

**Zarząd Województwa Śląskiego**

**Wstępny projekt programu  
Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027**

**Katowice, 31 marca 2021r.**

<b>CCI</b>	
<b>Tytuł w języku angielskim</b>	European Funds for Silesia 2021-2027 [255 znaków <sup>1</sup> ]
<b>Tytuł w języku (językach) narodowym (narodowych)</b>	Wstępny projekt programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 [255]
<b>Wersja</b>	0.2
<b>Pierwszy rok</b>	2021
<b>Ostatni rok</b>	2027
<b>Kwalifikowalny od</b>	
<b>Kwalifikowalny do</b>	
<b>Nr decyzji Komisji</b>	
<b>Data decyzji Komisji</b>	
<b>Nr decyzji zmieniającej w sprawie państwa członkowskiego</b>	
<b>Data wejścia w życie decyzji zmieniającej w sprawie państwa członkowskiego</b>	
<b>Przesunięcie inne niż istotne (art. 19.5)</b>	Tak/ Nie
<b>Regiony NUTS objęte programem (nie dotyczy EFMR)</b>	<i>Śląskie</i>
<b>Dany fundusz</b>	X EFRR
	<input type="checkbox"/> Fundusz Spójności
	X EFS+
	<input type="checkbox"/> EFMR

<sup>1</sup> Numery w nawiasach kwadratowych odnoszą się do liczby znaków bez spacji.

## Spis treści

1.	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i odnośne rozwiązania polityczne .....	6
2.	Priorytety inne niż pomoc techniczna .....	51
2.6.	Priorytet I: Inteligentne Śląskie.....	53
2.6.1.	Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii.....	53
2.6.2.	Cel szczegółowy: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów .....	59
2.6.3.	Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.....	63
2.6.4.	Cel szczegółowy: Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości .....	69
2.7.	Priorytet II: Ekologiczne Śląskie .....	73
2.7.1.	Cel szczegółowy: Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej .....	73
2.7.2.	Cel szczegółowy: Promowanie odnawialnych źródeł energii.....	77
2.7.3.	Cel szczegółowy: Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporności na klęski żywiołowe.....	79
2.7.4.	Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej .....	83
2.7.5.	Cel szczegółowy: Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym .....	86
2.7.6.	Cel szczegółowy: Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń .....	90
2.7.7.	Cel szczegółowy: Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej .....	93
2.8.	Priorytet III: Mobilne Śląskie.....	98
2.8.1.	Cel szczegółowy: Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej .....	98
2.9.	Priorytet IV: Społeczne Śląskie .....	103
2.9.1.	Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej .....	103
2.9.2.	Cel szczegółowy: Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności.....	110
2.9.3.	Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i	

	dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia .....	115
2.9.4.	Cel szczegółowy: Promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich .....	124
2.9.5.	Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej. ....	135
2.9.6.	Cel szczegółowy: Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie .....	140
2.9.7.	Cel szczegółowy: Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie.....	145
2.9.8.	Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej .....	149
2.10.	Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca.....	158
2.10.2.	Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne.....	162
2.10.3.	Cel szczegółowy: Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.....	166
2.10.4.	Cel szczegółowy: Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych .....	171
2.11.	Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców .....	174
2.11.1.	Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich .....	174
2.11.2.	Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność .....	179
2.12.	Priorytet pomocy technicznej.....	184
2.12.1.	Priorytet pomocy technicznej zgodnie z art. 30 ust. 4 .....	184
3.	Plan finansowy .....	188
4.	Warunki podstawowe.....	189

5.	Instytucje programu .....	193
6.	Partnerstwo.....	195
7.	Komunikacja i widoczność .....	196
8.	Stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami .....	198

## 1. STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU I ODNOŚNE ROZWIĄZANIA POLITYCZNE

[30 000]

Program „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027” służy realizacji wizji i celów rozwojowych regionu, zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030" i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Interwencja w ramach programu będzie wspierała uczynienie województwa śląskiego nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji i zapewniającym możliwości rozwoju mieszkańcom oraz oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w komunikacie oraz regulacjach dotyczących Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie przekształcenia UE w sprawiedliwe i dobrze prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Program stanowi także instrument realizacji Umowy Partnerstwa 2021-2027 – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach unijnej polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce i wykazuje z nią pełną zgodność.

Poniższy opis zawiera wyciąg głównych wyzwań dla regionu, które w powiązaniu z zapisami projektu Umowy Partnerstwa oraz wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027 stanowią bazę dla zaplanowania interwencji ze środków europejskich. Pozostała właściwa część diagnozy została ujęta do załącznika do Programu.

Badania i rozwój – główne wyzwania:

- wzmocnienie poziomu innowacyjności regionalnej gospodarki, w tym ustrukturalizowanie współpracy międzysektorowej (biznes, nauka i edukacja, sektor publiczny i obywatelski),
- zatrzymanie odpływu z województwa kapitału intelektualnego, innowacyjnych start-upów i inwestorów, koncepcji biznesowych do innych regionów i krajów,
- wykorzystanie potencjału naukowego, akademickiego i badawczo-rozwojowego regionu dla przekształcania gospodarki województwa w kierunku gospodarki opartej na wiedzy.

Cyfryzacja – główne wyzwania:

- digitalizacja danych publicznych,
- zwiększenie stopnia korzystania z e-usług,
- wzmocnienie dynamiki cyfryzacji przedsiębiorstw.

Gospodarka – główne wyzwania:

- przeciwdziałanie obniżającej się konkurencyjności struktury gospodarczej regionu przejawiające się w spadku udziału w krajowym PKB,
- utrzymanie wysokiej dynamiki eksportu,
- zwiększenie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców regionu.

Efektywność energetyczna – główne wyzwania:

- zmniejszenie emisyjności sektora mieszkaniowego i przemysłowego,
- zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, w tym w sektorze przemysłowym,
- przeciwdziałanie znacznemu negatywnemu wpływowi źródeł powierzchniowych emisji zanieczyszczeń (komunalno-bytowych) na jakość powietrza w województwie.

Odnawialne Źródła Energii – główne wyzwania:

- zwiększenie udziału energetyki rozproszonej w bilansie energetycznym regionu,
- zwiększenie udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz z innych niskoemisyjnych jednostek wytwórczych,
- przyśpieszenie rozwoju i koordynacji energetyki rozproszonej.

Dostosowanie do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i wzrost odporności na klęski żywiołowe – główne wyzwania:

- wzmocnienie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu,
- Zwiększenie odporności na ryzyka oraz klęski żywiołowe.

Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa – główne wyzwania:

- ochrona warunków dobrego stanu wód w województwie śląskim, w tym wody pitnej,
- przeciwdziałanie brakom w zakresie infrastruktury liniowej oraz punktowej dot. gospodarki wodno-ściekowej.

Gospodarka o obiegu zamkniętym – główne wyzwania:

- zwiększenie skuteczności systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- promowanie wykorzystania surowców wtórnych w ramach gospodarki cyrkularnej.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej – główne wyzwania:

- przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków,
- powstrzymanie utraty ekologicznych ekosystemów miejskich.

Transport niskoemisyjny – główne wyzwania:

- zwiększenie poziomu rozwoju elektromobilności w regionie,
- zwiększenie liczby pasażerów komunikacji miejskiej,
- wzmocnienie znaczenia transportu publicznego, w tym kolejowego,
- rozwój sieci regionalnych tras rowerowych,
- przeciwdziałanie peryferyzacji komunikacyjnej obszarów o niskiej dostępności infrastruktury transportowej.

Infrastruktura transportowa – główne wyzwania:

- przeciwdziałanie peryferyzacji obszarów o niskiej dostępności infrastruktury transportowej,
- ograniczenie zatłoczenia centrów miast,
- wzmocnienie rozwoju transportu intermodalnego i multimodalnego,
- zwiększenie wykorzystania transportu kolejowego w przewozach pasażerskich.

Rynek pracy – główne wyzwania:

- zwiększenie poziomu aktywizacji zawodowej grup szczególnie zagrożonych bezrobociem i dezaktywizacją,
- wsparcie rozwoju kadr sektora MŚP w odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorstw i przedsiębiorców,
- wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości kapitału ludzkiego,
- wzmocnienie potencjału Publicznych Służb Zatrudnienia w nawiązaniu do potrzeb rynku pracy.

Włączenie społeczne – główne wyzwania:

- wzmocnienie aktywnej integracji osób narażonych na wykluczenie społeczne,
- przyśpieszenie integracji społeczno-ekonomicznej migrantów, obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych,
- poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych, w tym ich deinstytucjonalizacja,
- promowanie integracji i aktywizacji społeczności lokalnych.

Edukacja – główne wyzwania:

- upowszechnianie i podnoszenie jakości edukacji przedszkolnej w celu ograniczania występowania nierówności społecznych i ryzyka wykluczenia społecznego,
- wspieranie kształcenia podstawowego i ogólnego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów szczególnie uzdolnionych,
- dostosowanie rozwoju szkolnictwa zawodowego do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz podnoszenie jakości doradztwa zawodowego,
- dostosowanie szkolnictwa wyższego do wyzwań nowej gospodarki,
- zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie.

Zdrowie – główne wyzwania:

- przeciwdziałanie deficytom w dostępności do usług zdrowotnych, w szczególności wynikających z potrzeb epidemiologicznych regionu,
- poprawa efektywności i koordynacja opieki zdrowotnej poprzez wzmocnienie roli POZ w dostarczaniu usług zdrowotnych,
- deinstytucjonalizacja świadczenia usług zdrowotnych, w szczególności dla osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi.

Kultura – główne wyzwania:

- zabezpieczenie i ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego,
- doinwestowanie działalności sektora kultury,
- zwiększenie dynamiki wzrostu uczestnictwa w wystawach muzealnych oraz przedstawieniach i koncertach teatrów i instytucji muzycznych,
- wzmocnienie roli sektora kultury budującego nowy wizerunek województwa śląskiego, jako regionu nowoczesnego i posiadającego duży potencjał rozwoju branż kreatywnych.

Rozwój terytorialny – główne wyzwania:

- zmniejszenie dysproporcji rozwojowych poszczególnych części regionu,
- mitygacja polaryzacji rozwoju gospodarczego między różnymi częściami (ośrodkami) województwa, w tym zjawiska peryferyzacji ekonomicznej ośrodków industrialnych oraz miast średnich i małych,
- przyśpieszenie procesów dynamiki ponownego wykorzystania terenów zdegradowanych wskazanych m.in. w programach rewitalizacji.

Tabela 1 Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych

Cel polityki	Cel szczegółowy lub odrębny priorytet*	Uzasadnienie (streszczenie)
<b>CP1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej</b>	CS 1 (i) Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, <i>niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu zwiększenia potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystania zaawansowanych technologii, w synergii z innymi programami i inicjatywami UE, takimi jak programy Horyzont Europa, LIFE, inicjatywa dla regionów górniczych w transformacji, inicjatywa na rzecz regionów rozwijających się itp., w szczególności poprzez:</i> <ul style="list-style-type: none"><li>• <i>wspieranie ryzykownych elementów inwestycji przedsiębiorstw w badania i rozwój, w tym linii pilotażowych, wczesnej walidacji produktów, certyfikacji i zaawansowanych systemów produkcji;</i></li><li>• <i>ułatwianie wdrażania inicjatyw i projektów opartych o współpracę nauki i biznesu w celu umożliwienia szerszej komercjalizacji wyników badań naukowych oraz zapewnienia innowacyjnych i opartych na badaniach naukowych rozwiązań dla przedsiębiorstw;</i></li></ul>



		<ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>budowanie masy krytycznej badań naukowych i przyciąganie talentów w strategicznych obszarach inteligentnej specjalizacji;</i></li> <li>• <i>rozwijanie sieci kontaktów i współpracy w zakresie badań i rozwoju (wewnątrz regionów, na szczeblu regionalnym, za pomocą klastrów oraz na szczeblu międzynarodowym, w tym w ramach strategii dla regionu Morza Bałtyckiego), zwłaszcza w ramach inteligentnej specjalizacji i w celu wspierania prawdziwie innowacyjnych projektów oraz zapewnienia lepszej integracji z regionalnymi i globalnymi sieciami innowacyjnymi.</i></li> </ul> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego <i>Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii</i> w woj. śląskim oferowane będzie wsparcie na rozwój infrastruktury B+R w jednostkach publicznych, kompleksowe wsparcie procesu badawczego w przedsiębiorstwach oraz w konsorcjach przemysłowo-naukowych. Wsparcie przeznaczone zostanie również na opracowanie nowych usług publicznych oraz świadczenie usług proinnowacyjnych na rzecz przedsiębiorstw.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Województwa Śląskiego <i>Śląskie 2030</i>, Cel Strategiczny A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, Cel operacyjny Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka oraz Cel Strategiczny D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Cel operacyjny D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z projektem Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030, Cel szczegółowy RSI C1: Zwiększenie zdolności podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych oraz Cel szczegółowy C3: Wspieranie konkurencyjności i skutecznej transformacji podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji w kierunku krajowych i międzynarodowych czempionów.</p>
<p><b>CP1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej</b></p>	<p>CS 2 (ii) Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli,</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, <i>interakcje cyfrowe obywateli z instytucjami publicznymi</i></p>

<p><b>transformacji gospodarczej</b></p>	<p>przedsiębiorstw i rządów</p>	<p><i>pozostają w Polsce na niskim poziomie. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako priorytetowe, aby obywatele, przedsiębiorstwa i organy publiczne mogli wykorzystać możliwości płynące z cyfryzacji, w szczególności w celu:</i></p> <p><i>- modernizacji i przyspieszenia administracji elektronicznej, w tym e-zdrowia.</i></p> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego <i>Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów</i>, w województwie śląskim oferowane będzie wsparcie na tworzenie i rozwój e-usług publicznych, cyfryzację szkolnictwa w regionie, wdrożenie usług w zakresie e-zdrowia oraz digitalizację i udostępnienie zasobów publicznych w postaci cyfrowej. Wsparcie oferowane będzie również na wzrost kompetencji cyfrowych pracowników.</p> <p>Wzrost liczby procesów realizowanych przez administrację on-line oraz ilości danych cyfrowych, wymaga podjęcia działań zmierzających do zwiększenia poziomu cyberbezpieczeństwa administracji samorządowej i zabezpieczenia danych przed niepożądanymi incydentami, w związku z powyższym oferowane będzie również wsparcie na zwiększenie cyberbezpieczeństwa administracji samorządowej.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030, Cel Strategiczny B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, Cel operacyjny B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych oraz Cel operacyjny B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki. Jak również z Celem Strategicznym D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Cel operacyjny D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Regionalnej Polityki Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030, Cel operacyjny C1: Wysoka jakość i powszechna dostępność e-usług w regionie dostarczanych w oparciu o istniejące systemy i rozwijaną infrastrukturę, Cel operacyjny C3: Nowoczesna edukacja bazująca na powszechnym wykorzystaniu TIK oraz Cel operacyjny C5: Cyfrowe dane publiczne użyteczne dla nauki, biznesu, administracji i mieszkańców w regionie.</p>
--	---------------------------------	--

<p><b>CP1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej</b></p>	<p>CS 3 (iii) Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, <i>wydajność małych i średnich przedsiębiorstw wzrasta powoli. Mniejsze przedsiębiorstwa napotykają również trudności z utrzymaniem przewag konkurencyjnych oraz prowadzeniem działalności na rynkach krajowych i zagranicznych. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu zwiększenia konkurencyjności i umiędzynarodowienia małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności poprzez:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>wspieranie działań zwiększających wydajność, takich jak poprawa technologii, praktyk zarządzania i umiejętności w miejscu pracy w celu lepszej integracji w globalnych łańcuchach wartości;</i></li> <li>- <i>ułatwienie dostępu do zaawansowanych usług dla przedsiębiorstw;</i></li> <li>- <i>dalsze stymulowanie środowiska przedsiębiorczości, w tym rozwój klastrów przemysłowych, zacieśnienie współpracy między małymi i średnimi przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi, a także trwałe zaangażowanie małych i średnich przedsiębiorstw w rozwój obszarów inteligentnej specjalizacji.</i></li> </ul> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego <i>Sprzysianie wzrostowi i konkurencyjności MŚP</i> w woj. śląskim oferowane będzie wsparcie na inwestycje poprawiające atrakcyjność inwestycyjną, wsparcie prowadzenia działalności gospodarczej, promocję inwestycyjną regionu jak również wsparcie dla START-upów, wdrażanie innowacji, wsparcie rozwoju konkurencyjności, rozwój sektora turystycznego oraz internacjonalizację MŚP.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030, Cel Strategiczny A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej oraz Cel Strategiczny D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Cel operacyjny: D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z projektem Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030, Cel szczegółowy RSI C1: Zwiększenie</p>
--	--	---

		<p>zdolności podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych, Cel szczegółowy RSI C2: Zapewnienie inkluzywnej transformacji cyfrowej w gospodarce i społeczeństwie regionu oraz Cel szczegółowy C3: Wspieranie konkurencyjności i skutecznej transformacji podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji w kierunku krajowych i międzynarodowych czempionów.</p>
<p><b>CP1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej</b></p>	<p>CS 4 (iv) Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 <i>niedobór siły roboczej przekłada się na coraz większe niedopasowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy, co hamuje rozwój innowacyjnych i szybko rozwijających się sektorów. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono w celu zwiększania umiejętności w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz instytucjach badawczych w zakresie obszarów inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości poprzez:</i></p> <p><i>- rozwijanie umiejętności w obszarach inteligentnej specjalizacji, innowacyjnych modeli biznesowych, transferu technologii i zarządzania innowacjami, również jako integralna część innych inwestycji w ramach celu strategicznego 1.</i></p> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego <i>Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości</i>, w województwie śląskim oferowane będzie wsparcie na dalszy rozwój ekosystemu innowacji, rozwój ośrodków innowacji oraz wsparcie inicjatyw klastrowych.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030, Cel Strategiczny A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, Cel operacyjny A.1. Konkurencyjna gospodarka oraz Cel operacyjny A.2. Innowacyjna gospodarka.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030, Cel szczegółowy RSI C3: Wspieranie konkurencyjności i skutecznej transformacji podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji w kierunku krajowych i międzynarodowych czempionów</p>

		<p>oraz Cel szczegółowy RSI C4: Rozwijanie kompetencji pracowników i podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji na rzecz inteligentnych specjalizacji, transformacji cyfrowej i innowacyjnej przedsiębiorczości.</p>
<p><b>CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</b></p>	<p>CS 5 (i) Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, <i>nieodpowiednia izolacja budynków publicznych i prywatnych przyczynia się do większego zużycia energii i ubóstwa energetycznego. W Polsce znajdują się też miasta o największym zanieczyszczeniu powietrza w UE, zwłaszcza w regionach południowych i centralnych. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu zwiększenia udziału niskoemisyjnej i bardziej ekologicznej produkcji energii oraz zmniejszenia zużycia energii, w szczególności poprzez:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>gruntowną termomodernizację budynków publicznych i prywatnych;</i></li> <li>- <i>zastąpienie kotłów na paliwa kopalne instalacjami o niskim poziomie emisji dwutlenku węgla (w tym inwestycje w zwiqzaną z nimi infrastrukturę lub systemy ciepłownicze), któremu towarzyszyć będzie termomodernizacja budynków</i></li> </ul> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej planuje się wsparcie na rzecz poprawy efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, mieszkaniowych wielorodzinnych oraz przedsiębiorstwach z jednoczesnym zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2030, cel strategiczny C Województwo Śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni cel operacyjny C.1 Wysoka jakość środowiska cel operacyjny C.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.</p> <p>Planowane wsparcie wpisuje się również w Politykę gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego, Regionalną politykę energetyczną do roku 2030 w cel generalny: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa śląskiego i zapewnienie</p>

		<p>efektywności energetycznej, przy ograniczeniu negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość powietrza, w tym w szczególności ograniczenia niskiej emisji, Cel operacyjny 1. Wysoki standard energetyczny zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej i budynków użyteczności publicznej regionu</p>
<p><b>CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</b></p>	<p>CS 6 (ii) Promowanie odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 w <i>Polsce znajdują się też miasta o największym zanieczyszczeniu powietrza w UE, zwłaszcza w regionach południowych i centralnych. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu zwiększenia udziału niskoemisyjnej i bardziej ekologicznej produkcji energii oraz zmniejszenia zużycia energii, w szczególności poprzez:</i></p> <p><i>- zwiększenie generacji rozproszonej z odnawialnych źródeł energii wraz z powiązaną infrastrukturą.</i></p> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego promowanie odnawialnych źródeł energii planuje się wsparcie na rzecz budowy i rozbudowy infrastruktury do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2030, cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni cel operacyjny C.2 Efektywna infrastruktura.</p> <p>Planowane wsparcie wpisuje się również w Politykę gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego, Regionalną politykę energetyczną do roku 2030 w cel generalny: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa śląskiego i zapewnienie efektywności energetycznej, przy ograniczeniu negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość powietrza, w tym w szczególności ograniczenia niskiej emisji, Cel operacyjny 2. Bezpieczeństwo energetyczne województwa śląskiego i rozwój czystej energii</p>
<p><b>CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji</b></p>	<p>CS 7 (iv) Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i</p>	<p>Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027 wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 w całym kraju, a zwłaszcza na obszarach miejskich coraz bardziej odczuwalne są negatywne skutki zmiany klimatu, w tym powodzie, fale upałów i gwałtowne burze. Niniejsze potrzeby</p>

<p><b>energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</b></p>	<p>odporności na klęski żywiołowe</p>	<p>inwestycyjne określono w celu wspierania przystosowania się do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe, w szczególności poprzez ochronę przed klęskami żywiołowymi i zapobieganie im, przy priorytetowym traktowaniu rozwiązań opartych na ekosystemach, w tym poprzez wymianę najlepszych praktyk i wykorzystanie dostępnych zasobów wspólnie z sąsiednimi regionami i krajami, np. w regionie Morza Bałtyckiego, a także wdrożenie planów adaptacji miast do zmiany klimatu.</p> <p>Zgodnie z zapisami krajowych dokumentów strategicznych, w tym <i>Polityki Ekologicznej Państwa 2030</i> oraz <i>Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030</i>, działania adaptacyjne powinny polegać m.in. na budowie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi, w tym zmniejszeniu uszczelnienia terenów, budowie zbiorników retencyjnych oraz kształtowania i wzmacniania roli błękitno-zielonej infrastruktury. Należy wziąć pod uwagę zarówno funkcję przeciwpowodziową takich działań, jak i funkcje związane z przeciwdziałaniem suszy. Planowane wsparcie zgodne jest także z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2030, cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, cel operacyjny C.2 Efektywna infrastruktura oraz cel operacyjny C.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.</p> <p>Istotnym czynnikiem mającym również wpływ na ostateczny efekt podejmowanych działań jest świadomość ekologiczna społeczeństwa.</p>
<p><b>CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz</b></p>	<p>CS 8 (v) Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej</p>	<p>Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027 wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 mimo poczynionych postępów ścieki komunalne nadal nie są odprowadzane i oczyszczane w odpowiednim stopniu. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako priorytetowe, aby promować zrównoważoną gospodarkę wodną, w szczególności poprzez dalszy rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach z myślą o przyczynieniu się do realizacji</p>

<p><b>zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</b></p>		<p>strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, a także inwestycje w efektywność wykorzystania wody.</p> <p>Planowane wsparcie przyczyni się do realizacji wymogów Dyrektywy 91/271/EWG, mającej na celu poprawę stanu środowiska wodnego oraz ograniczając niekorzystny wpływ nieoczyszczonych ścieków oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej, która zobowiązuje do prowadzenia takiej polityki wodnej, która zapewni ludziom dostęp do czystej wody pitnej. Będzie wpierać także osiągnięcie celów założonych w dokumentach strategicznych zarówno poziomu krajowego jak i regionalnego, w tym Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony oraz Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska oraz cel operacyjny C.2. Efektywna infrastruktura.</p>
<p><b>CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</b></p>	<p>CS 9 (vi) Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym</p>	<p>Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027 (Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019), do najważniejszych wyzwań należą: promowanie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, finansowanie potrzeb inwestycyjnych w zakresie recyklingu odpadów komunalnych i efektywnego gospodarowania zasobami w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz podnoszenie świadomości obywateli oraz małych i średnich przedsiębiorstw w celu wywoływania zmiany ich zachowań.</p> <p>Działania podejmowane na rzecz zmniejszenia presji na środowisko naturalne poprzez zaplanowanie interwencji w kierunku racjonalnego gospodarowania odpadami, transformacji lokalnej gospodarki zgodnie z wymogami gospodarki o obiegu zamkniętym oraz rekultywacji terenów zdegradowanych nie tylko odpowiadają na powyższe wyzwania, zgodne są również z zapisami dokumentów strategicznych poziomu krajowego oraz regionalnego, m.in.: <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju</i>: Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów, Środowisko: Gospodarka odpadami: rozwijanie recyklingu odpadów, dążenie do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako</p>



		<p>surowców, a także <i>Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”</i>, cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska oraz <i>Polityki gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalnej polityki energetycznej do roku 2030</i>, cel operacyjny 2. Bezpieczeństwo energetyczne województwa śląskiego i rozwój sektora czystej energii. Pozostają również zgodne z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami (WPGO) na lata 2016-2022.</p>
<p><b>CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</b></p>	<p>CS 10 (vii) Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń</p>	<p>Działania podejmowane na rzecz zmniejszenia presji na środowisko naturalne poprzez wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni obszarów ogółem, a także zrównoważonego wykorzystania walorów przyrodniczych w ramach celu szczegółowego <i>Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej</i> są zgodne z zapisami dokumentów strategicznych poziomu krajowego oraz regionalnego, m.in.: <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju</i>: Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów, Środowisko: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, <i>Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”</i>, cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska oraz <i>Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030</i>, cel strategiczny I: Zachowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności w dobrym stanie oraz umożliwiającym korzystanie z ich zasobów obecnym i przyszłym pokoleniom oraz cel strategiczny II: Zachowanie i ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych oraz powstrzymanie degradacji krajobrazu i przywracanie ładu przestrzennego.</p>
<p><b>CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji,</b></p>	<p>CS 11 (viii) Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 słabo rozwinięty transport publiczny i długi czas dojazdów do miejsc na obszarach miejskich powodują dalsze uzależnienie mieszkańców od transportu indywidualnego, co prowadzi do zatorów komunikacyjnych i dużej liczby</p>

<p><b>gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</b></p>		<p>wypadków. <i>Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako priorytetowe w celu wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, w szczególności dla:</i></p> <p><i>- promowania zintegrowanego, czystego i bezpiecznego transportu publicznego oraz aktywnych form mobilności, zgodnie z planami zrównoważonej mobilności miejskiej, w szczególności w celu poprawy połączeń miast z ich strefami dojazdu.</i></p> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej planuje się wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2030, cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni cel operacyjny C.2 Efektywna infrastruktura oraz C.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.</p> <p>Planowane wsparcie wpisuje się również w Politykę gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego, Regionalną politykę energetyczną do roku 2030 w cel generalny: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa śląskiego i zapewnienie efektywności energetycznej, przy ograniczeniu negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość powietrza, w tym w szczególności ograniczenia niskiej emisji, Cel operacyjny 3. Ekologiczny system transportu zbiorowego i indywidualnego</p>
<p><b>CP3 Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności i udoskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych</b></p>	<p>CS 12 (iii) Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 sieć połączeń transportowych, zwłaszcza w transeuropejskiej sieci transportowej charakteryzują luki. Problemem są też niskie standardy w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa. <i>Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu osiągnięcia zrównoważonej mobilności intermodalnej, obejmującej</i></p>

	<p>mobilności transgranicznej</p>	<p><i>TEN-T i połączenia transgraniczne, w szczególności w celu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>wyeliminowaniu luk w kolejowej sieci TEN-T oraz wsparcia przejścia od transportu drogowego do kolejowego i innych zrównoważonych form transportu</i></li> <li>- <i>usunięcia różnic regionalnych w drogowej sieci TEN-T</i></li> <li>- <i>dalszego ograniczenia wpływu transportu na środowisko i poprawy jego bezpieczeństwa.</i></li> </ul> <p>W związku z powyższym w ramach celu rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej planuje się inwestycje w infrastrukturę dróg wojewódzkich i lokalnych oraz liniową infrastrukturę kolejową wraz z zakupem taboru kolejowego oraz zapleczem do jego obsługi.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2030, cel strategiczny C Województwo Śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni cel operacyjny C.2 Efektywna infrastruktura oraz C.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.</p>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>CS 13 (i) Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej</p>	<p>Sytuacja na polskim rynku pracy przed kryzysem wywołanym pandemią była dobra. Rok 2020 i kryzys spowodowany przez COVID-19 wywołał zmiany na rynku pracy, w tym zwłaszcza wzrost bezrobocia. W perspektywie krótkoterminowej zasadna będzie kontynuacja działań stabilizujących sytuację na rynku pracy z wykorzystaniem środków EFS+, które przyczynią się do redukcji skutków spowolnienia gospodarczego oraz ogólnej poprawy sytuacji na rynku pracy.</p> <p>Znaczący wpływ na rynek pracy ma zmieniająca się sytuacja demograficzna. Spadek liczby ludności bądź stagnacja demograficzna dotyczy niemal wszystkich województw w Polsce.</p> <p>W związku ze zmniejszaniem się zasobów siły roboczej na rynku pracy kluczową rolę w najbliższych latach odgrywać będzie aktywizacja zawodowa rezerw zasobów pracy, tj. niewykorzystanych zasobów pracy z grup szczególnie zagrożonych bezrobociem i dezaktywizacją.</p>

		<p>Do grup najbardziej narażonych na ograniczenia związane z niedoskonałościami rynku pracy zaliczyć można m.in.: kobiety, osoby młode do 29 roku życia, osoby starsze, osoby długotrwale bezrobotne, osób o niskich kwalifikacjach i kompetencjach, osoby z niepełnosprawnościami, a także pozostałe grupy borykające się z brakiem stabilnego zatrudnienia, tj. osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych, osoby ubogie pracujące i osoby odchodzące z rolnictwa.</p> <p>Wyzwania, na które będzie odpowiadało wsparcie w zakresie celu szczegółowego to również zjawiska gospodarcze i społeczne, takie jak zmieniająca się sytuacją demograficzną i kurczenie się zasobów pracy, nowe technologie, robotyzacja i automatyzacja, przechodzenie na nowe modele gospodarki (tj. obiegu zamkniętego i niskoemisyjnej), a także rewolucja technologiczna i cyfrowa. Te dynamiczne zmiany, jak również długofalowe skutki pandemii COVID-19 oraz wyzwania transformacyjne związane z odejściem od gospodarki opartej na przemyśle wydobywczym, wymuszają na przedsiębiorstwach i pracownikach elastyczność w zakresie szybkiego dostosowywania się do zmian. Tym samym wsparcie koncentrować się będzie również na promowaniu samozatrudnienia poprzez zapewnienie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz niezbędnych narzędzi i kompetencji do jej skutecznego prowadzenia.</p> <p>Zakres wsparcia jest zgodny z zapisami w szczególności.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Europejskiego Filaru Praw Socjalnych – zbioru praw socjalnych, które służą wspieraniu sprawiedliwych i sprawnie funkcjonujących rynków pracy i które zorganizowano w trzech rozdziałach wg. kategorii: (I): równe szanse i dostęp do zatrudnienia; (II) uczciwe warunki pracy; (III) ochrona socjalna i integracja społeczna.</li> <li>-Umowy Partnerstwa - 1.4 Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” – obszar: <i>rynek pracy, zasoby ludzkie</i>, gdzie wskazano jakie rodzaje wsparcia powinny być realizowane na poziomie krajowym i regionalnym (w obszarze rynku pracy na poziomie regionalnym realizowane będą działania ukierunkowane przede wszystkim na wsparcie osób, czyli m.in. aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy zwłaszcza: kobiet,</li> </ul>
--	--	---

		<p>osób młodych, osób starszych, osób długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach czy zapewnienie większego dostępu do stabilnego zatrudnienia oraz możliwości podnoszenia kompetencji i kwalifikacji dla osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych, ubogich pracujących i osób odchodzących z rolnictwa).</p> <p>-Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, - Obszar: Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2019r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2019r. – gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2019-2020 wskazano m.in. podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i do opieki długoterminowej, oraz w celu likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020r. - gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2020-2021 wskazano m.in. podjęcie działań mających na celu łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie, zwłaszcza przez udoskonalanie elastycznych form organizacji pracy i pracy w zmniejszonym wymiarze czasu.</p> <p>-Europejskiego semestru 2019: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 (sprawozdanie krajowe – Polska 2019 – Załącznik D) – gdzie wskazano, iż przejście na gospodarkę opartą na wiedzy stwarza istotne wyzwania w zakresie rozwoju umiejętności, uczenia się dorosłych i zwiększania podaży pracy, które określono jako wysoce priorytetowe w celu poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, a także osób nieaktywnych zawodowo,</p>
--	--	--

		<p>w celu zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, jak również w celu modernizacji instytucji rynku pracy, wspierania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, w tym dla pracowników z zagranicy, oraz lepszego przewidywania zmian.</p> <p>-Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie – wsparcie jest zgodne z zapisami w zakresie Celu Strategicznego:</p> <p>D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Celu operacyjnego D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny, D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu, D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>-Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013.</p> <p>-Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.</p>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>CS 14 (ii) Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności</p>	<p>Kryzys gospodarczy spowodowany przez pandemię COVID-19 wywołał zmiany na rynku pracy, w tym zwłaszcza wzrost bezrobocia. Zasadna w związku z powyższym będzie kontynuacja działań stabilizujących sytuację na rynku pracy z wykorzystaniem środków EFS+, które przyczynią się do redukcji skutków spowolnienia gospodarczego oraz ogólnej poprawy sytuacji na rynku pracy.</p> <p>Nieodzownym warunkiem realizacji działań w kierunku reagowania na poprawę zmiany sytuacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia jest doskonalenie potencjału instytucji rynku pracy na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Pandemia COVID-19 pokazała, że niezbędne jest wypracowanie mechanizmów pozwalających instytucjom rynku pracy na szybkie reagowanie i efektywne w sytuacjach kryzysowych oraz silniejszą współpracę z pracodawcami. W związku z powyższym konieczna jest standaryzacja działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy, profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji ich kluczowych pracowników, wyposażenie instytucji rynku pracy w zasoby informacyjne pozwalające zwiększyć efektywność ich funkcjonowania, zwiększenie zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej w szczególności wobec</p>

		<p>osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Ważnym aspektem jest również dalsze doskonalenie mechanizmów diagnozowania i prognozowania zapotrzebowania na kompetencje w gospodarce oraz zaangażowanie w ten proces partnerów społecznych. Działania instytucji rynku pracy powinny być przede wszystkim dostosowywane do warunków lokalnych rynków pracy, a przede wszystkim wynikać z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy.</p> <p>Zakres wsparcia jest zgodny z zapisami w szczególności.:</p> <p>-Europejskiego Filaru Praw Socjalnych – zbioru praw socjalnych, które służą wspieraniu sprawiedliwych i sprawnie funkcjonujących rynków pracy i które zorganizowano w trzech rozdziałach wg. kategorii: (I): równe szanse i dostęp do zatrudnienia; (II) uczciwe warunki pracy; (III) ochrona socjalna i integracja społeczna.</p> <p>-Umowy Partnerstwa - 1.4 Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” – obszar: rynek pracy, zasoby ludzkie, gdzie wskazano jakie rodzaje wsparcia powinny być realizowane na poziomie krajowym i regionalnym (w obszarze rynku pracy na poziomie regionalnym realizowane będą działania, mające na celu podniesienie potencjału instytucji rynku pracy, w tym publicznych służb zatrudnienia, szczególnie w zakresie pracy z osobami znajdującymi się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy).</p> <p>-Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, - Obszar: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2019r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2019r. – gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2019-2020 wskazano m.in. podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i do opieki</p>
--	--	--

		<p>długoterminowej, oraz w celu likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020r. - gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2020-2021 wskazano m.in. podjęcie działań mających na celu łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie, zwłaszcza przez udoskonalanie elastycznych form organizacji pracy i pracy w zmniejszonym wymiarze czasu.</p> <p>-Europejskiego semestru 2019: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 (sprawozdanie krajowe – Polska 2019 – Załącznik D) - gdzie wskazano, iż przejście na gospodarkę opartą na wiedzy stwarza istotne wyzwania w zakresie rozwoju umiejętności, uczenia się dorosłych i zwiększania podaży pracy, które określono jako wysoce priorytetowe w celu poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, a także osób nieaktywnych zawodowo, w celu zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, jak również w celu modernizacji instytucji rynku pracy, wspierania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, w tym dla pracowników z zagranicy, oraz lepszego przewidywania zmian.</p> <p>-Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie – wsparcie jest zgodne z zapisami w zakresie Celu Strategicznego:  D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Celu operacyjnego D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny, D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu, D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Część diagnostyczna także potwierdza potrzebę zaplanowanego wsparcia, wskazując w części diagnostycznej, że w województwie śląskim odnotowano niską aktywność zawodową mieszkańców (od lat przyjmuje jedne z najniższych wartości w kraju; utrzymuje się duże zróżnicowanie terytorialne bezrobocia; najliczniejszą grupę zarejestrowanych bezrobotnych w województwie śląskim (w 2018r.)</p>
--	--	--



		<p>stanowiły osoby młode, w wieku 25-34 lata (26,9%) i 35-44 lata (24,9%), dalej osoby starsze w wieku 55 lat i więcej (19,2%) oraz 45-55 lat (18,8%) – osoby w wieku produkcyjnym; problem bezrobocia dotyczył głównie osób z wykształceniem najniższego szczebla – gimnazjalnym i niższym (27,5%) oraz zasadniczym zawodowym (25,4%), dalej policealnym i średnim zawodowym (22,2%), wyższym (14,9%) i średnim ogólnokształcącym (10%). Powyższe świadczy o niskim poziomie aktywności zawodowej mieszkańców, zwłaszcza w grupach wiekowych osób młodych i 50+ oraz wśród kobiet; odpływie kapitału ludzkiego z województwa spowodowany niską oceną jakości rynku pracy, zwłaszcza przez osoby mobilne (wiekowo i kompetencyjnie), którym należy przeciwdziałać.</p> <p>Część diagnostyczna wskazuje m.in.,          Prognozy – obszar społeczny, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Postępowanie regresywnych tendencji demograficznych na co składa się wydłużenie trwania życia, niski poziom dzietności, emigracja osób młodych, szybszy spadek liczby ludności na obszarach miejskich w porównaniu z obszarami wiejskimi; jeszcze szybsze tempo wzrostu odsetka ludzi w wieku podeszłym (80+), trwałe osłabienie tempa rozwoju gospodarczego w nadchodzących latach w efekcie negatywnych trendów demograficznych, niskie tempo wzrostu produktywności pracy oraz jednej z najniższych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej stopy inwestycji, wzrost obciążenia demograficznego osób w wieku produkcyjnym osobami starszymi, (...),</li> <li>• Zmiany na rynku pracy będące następstwem restrukturyzacji gospodarki regionu, w szczególności w wyniku postępujących zmian w przemyśle wydobywczym i wiążący się z tym spadek zatrudnienia w górnictwie i w branżach okołogórnicznych.</li> <li>• Zmiany na rynku pracy, w wyniku zastępowania czynnika pracy ludzkiej rozwiązaniami z zakresu robotyzacji i automatyzacji, z drugiej strony spadek podaży pracy w krajach OECD, zwiększy presję na daleko idącą automatyzację głównych branż przemysłowych i usługowych oraz konieczność zwiększonej imigracji z regionów relatywnie młodszych (np. Azji Południowej czy Afryki).</li> </ul> <p>-Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.</p>
--	--	--

<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>CS 15 (iii bis) Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia</p>	<p>W roku 202018 liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON wyniosła 494 28472 498, co stanowiło prawie 11% podmiotów działających w kraju. Liczba podmiotów gospodarczych w województwie śląskim zwiększyła się w okresie 201109-202018 o 11,59,7%. Przyrost liczby przedsiębiorstw wynikał niemal wyłącznie ze zwiększenia liczebności najmniejszych firm, co może świadczyć o zwiększającej się przedsiębiorczości mieszkańców regionu. Liczba mikroprzedsiębiorstw (czyli podmiotów zatrudniających do 9 osób) zwiększyła się o 455,56 tys., co stanowiło przyrost o 131,3%, podczas gdy w tym samym okresie łączna liczba firm małych (10-49 osób), średnich (50-249 osób) i dużych (250 i więcej zatrudnionych osób) spadła o ponad 43,7 tys. (spadek o 18,214,4%). W województwie śląskim mniej jest podmiotów nowo rejestrowanych w rejestrze REGON – liczba ta w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w ostatnich kilku latach 2020 roku była o mniej więcej 1518 podmiotów niższa niż średnio w kraju. Z drugiej strony w regionie niższa jest liczba podmiotów wykreślanych z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W liczba podmiotów wykreślanych z rejestru była w Polsce o ok. 5 podmiotów na 10 tys. mieszkańców wyższa niż w województwie, co wskazuje na wyższą przeżywalność przedsiębiorstw w regionie niż średnio w kraju. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim w 2018 r. wyniosło 778,5 tys. osób (12,5% przeciętnej liczby zatrudnionych w kraju), co plasowało region na 2. miejscu w kraju (po województwie mazowieckim). Sytuacja związana z problemami w obszarze przedsiębiorczości, z uwagi na uwarunkowania, które pojawiły się w związku z sytuacją epidemiczną w kraju i na świecie, trwającą transformacją regionu w kierunku neutralności klimatycznej, rewolucją technologiczną, jako tendencją długoterminową, postępującą digitalizacją i automatyzacją pracy w wielu branżach, wskazuje na potrzebę kontynuacji dalszego wspierania usług rozwojowych w kierunku podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadr. Kolejnym istotnym narzędziem do poprawy sytuacji na rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do wzmacniania potencjału przedsiębiorczości jest także wykorzystanie programów wsparcia o charakterze outplacementu.</p> <p>Jednym z głównych wyzwań województwa śląskiego jest również przeciwdziałanie zagrożeniom</p>
--	--	--

		<p>generowanym przez choroby cywilizacyjne (w województwie obserwuje się rosnącą dynamikę rozwoju chorób cywilizacyjnych, w szczególności cukrzycy oraz chorób onkologicznych przy jednoczesnym coraz częstszym występowaniu następstw chorób związanych z wiekiem), epidemie oraz deficytom w dostępności do usług zdrowotnych oraz konsekwentna polityka poprawy jakości środowiska, w tym jakości powietrza.</p> <p>Starzenie się społeczeństwa, depopulacja spowodowana zarówno powolnymi trendami demograficznymi, migracjami, ujemnym przyrostem naturalnym, skutkuje koniecznością zapewnienia odpowiednich usług, w tym zdrowotnych jak i aktywizujących w szczególności dla ludności w wieku produkcyjnym.</p> <p>Wskazać także należy, że w układzie powiatów, charakteryzujących się wysokim zróżnicowaniem przestrzennym, największe zagrożenia zdrowotne występują w dużych, silnie uprzemysłowionych i zanieczyszczonych miastach. Oparcie gospodarki o technologie wysokoenergetyczne i zasobochłonne powoduje wzrost negatywnego wpływu sektora na zdrowie mieszkańców województwa oraz obniżenie jego konkurencyjności.</p> <p>Kolejnym czynnikiem, mającym wpływ na konieczność koncentracji wsparcia w zakresie usług zdrowotnych jest zła jakość powietrza w miastach województwa śląskiego, co potwierdza również raport Światowej Organizacji Zdrowia. Zgodnie ww. raportem aż 36 z 50 najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie leży w Polsce. Spośród nich, aż 13 znajduje się w obrębie województwa śląskiego</p> <p>Uwarunkowania, które pojawiły się w związku z sytuacją epidemiczną w kraju i na świecie, wyrażone w postaci nowych zagrożeń, związanych z sytuacją zdrowotną oraz pogorszeniem sytuacji gospodarczej również podkreślają powagę wsparcia obszaru zdrowia i niezbędne działania, celem których ma być poprawa jakości i dostępu do usług zdrowotnych, tym bardziej, że w efekcie kryzysu oprócz wzrostu w regionie bezrobocia, pogarsza się sytuacja w służbie zdrowia.</p> <p>Zważywszy na powyższe oraz słabości regionu dotyczące złego stanu zdrowotnego mieszkańców, słabo rozwiniętego systemu profilaktyki zdrowotnej, braku systemowych działań w obszarze promocji aktywnego i zdrowego stylu życia, koniecznym jest kontynuowanie wsparcia aby móc zapewnić odpowiednią profilaktykę i opiekę medyczną w tym</p>
--	--	---

		<p>zakresie, co będzie zgodne z dokumentem, pn.: <i>Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego</i> (celem dokumentu jest określenie znaczenia polityki zdrowia w regionie, wyznaczenie priorytetów, celów i kierunków rozwoju w obszarze zdrowia).</p> <p>Powyższe jest zgodne z zapisami m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Europejskiego Filaru Praw Socjalnych – zbioru praw socjalnych, które służą wspieraniu sprawiedliwych i sprawnie funkcjonujących rynków pracy i które zorganizowano w trzech rozdziałach wg. kategorii: (I): równe szanse i dostęp do zatrudnienia; (II) uczciwe warunki pracy; (III) ochrona socjalna i integracja społeczna.</li> <li>-Umowy Partnerstwa 1.4 Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” – obszar: <i>rynek pracy, zasoby ludzkie</i>, gdzie wskazano jakie rodzaje wsparcia powinny być realizowane na poziomie krajowym i regionalnym (w obszarze rynku pracy na poziomie regionalnym realizowane będą działania ukierunkowane przede wszystkim na poprawę dostępu do wysokiej jakości profilaktyki poprzez realizację kompleksowych, wieloletnich programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób adresowanych zgodnie z potrzebami poszczególnych grup ludności, zwiększenie liczby osób korzystających z usług społecznych i zdrowotnych świadczonych w społeczności lokalnej, zwiększenie świadomości społecznej Polaków w zakresie dbania o własne zdrowie i zdrowego stylu życia; zwiększenie adaptacyjności pracodawców i pracowników do zmian zachodzących na rynku pracy, umiejętność szybkiego dostosowywania się pracowników do zmian i akceptowania ich jako naturalnego procesu w rozwoju zawodowym poprzez otwartość na podnoszenie kompetencji i nieszablonowe działania.</li> <li>-Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, - Obszar: Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.; Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i</li> </ul>
--	--	--

		<p>jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2019r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2019r. – gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2019-2020 wskazano m.in. potrzebę podjęcia działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i do opieki długoterminowej, oraz w celu likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia. Wspieranie wysokiej jakości edukacji i rozwijanie umiejętności odpowiadających potrzebom rynku pracy, zwłaszcza poprzez kształcenie dorosłych. W części ogólnej ww. Zaleceń przedstawiono informację, że w Polsce wyniki w obszarze zdrowia nadal się poprawiają, ale pozostają poniżej średniego poziomu UE – mężczyźni żyją o 8,2 lat krócej niż kobiety, a różnica w oczekiwanej długości życia między osobami z najwyższym i najniższym wykształceniem wynosi 10 lat. Niski poziom wydatków na zdrowie i niedobór pracowników mają negatywny wpływ na dostęp do systemu opieki zdrowotnej i jego skuteczność.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020r. - gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2020-2021 wskazano m.in. podjęcie wszelkich działań niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii oraz wspierania gospodarki i ożywienia gospodarczego; poprawę dostępności, odporności i skuteczności systemu ochrony zdrowia, m.in. przez zapewnienie wystarczających zasobów i przyspieszenie wdrażania usług e-zdrowia; podjęcie działań mających na celu łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie, zwłaszcza przez udoskonalanie elastycznych form organizacji pracy i pracy w zmniejszonym wymiarze czasu; kontynuowanie wysiłków na rzecz zapewnienia przedsiębiorstwom dostępu do finansowania i płynności; przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych i promowanie inwestycji prywatnych, aby wspierać odbudowę gospodarki; ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w szczególności na infrastrukturę cyfrową, czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii oraz zrównoważony transport,</p>
--	--	---

		<p>co będzie przyczyniać się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, m.in. w regionach górniczych.</p> <p>-Europejskiego semestru 2019: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 (sprawozdanie krajowe – Polska 2019 – Załącznik D) - gdzie wskazano, iż przejście na gospodarkę opartą na wiedzy stwarza istotne wyzwania w zakresie rozwoju umiejętności, uczenia się dorosłych i zwiększania podaży pracy, które określono jako wysoce priorytetowe w celu poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, a także osób nieaktywnych zawodowo, w celu zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, jak również w celu modernizacji instytucji rynku pracy, wspierania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, w tym dla pracowników z zagranicy, oraz lepszego przewidywania zmian, w jak również w szczególności w celu podnoszenia podstawowych umiejętności i promowania uczenia się dorosłych; zapewnienia środków w zakresie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania, w tym poprzez wspieranie szkoleń oferowanych przez pracodawców oraz wspierania rozwoju kompetencji kluczowych, w tym umiejętności cyfrowych, umiejętności na rzecz innowacji i przedsiębiorczości, a także w celu zwalczania stereotypów na wszystkich poziomach nauczania.</p> <p>Wskazano również potrzebę promowania aktywnego i zdrowego starzenia się, poprawę równego i szybkiego dostępu do wysokiej jakości, zrównoważonych i przystępnych cenowo usług oraz w celu poprawy dostępności, skuteczności i odporności systemu opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, w szczególności w celu wspierania równego dostępu do przystępnych cenowo usług opieki zdrowotnej, w szczególności dla grup defaworyzowanych, a także w celu wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej, integracji opieki, promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i cyfrowych rozwiązań w zakresie zdrowia.</p> <p>-Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie – wsparcie jest zgodne z zapisami w zakresie Celu Strategicznego: A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, Celu operacyjnego A.2.</p>
--	--	---

		<p>Innowacyjna gospodarka, A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość.</p> <p>B: Województwo Śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, Celu operacyjnego B.1 Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, B.2. Aktywny mieszkaniec, B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.</p> <p>D: Województwo Śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Celu operacyjnego D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego.</li> <li>- Policy Paper dla obszaru zdrowia na lata 2021-2027.</li> <li>- Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia na lata 2021-2027 tzw. EU4Health.</li> <li>-Regionalną Polityką Zdrowia Województwa Śląskiego.</li> </ul>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>CS 16 (v) Promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu promowania równego dostępu do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy, w szczególności w celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>poprawy dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez uczenie się oparte na pracy;</i></li> <li>- <i>promowania doskonałości w nauczaniu i uczeniu się w ramach szkolnictwa wyższego, w tym zwiększania współpracy międzynarodowej i mobilności oraz poprawy skuteczności systemu zapewniania jakości;</i></li> <li>- <i>rozwijania kompetencji nauczycieli i zwiększania atrakcyjności ich zawodu;</i></li> <li>- <i>zwiększenia włączającego charakteru i jakości kształcenia i szkolenia oraz wspierania poszczególnych osób uczących się pochodzących z grup defaworyzowanych;</i></li> <li>- <i>wspierania poradnictwa zawodowego, doradztwa, dobrej jakości i skutecznych systemów przyuczania do zawodu i praktyk zawodowych oraz systemów walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.</i></li> </ul> <p>Zalecenie Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020 r. diagnozuje, że istotne jest zapewnienie wszystkim osobom uczącym się – zwłaszcza tym, które pochodzą ze środowisk o niekorzystnej sytuacji – dostępu do nauczania na odległość.</p>

		<p>Znacznej część nauczycieli brakuje umiejętności potrzebnych do nauczania cyfrowego. Jednocześnie wielu rodziców ma trudności ze wspieraniem cyfrowego uczenia się i edukacji domowej. Kryzys związany z COVID-19 uwidacznia ogólne wyzwania strukturalne związane z podnoszeniem umiejętności cyfrowych, ponieważ blisko połowa dorosłych nie posiada podstawowych umiejętności cyfrowych, a ogólna liczba kształcących się osób dorosłych jest znacznie niższa od średniej unijnej.</p> <p>Rozwijająca się dynamicznie gospodarka wymaga od osób wchodzących na rynek pracy nie tylko odpowiednich umiejętności praktycznych, na miarę potrzeb przyszłych pracodawców, ale również gotowości do zmian, elastyczności czy kreatywności, dlatego środki z EFS+ zostaną przeznaczone na kształtowanie kompetencji, kwalifikacji i umiejętności istotnych dla rozwoju gospodarczego. Sytuacja, w jakiej znalazł się polski system oświaty oraz szkolnictwo wyższe w związku z pandemią COVID-19 uwypukliła konieczność podnoszenia kompetencji kadr systemu edukacji (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, szkoły branżowe, szkoły wyższe), w tym do prowadzenia kształcenia w systemie on-line oraz podnoszenie kompetencji kadry zarządzającej systemem edukacji na poziomie lokalnym i regionalnym.</p> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego realizowane będzie wsparcie szkół, ich uczniów i nauczycieli, w ramach kompleksowych programów rozwojowych, ukierunkowanych na podniesienie jakości edukacji, obejmujące rozwój kompetencji kluczowych, w tym proinnowacyjnych, kreatywnych, przedsiębiorczych, podnoszenie umiejętności cyfrowych, realizację działań społeczno-wychowawczych. Wsparcie przeznaczane będzie również na rzecz rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. Wsparciem objęte zostaną szkoły w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej – w tym zapewnienie odpowiedniego wyposażenia, podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych i zarządzających, bezpośrednie wsparcie uczniów, w tym poprzez zapewnienie usług asystenckich dla uczniów zgodnie z potrzebami. Wsparciem objęta zostanie również edukacja przedszkolna (tworzenie nowych miejsc przedszkolnych zgodnie z potrzebami, rozwijanie jakości edukacji przedszkolnej, rozwój kompetencji kadry pedagogicznej i zarządzającej, dostępność). Wspierane będzie szkolnictwo zawodowe w ramach kompleksowych programów rozwojowych oraz wsparcie powszechnego doradztwa zawodowego. Trwająca transformacja regionu w kierunku zielonej i cyfrowej gospodarki wymaga zastosowania nadzwyczajnych nakładów na podwyższenie jakości i zwiększenie atrakcyjności szkolnictwa wyższego w</p>
--	--	--



		<p>województwie, co pozwoli na pozyskanie kadr o wysokim potencjale, w tym innowacyjnym, zdolnych do przeprowadzenia niezbędnych zmian z korzyścią dla społeczeństwa i gospodarki regionu.</p> <p>W Umowie Partnerstwa realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce zakres celu szczegółowego został wskazany w rozdziale 1 Cele polityki spójności i oczekiwane rezultaty w Polsce, podrozdziale 1.4 Cel „Europa o silnym wymiarze społecznym, w obszarze: edukacja i kompetencje.</p> <p>Powyższe jest zgodne z zapisami m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Europejskiego Filaru Praw Socjalnych: 1. Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie, 3. Równe szanse, 4. Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia.</li> <li>- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Obszar: Spójność społeczna - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy</li> <li>- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,</li> <li>- Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030,</li> <li>- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” -Zielone Śląskie: Cel Strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, Cel operacyjny A.2 Innowacyjna gospodarka oraz Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, celu operacyjnego B3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.</li> <li>-Regionalnej Polityki Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030 (projekt)</li> <li>-Regionalnej Polityki Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego (projekt).</li> </ul>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>CS 17 (vi) Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na</p>	<p>W dobie globalnych zmian i zmieniających się potrzeb rynku pracy, w tym również skutków związanych z kryzysem padmemii COVID-19 - konieczne jest podnoszenie i zmiana kwalifikacji/kompetencji, w tym w szczególności - kompetencji przyszłości, czyli konkretnych umiejętności umożliwiających podejmowanie i realizowanie zadań w środowisku pracy, które jest z gruntu elastyczne, rozproszone geograficznie, podatne na częste i szybkie zmiany, zakłada konieczność operowania technologiami cyfrowymi i współpracę ze zautomatyzowanymi systemami i maszynami wykorzystującymi sztuczną inteligencję, tj.: kompetencje techniczne i cyfrowe;</p>

	<p>nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej</p>	<p>kompetencje społeczne; wyższe kompetencje poznawcze, jak również kompetencje w zakresie zarządzania ludźmi, zdolności negocjacyjnych, inteligencji emocjonalnych, elastyczności poznawczej, rozwiązywania złożonych problemów, krytycznego myślenia, kreatywności <sup>1</sup>.</p> <p>Podkreślić należy, że nadal w Polsce, w tym, w województwie śląskim najtrudniej znaleźć wykwalifikowanych pracowników fizycznych w zawodach tradycyjnych tj.: elektrycy, spawacze, mechanicy, kierowcy, pracownicy usług logistycznych, a także operatorzy produkcji imaszyn. Wysokie zapotrzebowanie utrzymuje się również wśród poszukujących pracowników restauracji i hoteli, księgowych, finansistów oraz pracowników biurowych. Wspomnieć należy także o potrzebie posiadania znajomości językowych.</p> <p>W związku z tym, jednym z najważniejszych wyzwań województwa śląskiego jest właśnie podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kształcenia ustawicznego oraz promocja uczenia się przez całe życie, co jest silnie powiązane z rynkiem pracy, rozwojem gospodarczym regionu. Potwierdzeniem powyższego, jest fakt, iż przedsiębiorcy mają trudności ze znalezieniem pracowników o pożądanym umiejętnościach, wymaganych kwalifikacjach, a także z doświadczeniem zawodowym.</p> <p>W celu poprawy jakości edukacji, co za tym idzie sytuacji na rynku pracy – planuje się działania w zakresie wsparcia lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych (na przykładzie LOWE<sup>2</sup>) – stanowiące kontynuację wsparcia rozpoczętego w ramach PO WER, których celem będzie aktywizowanie dorosłych i społeczności lokalnych na rzecz rozwoju umiejętności stanowiących podstawę dla uczenia się przez całe życie, przydatnych do poruszania się na rynku pracy, dla rozwoju osobistego i rozwoju wspólnot, poprzez wykorzystanie dotarcia z ofertami edukacyjnymi dla dorosłych, w tym szczególnie osób mieszkających w małych i odległych miejscowościach lub w zaniedbanych dzielnicach miast (oferty opierają się na</p>
--	---	---

<sup>1</sup> [https://www.delab.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2019/09/Kompetencje\\_przyszlosci\\_Raport\\_DELabUW.pdf](https://www.delab.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2019/09/Kompetencje_przyszlosci_Raport_DELabUW.pdf)

<sup>2</sup> "Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji nowe oblicze edukacji dla dorosłych" -

nowy projekt na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach II Osi Priorytetowej PO WER, Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie. Projekt powstał w ramach konkursu nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001/19, Działanie 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie, typ operacji: Przygotowanie szkół do pełnienia roli Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji we współpracy z organem prowadzącym i społecznością lokalną, tj. do prowadzenia działań na rzecz aktywności edukacyjnej osób dorosłych, w zakresie rozwijania potrzebnych na rynku pracy kompetencji kluczowych, oraz rozwój metod i narzędzi pracy nauczycieli tych szkół z osobami dorosłymi, w szczególności na terenach wiejskich i w małych miastach, a także na terenach defaworyzowanych.

		<p>rozpoznaniu konkretnych potrzeb osób dorosłych w środowisku lokalnym).</p> <p>Celem strategicznym prowadzonej interwencji w ramach celu szczegółowego (vi) będzie kontynuacja i poprawa warunków edukacji na każdym poziomie życia - tak, aby lepiej wykorzystać kapitał ludzki, podnosić kompetencje zasobów pracy, a także tworzyć mechanizmy ułatwiające zmianę kwalifikacji i dopasowanie do potrzeb pracodawców, rynku i gospodarki - zgodnie ze specyfiką regionu.</p> <p>Powyższe jest zgodne z zapisami m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Europejskiego Filaru Praw Socjalnych - – zbioru praw socjalnych, które służą wspieraniu sprawiedliwych i sprawnie funkcjonujących rynków pracy i które zorganizowano w trzech rozdziałach wg. kategorii: (I): równe szanse i dostęp do zatrudnienia; (II) uczciwe warunki pracy; (III) ochrona socjalna i integracja społeczna, potwierdza potrzebę przedmiotowej interwencji. .</li> <li>- Umowy Partnerstwa - 1.4 Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” – obszar: edukacja i kompetencje, wskazano jakie rodzaje wsparcia powinny być realizowane na poziomie krajowym i regionalnym (w obszarze edukacji i kompetencji na poziomie regionalnym realizowane będą działania ukierunkowane przede wszystkim na bezpośrednim wsparciu szkół i przedszkoli oraz dostosowaniu systemu edukacji do potrzeb regionalnego rynku pracy, poprzez m.in.: zwiększenie udziału osób dorosłych w kształceniu ustawicznym i podnoszeniu umiejętności; podniesieniu poziomu kompetencji cyfrowych społeczeństwa, jak również poprawę jakości edukacji i szkolnictwa wyższego.</li> <li>- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju</li> </ul> <p>Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; Obszar - Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne; Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2019r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2019r. – gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2019-2020 wskazano m.in. podjęcie działań dotyczących wspierania wysokiej jakości edukacji i</p>
--	--	---

		<p>rozwijanie umiejętności odpowiadających potrzebom rynku pracy, zwłaszcza poprzez kształcenie dorosłych.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020r. - gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2020-2021 wskazano m.in. podjęcie działań mających na celu podnoszenie umiejętności cyfrowych oraz dalsze promowanie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji publicznej.</p> <p>-Europejskiego semestru 2019: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 (sprawozdanie krajowe – Polska 2019 – Załącznik D) – gdzie wskazano, iż przejście na gospodarkę opartą na wiedzy stwarza istotne wyzwania w zakresie rozwoju umiejętności, uczenia się dorosłych i zwiększania podaży pracy, które określono jako wysoce priorytetowe w celu promowania równego dostępu do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy, w szczególności w celu: wspierania rozwoju kompetencji kluczowych, w tym umiejętności cyfrowych, umiejętności na rzecz innowacji i przedsiębiorczości, a także w celu zwalczania stereotypów na wszystkich poziomach nauczania; podnoszenia podstawowych umiejętności i promowania uczenia się dorosłych; zapewnienia środków w zakresie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania, w tym poprzez wspieranie szkoleń oferowanych przez pracodawców; poprawy dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez uczenie się oparte na pracy.</p> <p>-Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie – wsparcie jest zgodne z zapisami w zakresie Celu Strategicznego: Cel Strategiczny B: Województwo Śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, Cel operacyjny B.3 Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki; Cel Strategiczny D: Województwo Śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Potwierdzenie niezbędności wsparcia można znaleźć również w:</p>
--	--	--

		<p>- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,</p> <p>- Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.</p> <p>- Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego - wsparcie jest zgodne z zapisami w zakresie Celu Strategicznego Regionu: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, Celu głównego RSI: Inteligentne Śląskie – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza zapewniająca przewagę konkurencyjną regionu na arenie międzynarodowej, Celu szczegółowego RSI: C4. Rozwijanie kompetencji pracowników i podmiotów regionalnego ekosystemu innowacji na rzecz inteligentnych specjalizacji, transformacji cyfrowej i innowacyjnej przedsiębiorczości</p> <p>- Ramach kwalifikacji, ECTS i ECVET dla uczenia się przez całe życie (Ministerstwo Edukacji Narodowej 2019) - zestaw narzędzi polityki na rzecz uczenia się przez całe życie, dodatkowo uzupełniony przez instrumenty Unii Europejskiej takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• walidacja efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnym,</li> <li>• Europejski system akumulowania i przenoszenia osiągnięć w szkolnictwie zawodowym (ECVET),</li> <li>• Europejski system transferu i akumulacji osiągnięć w szkolnictwie wyższym (ECTS),</li> <li>• Europass: Curriculum Vitae, Paszport Językowy, Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe, Suplement do Dyplomu, Europass – Mobilność</li> </ul> <p>-Regionalnej Polityce Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030 (projekt).</p> <p>-Regionalnej Polityce Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego (projekt).</p>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>CS 18 (vii) Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 <i>ubóstwo i wykluczenie społeczne ogólnie zmniejszają się, ale wciąż dotyczą w stosunkowo większym stopniu pewnych rodzajów gospodarstw domowych i regionów. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako priorytetowe w celu wspierania aktywnego włączenia, rozwiązania problemu deprivacji materialnej (...), w szczególności w celu:</i></p>

		<p>- <i>wspierania zintegrowanych działań na rzecz aktywnego włączenia mających dotrzeć do większej liczby osób ze środowisk defaworyzowanych.</i></p> <p>Zalecenie Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020 r. diagnozuje, że pomimo korzystnego rozwoju sytuacji przed kryzysem związanym z COVID-19, uczestnictwo w rynku pracy niektórych grup, zwłaszcza kobiet, osób o niskich kwalifikacjach, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, pozostaje niskie. Ulepszenie elastycznych form organizacji pracy, w tym systemów pracy zdalnej i elastycznych godzin pracy, w szczególności w ramach trwałych form zatrudnienia, może zatem pomóc w reagowaniu na kryzys, a także zapewnić wsparcie osobom z grup o niższych wskaźnikach aktywności zawodowej w znalezieniu stałego zatrudnienia.</p> <p>W Umowie Partnerstwa realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce zakres celu szczegółowego został wskazany w rozdziale 1 Cele polityki spójności i oczekiwane rezultaty w Polsce, podrozdziale 1.4 Cel „Europa o silnym wymiarze społecznym, w obszarze: włączenie i integracja społeczne.</p> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego realizowane będzie wsparcie rozwoju ekonomii społecznej w regionie, wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w zakresie aktywizacji i poprawy szans na zatrudnienie, w tym w szczególności prowadzone w ZAZ i WTZ oraz wsparcie aktywizacyjne osób biernych zawodowo, w szczególności należących do grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym skierowane na aktywizację społeczno-zawodową, wykorzystującą instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej. Oczekiwany rezultat podejmowanych działań będzie wzrost współczynnika aktywności zawodowej i uczestnictwa w życiu społecznym osób znajdujących się w trudnej sytuacji, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnością na rynku pracy i w zakresie dostępności do dóbr i usług.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zasadami Europejskiego Filaru Praw Socjalnych: 3. Równe szanse, 17. Integracja osób niepełnosprawnych.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030, w zakresie Celu</p>
--	--	--

		<p>Strategicznego B: Województwo Śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, Celu operacyjnego B.1 Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych i Celu operacyjnego B.2: Aktywny mieszkaniec oraz Celu Strategicznego D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Celu operacyjnego: D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z rekomendacjami wskazanymi w <i>Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030</i> w zakresie wspierania podmiotów ekonomii społecznej - Cel Strategiczny 5. Wzmocnienie roli ekonomii społecznej i solidarnej w integracji społeczno-zawodowej oraz w dostarczaniu usług społecznych, Kierunek Działania 5.1 Rozwój podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, Kierunek Działania 5.2 Wzmocnienie funkcjonowania systemu wsparcia ekonomii społecznej i solidarnej w regionie oraz Cel Strategiczny 3 Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w zakresie wspierania aktywizacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami: Cel Strategiczny 4. Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze. Organizowanie społeczności lokalnej, Kierunek Działania 4.1 Rozwój działalności terapeutycznej regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, Kierunek Działania 4.3 Integracja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami oraz Cel Strategiczny 3 Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz w zakresie wspierania aktywizacji społeczno-zawodowej osób biernych zawodowo: Cel Strategiczny 4. Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze. Organizowanie społeczności lokalnej, Kierunek Działania 4.2 Wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie bezrobociu oraz Cel Strategiczny 3 Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.</p>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze</b></p>	<p>CS 19 (viii) Promowanie integracji społeczno-</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do</p>

<p><b>społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie</p>	<p>Sprawozdania krajowego Polska 2019 <i>ubóstwo i wykluczenie społeczne ogólnie zmniejszają się, ale wciąż dotyczą w stosunkowo większym stopniu pewnych rodzajów gospodarstw domowych i regionów. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako priorytetowe w celu wspierania aktywnego włączenia, rozwiązania problemu deprivacji materialnej i wspierania integracji społeczno-gospodarczej cudzoziemców, w szczególności w celu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>opracowania i wdrożenia ram integracji cudzoziemców.</i></li> </ul> <p>W Umowie Partnerstwa realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce zakres celu szczegółowego został wskazany w rozdziale 1 Cele polityki sporności i oczekiwane rezultaty w Polsce, podrozdziale 1.4 Cel „Europa o silnym wymiarze społecznym, w obszarze: włączenie i integracja społeczne.</p> <p>Spadek liczby ludności w Polsce, jak również w województwie śląskim spowodowany jest różnymi czynnikami, jednak w szczególności jest to utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, jak i bardzo duży odpływ migracyjny ludności. Skumulowane za okres 2005-2018 saldo migracji osób w wieku produkcyjnym (osoby z tej grupy wiekowej stanowią zdecydowaną większość migrantów), które zdecydowały się na migrację zagraniczną na pobyt stały, wyniosło w województwie śląskim ponad 40 tys. osób. Był to zdecydowanie największy odpływ ludności spośród wszystkich województw. Należy jednak podkreślić, iż zjawisku temu towarzyszy równoległe silny trend imigracyjny związany z napływem pracowników z Europy Wschodniej, w szczególności z Ukrainy.</p> <p>Institucje Unii Europejskiej (UE) od dawna podkreślały potrzebę zapewnienia, aby Romowie – największa europejska mniejszość – byli traktowani jednakowo pod względem ich praw podstawowych, zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej</p> <p>W celu mitygowania skutków depopulacji regionu należy podjąć działania mające na celu ułatwienia w podejmowaniu zatrudnienia pracowników z państw trzecich i migrantów, grup marginalizowanych, w tym Romów, tak aby zapewnić kadry kluczowe dla rozwoju województwa.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zasadami Europejskiego Filaru Praw Socjalnych - zbioru praw socjalnych, które służą wspieraniu sprawiedliwych i sprawnie funkcjonujących rynków pracy i które zorganizowano w trzech rozdziałach wg. kategorii: (I): równe szanse i dostęp do zatrudnienia; (II) uczciwe</p>
--	--	---



		<p>warunki pracy; (III) ochrona socjalna i integracja społeczna.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030, w zakresie Celu Strategicznego B: Województwo Śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, Celu operacyjnego B.1 Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych oraz Celu Strategicznego D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Celu operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Powyższe jest zgodne z zapisami m.in.:</p> <p>-Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, - Obszar: Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2019r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2019r., gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2019-2020 wskazano m.in. podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i do opieki długoterminowej, oraz w celu likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.</p> <p>-Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020r. - gdzie w ramach zaleceń dla Polski na lata 2020-2021 wskazano m.in. podjęcie działań mających na celu łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie, zwłaszcza przez udoskonalanie elastycznych form organizacji pracy i pracy w zmniejszonym wymiarze czasu.</p> <p>-Strategii „Europa 2020” -Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</p>
--	--	--

		<p>-Programu Rządowego Dostępność Plus -Europejskiego Filaru Praw Socjalnych</p>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFS+)</b></p>	<p>CS 20 (ix) Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019 <i>ubóstwo i wykluczenie społeczne ogólnie zmniejszają się, ale wciąż dotyczą w stosunkowo w większym stopniu pewnych rodzajów gospodarstw domowych i regionów. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako priorytetowe w celu wspierania aktywnego włączenia, rozwiązania problemu deprywacji materialnej (...), w szczególności w celu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>wzmocnienia systemu wsparcia rodziny oraz przyspieszenia procesu deinstytucjonalizacji, w szczególności w odniesieniu do dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej;</i></li> </ul> <p>A także:</p> <p><i>Opieka długoterminowa nad osobami starszymi, osobami z niepełnosprawnościami i osobami cierpiącymi na choroby przewlekłe jest słabo rozwinięta, a efekty zdrowotne tylko powoli ulegają poprawie. Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu promowania aktywnego i zdrowego starzenia się, poprawy równego i szybkiego dostępu do wysokiej jakości, zrównoważonych i przystępnych cenowo usług oraz w celu poprawy dostępności, skuteczności i odporności systemu opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, w szczególności w celu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>wspierania dostępności produktów i usług, a także infrastruktury mieszkaniowej i infrastruktury sprzyjającej włączeniu społecznemu dla osób z niepełnosprawnościami / osób z ograniczeniami funkcjonalnymi;</i></li> <li>- <i>wspierania przejścia z opieki szpitalnej/instytucjonalnej na przystępne cenowo i wysokiej jakości usługi w zakresie opieki domowej i usługi środowiskowe, a także w celu koordynacji opieki zdrowotnej, opieki społecznej i opieki długoterminowej;</i></li> <li>- <i>wspierania równego dostępu do przystępnych cenowo usług opieki zdrowotnej, w szczególności dla grup defaworyzowanych, a także w celu wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej, integracji opieki,</i></li> </ul>

		<p><i>promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i cyfrowych rozwiązań w zakresie zdrowia;</i></p> <p><i>- wsparcia planowania i prognozowania dotyczącego zasobów ludzkich w opiece zdrowotnej, a także podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowywania personelu medycznego i personelu opieki długoterminowej.</i></p> <p>Dodatkowo, w części diagnostycznej powyższego dokumentu wskazuje się na konieczność budowania systemu wsparcia opieki zastępczej, wsparcia post adopcyjnego oraz dla rodzin mających trudności z pełnieniem funkcji opiekuńczych i edukacyjnych, podejmowania działań na rzecz mitygacji zróżnicowania pod względem zagrożenia ubóstwem między regionami oraz obszarami miejskimi i wiejskimi. Wyzwanie stanowią wyniki w obszarze zdrowia poniżej średniej UE, średnie trwanie życia o trzy lata krótsze niż średnio w UE, słabo rozwinięta opieka długoterminowa nad osobami starszymi, osobami z niepełnosprawnościami i osobami cierpiącymi na choroby przewlekłe. Powyższe potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe, umożliwiające zmniejszenie niedoborów pracowników na rynku pracy. Konieczna jest również dalsza poprawa promocji zdrowia, zapobieganie chorobom i środki diagnostyczne, które stanowią wyzwanie i wymagają inwestycji.</p> <p>Zalecenie Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2020 r. diagnozuje, że zdrowie publiczne, e-zdrowie i podstawowa opieka zdrowotna, które mają zasadnicze znaczenie dla poprawy profilaktyki i dostępu do systemu oraz zwiększenia jego odporności na przyszłe wyzwania, są nadal słabo rozwinięte. Pandemia miała wpływ na ośrodki opieki długoterminowej, w których przebywa wiele osób należących do grupy wysokiego ryzyka. Rada zaleca Polsce podjęcie w latach 2020 i 2021 działań m. in. na rzecz poprawy dostępności, odporności i skuteczności systemu ochrony zdrowia, m.in. przez zapewnienie wystarczających zasobów oraz lepszego ukierunkowania świadczeń społecznych i zapewnienia dostępu do tych świadczeń osobom potrzebującym.</p> <p>W Umowie Partnerstwa realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce zakres celu szczegółowego został wskazany w rozdziale 1 Cele polityki spójności i oczekiwane rezultaty w Polsce, podrozdziale 1.4 Cel „Europa o silnym wymiarze społecznym, w obszarze: włączenie i integracja społeczna.</p>
--	--	--

		<p>Pandemia COVID-19 dobitnie unaoczniała i uświadomiła społeczeństwu zależności zdrowia i rozwoju społeczno-gospodarczego. Choroba ta oraz środki zaradcze z nią związane przyczyniły się do ograniczenia wzrostu gospodarczego oraz istotnego spadku jakości życia obywateli na wielu płaszczyznach. Stan zdrowia społeczeństwa regionu stanowi jeden z obszarów priorytetowych w działaniach władz regionu, ponieważ jest to podstawy warunek zrównoważonego rozwoju społecznego - gospodarczego i stabilnego funkcjonowania województwa śląskiego.</p> <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego realizowane będzie wsparcie na rzecz zwiększenia dostępności do usług społecznych, w tym wsparcia procesu deinstytucjonalizacji, wsparcie rozwiązań systemowych w obszarze ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej oraz inicjatyw oddolnych mających na celu integrację społeczności lokalnych. Szczególnym wsparciem w ramach celu szczegółowego objęte zostaną grupy szczególnie narażone na wykluczenie społeczne i ubóstwo, tj. seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zasadami Europejskiego Filaru Praw Socjalnych: 3. Równe szanse, 11. Opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci, 18. Opieka długoterminowa, 20. Dostęp do niezbędnych usług.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030, w zakresie Celu Strategicznego B: Województwo Śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, Celu operacyjnego B.1 Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych oraz Celu Strategicznego D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, Celu operacyjnego: D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Planowane wsparcie jest zgodne z zapisami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym w obszarze wspierania włączenia społecznego i walki z ubóstwem, tj. Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego, a także Polityką społeczną wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność i Strategią na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2030. Kluczowy w tym obszarze będzie również Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja.</p> <p>Działania podejmowane w ramach celu szczegółowego będą zgodne z:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Programem Rządowym Dostępność Plus,</li> </ul>
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Strategią Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030w zakresie Celu Strategicznego 1. Aktywna polityka prorodzinna. Wspieranie właściwego funkcjonowania rodziny, zapewniającej prawidłowy rozwój i opiekę wszystkim jej członkom, zwłaszcza osobom zależnym, Celu Strategicznego 2. Rozwój warunków sprzyjających aktywnemu i pełnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa, Celu Strategicznego 3. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, Celu Strategicznego 4. Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze. Organizowanie społeczności lokalnej</li> <li>- Regionalną Polityką Zdrowia Województwa Śląskiego (projekt).</li> </ul>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFRR)</b></p>	<p>CS 21 (ii) Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, przejście na gospodarkę opartą na wiedzy stwarza istotne wyzwania dotyczące jakości i wyników systemów kształcenia i szkolenia, a także adekwatności do potrzeb rynku pracy, w tym potrzeb inwestycyjnych w celu poprawy dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez uczenie się oparte na pracy czy promowania doskonałości w nauczaniu i uczeniu się w ramach szkolnictwa wyższego, w tym zwiększania współpracy międzynarodowej i mobilności oraz poprawy skuteczności systemu zapewniania jakości.</p> <p>Stąd w latach 2021-2027 wsparcie powinno koncentrować się na wzmocnieniu infrastruktury szkolnictwa zawodowego i szkolnictwa wyższego w celu dostosowania do potrzeb regionalnego rynku pracy.</p> <p>Planowana interwencja odpowiada na wyzwania określone w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego – Śląskie 2030 i wpisuje się w cel strategiczny B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, cel operacyjny B.3 Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.</p>

<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFRR)</b></p>	<p>CS 22 (iii) Zwiększenie integracji społeczno-ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, potrzeby inwestycyjne w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu określone są jako priorytetowe, w szczególności w celu wspierania zintegrowanych działań na rzecz aktywnego włączenia mających dotrzeć do większej liczby osób ze środowisk defaworyzowanych czy wspierania przystępnych cenowo i wysokiej jakości usług środowiskowych i społecznych, a także infrastruktury mieszkaniowej.</p> <p>Za priorytetowe należy zatem uznać wspieranie i prowadzenie działań mających na celu rozwój placówek świadczących usługi dla osób starszych w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi oraz zwiększenie liczby miejsc w mieszkaniach chronionych i socjalnych.</p> <p>Planowana interwencja odpowiada na wyzwania określone w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego – Śląskie 2030 m.in. w zakresie niewystarczającego zabezpieczenia usług opiekuńczych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz wpisuje się w cel strategiczny B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, cel operacyjny B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych.</p> <p>Wpisuje się również w Strategię Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020 – 2030 w cel strategiczny 2. Rozwój warunków sprzyjających aktywnemu i pełnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz cel strategiczny 4. Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze. Organizowanie społeczności lokalnej.</p>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie</b></p>	<p>CS 23 (iv) Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych inwestycyjnych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, wskazanymi w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019, potrzeby inwestycyjne w zakresie ochrony zdrowia określone są jako priorytetowe, w szczególności w celu wspierania</p>

<p><b>Europejskiego filaru praw socjalnych (EFRR)</b></p>	<p>podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej</p>	<p>równego dostępu do przystępnych cenowo usług opieki zdrowotnej, wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej, integracji opieki, promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i cyfrowych rozwiązań w zakresie zdrowia.</p> <p>Stąd w latach 2021-2027 wsparcie powinno koncentrować się na wzmocnieniu infrastruktury podmiotów leczniczych, zapewnienia równego dostępu do opieki zdrowotnej, w szczególności w zakresie grup schorzeń, na które najczęściej chorowali mieszkańcy regionu.</p> <p>Planowane działanie odpowiada na wyzwanie określone w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego – Śląskie 2030 i wpisuje się w cel strategiczny B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, cel operacyjny B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych.</p> <p>Odpowiada również na wyzwania określone w Śląskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2019-2022, w szczególności w ramach celu szczegółowego II – Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.</p>
<p><b>CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (EFRR)</b></p>	<p>CS 24 (v) Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych</p>	<p>Interwencja w ramach CS (v) odpowiada na zdiagnozowane potrzeby w zakresie wzmocnienia roli dziedzictwa kulturowego i potencjału infrastruktury kultury o znaczeniu regionalnym w rozwoju gospodarczym i społecznym regionu.</p> <p>Interwencja jest zgodna ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, w ramach obszaru: rozwój zrównoważony terytorialnie poprzez zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów.</p> <p>Interwencja jest zgodna z zakresem wsparcia wskazanym w rozdz. 1.4 Umowy Partnerstwa dla obszaru: kultura i turystyka.</p> <p>Interwencja realizuje Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, B.2. Aktywny mieszkaniec oraz Cel strategiczny D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu.</p>

		Interwencja wpisuje się w Strategię Rozwoju Kultury Województwa Śląskiego – w opracowaniu.
<b>CP5 Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych</b>	CS 25 (i) Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	<p>Interwencja w ramach CS (i) odpowiada na zdiagnozowane potrzeby w zakresie kompleksowego wsparcia rozwoju obszarów funkcjonalnych subregionów (jako miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) wskazanych w SRW) i będących obszarami polityki rozwojowej od 2000 roku.</p> <p>Interwencja uwzględnia rekomendacje wskazane w Załączniku D do Sprawozdania Krajowego Polska 2019 w zakresie wspierania zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich i wiejskich oraz wzmocnienia zdolności administracyjnych władz lokalnych, w tym: wzmocnienia roli obszarów metropolitalnych, przeciwdziałania negatywnym skutkom niekontrolowanego rozrastania się miast, przyspieszenia społeczno-gospodarczej rewitalizacji obszarów podupadających, w tym w regionach transformacji przemysłowej i niskoemisyjnej, wzmocnienia powiązania pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi oraz łagodzenia skutków zmian demograficznych i ubóstwa, zwłaszcza na obszarach wiejskich.</p> <p>Interwencja uwzględnia rekomendacje wskazane w Zaleceniach Rady w sprawie Krajowego Programu Reform z 2020 r. w zakresie podjęcia działań na rzecz łagodzenia wpływu pandemii na gospodarkę oraz odbudowy potencjału społeczno-gospodarczego regionu i zachowania miejsc pracy, m.in. w sektorach kultury i turystyki, które zostały mocno dotknięte wskutek zamknięcia branż spowodowanego pandemią COVID-19.</p> <p>Interwencja jest zgodna ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, w ramach obszaru: rozwój zrównoważony terytorialnie poprzez (1) zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów oraz poprzez (3) podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</p> <p>Interwencja jest zgodna z zakresem wsparcia wskazanym w rozdz. 1.5 Umowy Partnerstwa oraz zakresem instrumentów terytorialnych wskazanych w rozdz. 2.2.1 ZIT oraz 2.2.2 dot. IIT.</p>



		<p>Interwencja realizuje Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, B.2. Aktywny mieszkaniec, a także Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu oraz Cel strategiczny D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny oraz D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p> <p>Interwencja jest zgodna z Regionalną Polityką Miejską Województwa Śląskiego – w opracowaniu.</p> <p>Interwencja jest zgodna z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego – w opracowaniu.</p> <p>Interwencja wpisuje się w Strategię Rozwoju Kultury Województwa Śląskiego – w opracowaniu.</p> <p>Interwencja realizuje Program Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim 2020+ - Cel szczegółowy 1. Kreatywność w turystyce – udoskonalanie istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych oraz Cel szczegółowy 2. Atrakcyjność i wysoki standard infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.</p>
<p><b>CP5 Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych</b></p>	<p>CS 26 (ii) Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność</p>	<p>Interwencja w ramach CS (ii) odpowiada na zdiagnozowane potrzeby w zakresie kompleksowego wsparcia rewitalizacji i odnowy obszarów wiejskich (jako funkcjonalnych Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) wynikających z SRW). Interwencja ta będzie realizowana w spójności z Wspólną Polityką Rolną oraz innymi instrumentami rozwojowymi, skierowanymi do obszarów wiejskich.</p> <p>Interwencja uwzględnia rekomendacje wskazane w Załączniku D do Sprawozdania Krajowego Polska 2019 w zakresie wspierania zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich i wiejskich oraz wzmocnienia zdolności administracyjnych władz lokalnych, w tym: przyspieszenia społeczno-gospodarczej rewitalizacji obszarów podlegających, w tym w regionach transformacji przemysłowej i niskoemisyjnej oraz łagodzenia skutków zmian demograficznych i ubóstwa, zwłaszcza na obszarach wiejskich.</p> <p>Interwencja uwzględnia rekomendacje wskazane w Zaleceniach Rady w sprawie Krajowego Programu</p>

		<p>Reform z 2020 r. w zakresie podjęcia działań na rzecz łagodzenia wpływu pandemii na gospodarkę oraz odbudowy potencjału społeczno-gospodarczego regionu i zachowania miejsc pracy, które zostały mocno dotknięte wskutek zamknięcia branż spowodowanego pandemią COVID-19.</p> <p>Interwencja jest zgodna ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, w ramach obszaru: rozwój zrównoważony terytorialnie poprzez (1) zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów oraz poprzez (3) podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</p> <p>Interwencja jest zgodna z zakresem wsparcia wskazanym w rozdz. 1.5 Umowy Partnerstwa oraz zakresem instrumentów terytorialnych wskazanych w rozdz. 2.2.2 odnośnie IIT.</p> <p>Interwencja realizuje Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu oraz Cel strategiczny D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny.</p> <p>Interwencja jest zgodna ze Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030 - Cel strategiczny B. Wysoka jakość życia na obszarach wiejskich województwa śląskiego odpowiadająca rosnącym standardom cywilizacyjnym i wykorzystująca specyfikę społeczną i środowiskową wsi oraz Cel strategiczny D. Zintegrowany rozwój obszarów wiejskich i miejskich prowadzący do przyspieszonego rozwoju regionu.</p> <p>Interwencja jest zgodna z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego – w opracowaniu.</p>
--	--	--

*\*Odrębne priorytety zgodnie z rozporządzeniem w sprawie EFS+*

## 2. PRIORYTETY INNE NIŻ POMOC TECHNICZNA

Tabela 1 T: Struktura programu\* <sup>1</sup>

Nr identyfikacyjny	Tytuł [300]	POMOC TECHNICZNA	Podstawa obliczania	Fundusz**	Kategoria wspieranego regionu	Wybrany cel szczegółowy (CS)***
1.	Inteligentne Śląskie	Nie		EFRR	<b>Słabiej rozwinięte</b>	CS 1 CS 2 CS 3 CS 4
2.	Ekologiczne Śląskie	Nie		EFRR	<b>Słabiej rozwinięte</b>	CS 5 CS 6 CS 7 CS 8 CS 9 CS 10 CS 11
3.	Mobilne Śląskie	Nie		EFRR	<b>Słabiej rozwinięte</b>	CS 12
4	Spółeczne Śląskie	Nie		EFSD+	<b>Słabiej rozwinięte</b>	CS 13 CS 14 CS 15 CS 16 CS 17 CS 18 CS 19 CS 20
5	Śląskie dla mieszkańca	Nie		EFRR	<b>Słabiej rozwinięte</b>	CS 21 CS 22 CS 23 CS 24
6	Śląskie bliżej mieszkańców	Nie		EFRR	<b>Słabiej rozwinięte</b>	CS 25 CS 26

<sup>1</sup> Parlament dodał do niniejszej tabeli „Dedykowany priorytet - Gwarancja dla dzieci” - w toku, w zależności od wyniku negocjacji międzyinstytucjonalnych.

7.	Priorytetowa pomoc techniczna zgodnie z art. 30 ust. 4 CPR****	Tak		EFRR	Słabiej rozwinięte	nie dotyczy
8.	Priorytetowa pomoc techniczna zgodnie z art. 32 CPR	Tak		EFRR	Słabiej rozwinięte	nie dotyczy

\* Informacje dotyczące tej tabeli będą służyć jako wkład techniczny przy wypełnianiu innych pól i tabeli we wzorze w formacie elektronicznym. Nie dotyczy EFMR.

\*\* Priorytet może być wielofunduszowy zgodnie z art. 17 ust. 2 CPR.

\*\*\* Priorytet odpowiadający celowi polityki składa się z co najmniej jednego celu szczegółowego.

\*\*\*\* Ten wiersz ma zostać wypełniony, jeśli pomoc techniczna zgodnie z art. 30 ust. 4 została wybrana w sekcji 4a Umowy Partnerstwa.

## **Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

### **2.6. Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

#### **2.6.1. Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii**

##### **2.6.1.1. Interwencje w ramach funduszy**

###### ***Powiązane rodzaje działań:***

*Pole tekstowe [8 000]*

###### *1.1 Rozwój infrastruktury organizacji badawczych*

Interwencja oferowana ze środków EFRR obejmować będzie wsparcie zakupu i montażu infrastruktury badawczej wraz z przeprowadzeniem niezbędnych robót budowlanych oraz narzędzi teleinformatycznych w organizacjach badawczych, niezbędnych do realizacji regionalnych agend badawczych obejmujących Regionalne Inteligentne Specjalizacje oraz obszary badawcze zidentyfikowane w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim. W ramach projektów możliwe będzie wsparcie na podnoszenie kompetencji pracowników organizacji badawczych zaangażowanych w realizację regionalnych agend badawczych.

###### *1.2 Rozwój konsorcjów przemysłowo-naukowych*

Wsparcie zostanie przeznaczone na nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem a otoczeniem naukowym mającym na celu zawiązanie konsorcjum przemysłowo-naukowego, opracowanie agendy badawczej konsorcjum, realizację agendy badawczej poprzez zakup i montaż infrastruktury badawczej w siedzibie przedsiębiorcy bądź też u konsorcjanta, jak również prace badawcze i przemysłowe wraz z wdrożeniem wyników. Wsparcie obejmować będzie również uzyskanie patentu na produkty będące wynikiem prac badawczych. W ramach każdego projektu możliwe będzie wsparcie na podnoszenie kompetencji pracowników przedsiębiorstwa oraz konsorcjantów zaangażowanych w realizację agendy badawczej.

W ramach interwencji dopuszcza się realizację wszystkich wymienionych elementów projektu bądź też pojedynczych elementów projektu, przy czym nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem a otoczeniem, opracowanie agendy badawczej oraz uzyskanie patentu możliwe jest wyłącznie w połączeniu z realizacją agendy badawczej.

Projekty realizowane w ramach powyższego działania muszą być zgodne z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami województwa śląskiego lub z obszarami zidentyfikowanymi w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim.

###### *1.3 Rozwój działalności badawczej w przedsiębiorstwach*

Wsparcie zostanie przeznaczone na realizację prac badawczo-przemysłowych przedsiębiorstwa poprzez zakup i montaż infrastruktury badawczej, jak również prowadzenie badań wraz z wdrożeniem wyników. Wsparcie obejmować będzie również uzyskanie patentu na produkty będące wynikiem prac badawczych. W ramach każdego projektu możliwe będzie wsparcie na podnoszenie kompetencji pracowników przedsiębiorstwa zaangażowanych w realizację agendy badawczej.

W ramach interwencji dopuszcza realizację wszystkich wymienionych elementów projektu bądź też pojedynczych elementów projektu, przy czym opracowanie agendy badawczej oraz uzyskanie patentu możliwe jest wyłącznie w połączeniu z realizacją prac badawczo-przemysłowych.

## **Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Projekty realizowane w ramach powyższego działania muszą być zgodne z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami województwa śląskiego lub z obszarami zidentyfikowanymi w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim.

### *1.4 Prowadzenie badań na rzecz administracji publicznej*

Wsparciem objęte zostaną organy administracji publicznej, które we współpracy z przedsiębiorstwem i/lub z organizacją badawczą opracują w wyniku prac B+R nową technologię i/lub produkt niezbędny do wdrożenia polityk publicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym, regionalnym. Interwencja obejmować będzie również opracowanie i wdrożenie rozwiązań wykorzystujących sztuczną inteligencję oraz zbiory danych zgromadzone w administracji publicznej, w tym w placówkach medycznych w regionie. W ramach każdego projektu możliwe będzie wsparcie na podnoszenie kompetencji pracowników administracji publicznej zaangażowanych we wdrażanie polityk publicznych.

Projekty realizowane w ramach powyższego działania muszą być zgodne z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami województwa śląskiego lub z obszarami zidentyfikowanymi w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim.

### *1.5 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw*

Wsparcie zostanie przeznaczone na sfinansowanie w formie bonów, usług proinnowacyjnych świadczonych przez regionalne ośrodki badawcze lub Instytucje Otoczenia Biznesu. Świadczone usługi dotyczyć mogą między innymi wsparcia w zakresie prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, wdrażania innowacji jak również przeprowadzenia procesu transformacji cyfrowej. Wsparcie oferowane będzie przez podmioty posiadające akredytację regionalną i/lub krajową.

Projekty realizowane w ramach powyższego działania muszą być zgodne Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami województwa śląskiego lub z obszarami zidentyfikowanymi w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim.

### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*1.1 Odbiorcami rezultatów projektów będą przede wszystkim naukowcy, studenci, przedsiębiorcy.*

*1.2 Odbiorcami rezultatów projektów będą przede wszystkim klienci, przedsiębiorcy, naukowcy.*

*1.3 Odbiorcami rezultatów projektów będą przede wszystkim klienci, przedsiębiorcy.*

*1.4 Odbiorcami rezultatów projektów będą przede wszystkim mieszkańcy, klienci oraz pracownicy administracji publicznej.*

*1.5 Odbiorcami rezultatów projektów będą przede wszystkim przedsiębiorcy.*

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

**Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

**Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii wsparcie oferowane będzie na terenie całego województwa śląskiego.*

*Dopuszcza się jednak koncentrację wsparcia na konkretne Obszary Strategicznej Interwencji wskazane w Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030.*

**Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.*

**Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac

## Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

### 2.6.1.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w postaci dotacji	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 03	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 04	Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe	Przedsiębiorstwa		



### Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

	zaawansowanych technologii								
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 06	Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych	EPC			
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 07	Ośrodki badawcze uczestniczące we wspólnych projektach badawczych	Szt.			
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 08	Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji	PLN			

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów

Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
-----------	--	---------	-------------------	------------------------	----------------	-----------------	--	------------------	------------	---------------------	-------------

**Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

	<b>wsparcia (EFMR)</b>										
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCR 02	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	PLN					
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCR 102	Miejsca pracy w B+R utworzone we wspieranych podmiotach	EPC					

## Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel szczegółowy: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów

### 2.6.2. Cel szczegółowy: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów

#### 2.6.2.1. Interwencje w ramach funduszy

##### *Powiązane rodzaje działań:*

*Pole tekstowe [8 000]*

##### 1.6 E-usługi publiczne na poziomie lokalnym/ponadlokalnym

Interwencja oferowana ze środków EFRR obejmować będzie cyfryzację procesów administracji publicznej szczebla lokalnego/ponadlokalnego, tworzenie i rozwój e-usług publicznych na poziomie lokalnym niezbędnych do świadczenia usług on-line na rzecz mieszkańców, przedsiębiorców oraz do wymiany danych między administracją. Wsparcie obejmować będzie tworzenie i rozwój e-usług lokalnych, zakup narzędzi informatycznych niezbędnych do skutecznego funkcjonowania administracji i świadczenia usług publicznych oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników administracji.

##### 1.7 E-usługi publiczne na poziomie regionalnym

Interwencja oferowana ze środków EFRR obejmować będzie cyfryzację procesów administracji publicznej szczebla regionalnego, tworzenie i rozwój e-usług publicznych na poziomie regionalnym niezbędnych do świadczenia usług on-line na rzecz mieszkańców, przedsiębiorców oraz do wymiany danych między administracją. Wsparcie obejmować będzie tworzenie i rozwój e-usług regionalnych, zakup narzędzi informatycznych, sprzętu niezbędnego do skutecznego funkcjonowania administracji i świadczenia usług publicznych oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników administracji.

##### 1.8 Cyfryzacja szkolnictwa

Interwencja oferowana ze środków EFRR obejmować będzie cyfryzację procesu nauczania w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych oraz zawodowych i ustawicznych, poprzez tworzenie wirtualnych laboratoriów, cyfryzację sal dydaktycznych wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli.

##### 1.9 Wdrożenie usług w zakresie e-zdrowia

Interwencja ze środków EFRR przeznaczona zostanie na wdrożenie w szpitalach wojewódzkich i powiatowych oraz w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej regionalnych oraz krajowych rozwiązań teleinformatycznych umożliwiających świadczenie usług medycznych, w tym rozwój elektronicznej dokumentacji medycznej z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Środki przeznaczone zostaną również na wdrażanie narzędzi m.in. ułatwiających zdalny kontakt pacjentów z placówkami medycznymi, poprawiające komunikację między przedstawicielami zawodów medycznych – wspierające zdalną realizację procesów diagnostyczno – leczniczych w ochronie zdrowia i rozwój telemedycyny. Wsparcie w ramach e-zdrowia obejmować będzie zarówno zakup niezbędnych narzędzi informatycznych wraz z ich montażem/instalacją jak i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników podmiotów medycznych oraz upowszechnianie usług z zakresu e-zdrowia wśród pacjentów i pracowników podmiotów medycznych.

##### 1.10 Digitalizacja zasobów publicznych

W ramach interwencji ze środków EFRR wsparcie przeznaczone zostanie na digitalizację zasobów publicznych będących w posiadaniu podmiotów administracji samorządowej oraz samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym instytucji kultury. Wsparcie oferowane będzie również na podniesienie jakości i dostępności cyfrowej danych geodezyjnych i kartograficznych jak również na opracowanie nowych zasobów geodezyjnych i kartograficznych. Wsparcie przeznaczone zostanie również na zwiększenie dostępności danych

## Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel szczegółowy: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów

publicznych możliwych do wykorzystania przez mieszkańców i przedsiębiorców. Wsparcie obejmować będzie zarówno proces digitalizacji i udostępniania zasobów publicznych jak i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników administracji.

Wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa śląskiego oferowane jest w ramach Priorytetu IV Społeczne Śląskie.

Wsparcie na cyfryzację w przedsiębiorstwach oferowane jest w celu szczegółowym Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii oraz w celu szczegółowym Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.

W ramach każdego rodzaju działań realizowanego w celu szczegółowym *Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów* dopuszczalne będą wydatki poniesione na podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa, poprzez zakup niezbędnych narzędzi informatycznych wraz z oprogramowaniem oraz podniesieniem kompetencji pracowników w zakresie cyberbezpieczeństwa. Inwestycje muszą być zgodne ze standardami wyznaczonymi w ramach krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.

Wsparcie w zakresie budowy i modernizacji sieci Internet realizowane jest z poziomu krajowego.

### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

1.6. Użytkownikami usług będą przede wszystkim mieszkańcy, przedsiębiorcy, administracja publiczna, organizacje pozarządowe.

1.7. Użytkownikami usług będą przede wszystkim mieszkańcy, przedsiębiorcy, administracja publiczna, organizacje pozarządowe.

1.8. Użytkownikami usług będą przede wszystkim uczniowie oraz pracownicy oświaty.

1.9. Użytkownikami usług będą przede wszystkim pracownicy ochrony zdrowia oraz pacjenci.

1.10. Użytkownikami usług będą przede wszystkim mieszkańcy, przedsiębiorstwa, administracja publiczna oraz instytucje kultury.

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

**Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów

W ramach celu szczegółowego *Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów* dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

**Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac

## Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel szczegółowy: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów

### 2.6.2.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 14	Instytucje publiczne wsparte w zakresie rozwoju usług, produktów i procesów cyfrowych	Szt.		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 11	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych	użytkownicy					

## Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

### 2.6.3. Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

#### 2.6.3.1. Interwencje w ramach funduszy

##### *Powiązane rodzaje działań:*

Pole tekstowe [8 000]

##### 1.11 Rozwój infrastruktury biznesowej

W ramach interwencji ze środków EFRR wsparcie zostanie przeznaczone na przygotowanie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą, docelowo będących własnością przedsiębiorstwa. W ramach działania wsparcie przeznaczone zostanie na uzbrojenie terenu w niezbędne media oraz remont bądź budowę niezbędnej infrastruktury, w tym hale magazynowe oraz przestrzeń produkcyjną. Wsparciem objęte będą wyłącznie tereny inwestycyjne typu brownfield.

##### 1.12 Rozwój przedsiębiorczości oraz obsługa inwestora

W ramach interwencji planowane są inwestycje przyczyniające się do wzrostu poziomu przedsiębiorczości oraz wzrostu liczby miejsc pracy w regionie. Planowana interwencja obejmować będzie inwestycje niezbędne do powołania i funkcjonowania Lokalnych Akceleratorów Przedsiębiorczości w ramach których będzie można otrzymać wsparcie niezbędne do założenia a następnie rozwoju działalności gospodarczej. Oferowane wsparcie będzie miało charakter kompleksowy i będzie obejmowało pomoc na każdym etapie prowadzenia działalności gospodarczej od przygotowania biznes planu, badania rynku, założenia działalności aż po wsparcie dla działających już przedsiębiorstw polegające na oferowaniu lub pomocy w znalezieniu przestrzeni biurowej stacjonarnej jak i wirtualnej, przestrzeni handlowej oraz produkcyjnej jak również wsparcie w wyszukiwaniu i pozyskaniu zewnętrznych źródeł finansowania niezbędnych do rozwoju firmy. Wsparcie uzyskują projekty biznesowe planowane do ulokowania bądź też już działające na terenie gminy, w tym w szczególności projekty biznesowe związane z branżami wpisującymi się w Regionalne Inteligentne Specjalizacje lub w obszary zidentyfikowane w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim, jak również projekty służące tworzeniu modeli biznesowych wspierających systemy serwisowania i naprawy produktów na rzecz gospodarki cyrkularnej. Wsparcie obejmować będzie również podnoszenie kompetencji pracowników zatrudnionych w Akceleratorach.

##### 1.13 Promocja regionu

W ramach interwencji wsparciem zostaną objęte przedsięwzięcia przyczyniające się do zwiększenia rozpoznawalności, w szczególności na arenie międzynarodowej, województwa śląskiego jako regionu do prowadzenia działalności gospodarczej oraz atrakcyjnego miejsca do życia. W ramach realizowanych przedsięwzięć wsparcie przeznaczone zostanie na realizację kampanii promocyjnych regionu, udział w misjach i targach, nawiązywanie współpracy z innymi regionami oraz organizacjami gospodarczymi.

##### 1.14 Rozwój innowacji w MŚP

W ramach interwencji wsparciem zostaną objęte przedsięwzięcia przyczyniające się do zwiększenia poziomu innowacyjności przedsiębiorstw z regionu. W ramach działania wsparcie przeznaczone zostanie na wdrożeniu innowacji dla firm w zakresie produktów/usług oraz procesów, w szczególności przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego poprzez wdrożenie rozwiązań z zakresu gospodarki cyrkularnej. Wsparciem objęte zostaną również inwestycje niezbędne do wdrożenia wyników badań naukowych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa. W ramach działania wsparcie uzyskują także przedsiębiorstwa planujące inwestycje niezbędne w procesie cyfryzacji, robotyzacji i automatyzacji procesów biznesowych w przedsiębiorstwach posiadających siedzibę w województwie śląskim. Wsparcie planowane jest również na inwestycje poprawiające cyberbezpieczeństwo przedsiębiorstw i procesów biznesowych. W ramach każdego projektu wsparciem objęte będą również usługi doradcze świadczone przez akredytowane jednostki

## **Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

badawcze lub IOB wspomagające MŚP na etapie planowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Wsparcie obejmować będzie również podnoszenie kompetencji pracowników MŚP.

### **1.15 Rozwój turystyki**

W ramach interwencji wsparciem zostaną objęte przedsięwzięcia realizowane przez MŚP, mające na celu rozwój bądź też poprawę infrastruktury turystycznej oraz okołoturystycznej, jak również budowę i rozwój infrastruktury rekreacyjnej. Wsparcie obejmować będzie, w szczególności rozwój turystyki miejskiej, przemysłowej i ekoturystyki jako endogennych potencjałów rozwojowych regionu, w tym także krajobrazowych i kulturowych w kierunku dywersyfikacji gospodarczej i kreowania miejsc pracy w regionie (m.in. turystyka biznesowa, turystyka tranzytowa, turystyka weekendowa, turystyka rodzinna). Wsparcie realizowane będzie ze szczególnym uwzględnieniem promowania rozwiązań cyfrowych, niskoemisyjnych i zasoboszczędnych, chroniących środowisko naturalne.

### **1.16 Konkurencyjność MŚP**

W ramach interwencji wsparciem zostaną objęte inwestycje w MŚP przyczyniające się do poprawy i podnoszenia konkurencyjności firm działających w regionie. Wsparciem objęte zostaną również inwestycje w MŚP związane z dostosowaniem lub zmianą profilu prowadzonej działalności gospodarczej oraz modelu biznesowego, w związku z wystąpieniem COVID-19 oraz w następstwie ewentualnych przyszłych kryzysów. Wsparcie obejmować będzie również podnoszenie kompetencji pracowników MŚP.

### **1.17 Internacjonalizacja MŚP**

W ramach działania wsparciem objęte zostaną inwestycje w MŚP oraz niezbędne usługi doradcze świadczone przez akredytowane IOB, mające na celu wspomóc firmy w wejściu na rynki zagraniczne, dostosowaniu produktu do wymagań rynku docelowego. Wsparciem objęte będą również koszty związane z udziałem w targach zagranicznych.

### **1.18 Rozwój firm w fazie załóżkowej**

W ramach działania wsparciem objęte zostaną inwestycje w przedsiębiorstwach będących na początkowym etapie działalności, m.in. START-upy, w tym w formie wejść kapitałowych, niezbędne do rozwoju oferowanych produktów i usług na rynku krajowym i międzynarodowym. Wsparcie obejmować będzie doradztwo w zakresie dalszego rozwoju jak i inwestycje infrastrukturalne oraz podnoszenie kompetencji pracowników firm.

## **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*1.11 Odbiorcami rezultatów projektów będą przedsiębiorcy.*

*1.12 Odbiorcami rezultatów projektów będą przedsiębiorcy, inwestorzy.*

*1.13 Odbiorcami rezultatów projektów będą mieszkańcy, przedsiębiorcy.*

*1.14 Odbiorcami rezultatów projektów będą przedsiębiorcy, klienci.*

*1.15 Odbiorcami rezultatów projektów będą przedsiębiorcy, turyści.*

*1.16 Odbiorcami rezultatów projektów będą przedsiębiorcy, klienci.*



## **Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

1.17 Odbiorcami rezultatów projektów będą przedsiębiorcy, klienci.

1.18 Odbiorcami rezultatów projektów będą przedsiębiorcy, klienci.

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

### **Szczególne terytoria docelowe, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne wsparcie oferowane będzie na terenie całego województwa śląskiego.

Dopuszcza się jednak koncentrację wsparcia na konkretne Obszary Strategicznej Interwencji wskazane w Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030.

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

## Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

### 2.6.3.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w postaci dotacji	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 03	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 04	Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 05	Nowe przedsiębiorstwa objęte wsparciem	Przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCO 15	Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw	Przedsiębiorstwa		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów								
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

**Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCR 01	Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach	EPC					
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCR 02	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	PLN					
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCR 03	MŚP wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	Przedsiębiorstwa					
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCR 04	MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne	Przedsiębiorstwa					

**Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Region słabiej rozwinięty	RCR 05	MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa	Przedsiębiorstwa						
---	--	---	------------------------------	--------	---	------------------	--	--	--	--	--	--

## **Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel: Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

### **2.6.4. Cel szczegółowy: Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości**

#### **2.6.4.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### ***Powiązane rodzaje działań:***

*Pole tekstowe [8 000]*

##### **1.19 Rozwój ekosystemu innowacji województwa śląskiego**

Wsparcie oferowanym w ramach EFRR objęte zostaną projekty umożliwiające kontynuację Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania realizowanego w regionie z sukcesem w latach 2013-2020. Interwencja ze środków EFRR obejmować będzie monitoring i ewaluację Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji Województwa Śląskiego, zarządzanie i wdrażanie regionalnego ekosystemu innowacji, sieciowanie i nawiązywanie współpracy między aktorami ekosystemu innowacji województwa śląskiego. Wsparcie obejmować będzie również funkcjonowanie oraz dalszy rozwój Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. W ramach powyższego celu szczegółowego wsparcie obejmować będzie również tworzenie regionalnych agend badawczych obejmujących Regionalne Inteligentne Specjalizacje oraz obszary badawcze zidentyfikowane w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim. W ramach każdego projektu możliwe będzie wsparcie na podnoszenie kompetencji pracowników instytucji zaangażowanych w Proces Przedsiębiorczego Odkrywania.

##### **1.20 Rozwój ośrodków innowacji**

Wsparcie objęte zostaną inwestycje w infrastrukturę służącą innowacyjności, w przestrzeni której nawiązywana będzie współpraca pomiędzy przedsiębiorcami, nauką i samorządem. Wsparcie objęte zostaną lokalne centra kreatywności i innowacyjności (Akceleratory Innowacji) stanowiące kontynuację wsparcia oferowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Interwencja obejmować będzie również wsparcie rozwoju hubów nowych technologii (hubów innowacji) oraz DIH (Digital Innovation Hub). W ramach każdego projektu możliwe będzie również wsparcie na podnoszenie kompetencji pracowników instytucji jak również przedsiębiorstw oraz środowiska naukowego korzystającego z infrastruktury centrum kreatywności bądź też hubu.

##### **1.21 Rozwój inicjatyw klastrowych**

Wsparcie objęte zostaną projekty podmiotów zaliczanych do klastrów załączkowych oraz wzrostowych. Wsparcie obejmować będzie rozwój funkcjonujących w regionie inicjatyw klastrowych zgodnych z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami województwa śląskiego lub z obszarami zidentyfikowanymi w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzonego w województwie śląskim. Interwencja finansowana ze środków EFRR będzie obejmowała przedsięwzięcia wzmacniające współpracę podmiotów działających w klastrach, rozwój łańcuchów wartości oraz budowanie pozycji rynkowej klastra i jego członków na arenie międzynarodowej. Klastry mające status akredytowanych Instytucji Otoczenia Biznesu mogą również pozyskać wsparcie na opracowanie i świadczenie nowych usług na rzecz przedsiębiorstw działających w klastrze. W ramach każdego projektu możliwe będzie wsparcie na podnoszenie kompetencji pracowników zatrudnionych w instytucjach będących członkiem inicjatywy klastrowej.

Wsparcie przeznaczone wyłącznie na rozwój kompetencji pracowników, w tym w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji oferowane jest w ramach Priorytetu IV Społeczne Śląskie.

##### ***Główne grupy docelowe:***

*Pole tekstowe [1 000]*

## **Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel: Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

1.19 Użytkownikami usług będą przede wszystkim przedsiębiorcy, administracja publiczna, uczelnie wyższe, instytuty badawcze.

1.20 Użytkownikami usług będą przede wszystkim przedsiębiorcy, studenci, naukowcy administracja publiczna.

1.21 Użytkownikami usług będą przede wszystkim przedsiębiorcy, koordynatorzy klastrów, administracja publiczna, uczelnie wyższe, instytuty badawcze.

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości* wsparcie oferowane będzie na terenie całego województwa śląskiego. Dopuszcza się jednak koncentrację wsparcia na konkretne Obszary Strategicznej Interwencji wskazane w Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030.

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości* dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

### Priorytet I: Inteligentne Śląskie

Cel: Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

#### 2.6.4.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 04	Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe	przedsiębiorstwa		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 16	Podmioty uczestniczące w procesie przedsiębiorczego odkrywania	Szt.		
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 101	MŚP inwestujące w rozwój umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji	przedsiębiorstwa		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów								
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

**Priorytet I: Inteligentne Śląskie**

Cel: Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet I: Inteligentne Śląskie	Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 98	Pracownicy MŚP kończący ustawiczne kształcenie i szkolenie zawodowe w trybie formalnym oraz nieformalnym (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)	Osoby					



## **Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej

### **2.7. Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

#### **2.7.1. Cel szczegółowy: Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej**

##### **2.7.1.1. Interwencje w ramach funduszy**

#### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### **2.1. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej oraz energooszczędne oświetlenie**

Wsparcie zostanie przeznaczone na kompleksową, głęboką modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, której właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane, a także budynki użyteczności publicznej nie związane z administracją rządową. Zakres modernizacji powinien wynikać z audytu energetycznego, który będzie niezbędnym elementem projektu. W ramach inwestycji w budynku, gdzie przeprowadzana jest termomodernizacja, możliwa będzie instalacja urządzeń OZE oraz wymiana/modernizacja źródeł ciepła lub podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej wraz z niezbędną wymianą bądź modernizacją instalacji CO i CWU. Dodatkowo wsparciem objęte zostaną inwestycje związane z efektywnym energetycznie oświetleniem przestrzeni publicznej. Możliwa będzie realizacja projektów parasolowych oraz grantowych. Preferowane będą projekty realizowane w formule projektów hybrydowych zgodnie z art. .... ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021-2027.

#### **2.2. Efektywność energetyczna w budynkach wielorodzinnych**

Wsparcie zostanie przeznaczone na kompleksową, głęboką modernizację energetyczną budynków wielorodzinnych, których właścicielem są wspólnoty mieszkaniowe, TBS, komunalne oraz inne nie będące własnością Skarbu Państwa lub spółdzielni mieszkaniowych. Zakres modernizacji powinien wynikać z audytu energetycznego, który będzie niezbędnym elementem projektu. W ramach inwestycji w budynku, gdzie przeprowadzana jest termomodernizacja, możliwa będzie instalacja urządzeń OZE oraz wymiana/modernizacja źródeł ciepła lub podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej wraz z niezbędną wymianą bądź modernizacją instalacji CO i CWU. Możliwa będzie realizacja projektów parasolowych oraz grantowych.

#### **2.3. Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach**

Wsparcie zostanie przeznaczone na poprawę efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach poprzez modernizację energetyczną obiektu wraz z zastosowaniem instalacji do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej ze źródeł odnawialnych na potrzeby własne przedsiębiorstwa. Wspierane będą projekty zakładające wykorzystanie technologii ograniczających energochłonność np. modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywnie energetycznie, wymiana oświetlenia, zastosowanie energooszczędnych technologii produkcji i użytkowania energii, wprowadzenie systemów zarządzania energią, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła itp. Niezbędnym elementem projektu będzie też audyt energetyczny potwierdzający zasadność realizacji inwestycji.

#### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

2.1. Główną grupą docelową będą mieszkańcy – użytkownicy budynków użyteczności publicznej, administracja publiczna, organizacje pozarządowe

## **Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej

2.2. Główną grupą docelową będą mieszkańcy budynków wielorodzinnych

2.3. Główną grupą docelową będą mikro i mali przedsiębiorcy

### ***Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:***

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

### ***Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych***

*Pole tekstowe [2 000]*

Dla inwestycji związanych z efektywnym energetycznie oświetleniem, poprawą efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkaniowych wielorodzinnych planuje się zastosowanie Zintegrowanych/Regionalnych Inwestycji Terytorialnych. Wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw nie będzie objęte narzędziami terytorialnymi.

### ***Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:***

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

### ***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej

2.7.1.2. **Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej	EFRR	Region słabiej rozwinięty	RCO 18	Gospodarstwa domowe otrzymujące wsparcie na poprawę charakterystyki energetycznej budynku lub mieszkania	szt.		
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej	EFRR	Region słabiej rozwinięty	RCO 19	Budynki publiczne otrzymujące wsparcie na poprawę charakterystyki energetycznej	m <sup>2</sup>		
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej	EFRR	Region słabiej rozwinięty	RCO 01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem	przedsiębiorstwa		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]

**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej

Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej	EFRR	Region stabilnej rozwinęty	RCR 26	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w budynkach mieszkalnych, w prywatnych budynkach niemieszkalnych, w publicznych budynkach niemieszkalnych)	MWh/rok						
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej	EFRR	Region stabilnej rozwinęty	RCR 29	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	Tony ekwiwalentu CO <sub>2</sub> /rok						

## **Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: promowanie odnawialnych źródeł energii

### **2.7.2. Cel szczegółowy: Promowanie odnawialnych źródeł energii**

#### **2.7.2.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### ***Powiązane rodzaje działań:***

##### **2.4. Rozwój infrastruktury odnawialnych źródeł energii**

Wsparcie zostanie przeznaczone na inwestycje polegające na budowie i rozbudowie (w tym zakupie i montażu) infrastruktury do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania (na potrzeby danego źródła) energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii wraz podłączeniem do sieci. Zakłada się szerokie wsparcie dla energetyki rozproszonej (prosumenckiej), klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych jako ważnego elementu dywersyfikacji źródeł wytwarzania w regionalnym miksie energetycznym. Dopuszcza się zastosowanie hybrydowych instalacji OZE. Dodatkowo możliwe będzie także wsparcie modernizacji lokalnych sieci energetycznych wykorzystywanych na potrzeby klastra energii lub spółdzielni energetycznej w celu umożliwienia przyłączenia nowych instalacji produkujących energię z OZE. Możliwe będzie realizowanie projektów parasolowych oraz grantowych.

##### ***Główne grupy docelowe:***

Główną grupę docelową stanowią mieszkańcy – prosumenci, członkowie klastrów i spółdzielni energetycznych, administracja publiczna i inni użytkownicy wspartej infrastruktury.

##### ***Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:***

##### ***Pole tekstowe [2 000]***

Wdrażanie celu szczegółowego będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

##### ***Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:***

Planuje się zastosowanie Zintegrowanych/Regionalnych Inwestycji Terytorialnych.

##### ***Przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe:***

##### ***Pole tekstowe [2 000]***

W ramach celu szczegółowego promowanie odnawialnych źródeł energii nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

##### ***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

##### ***Pole tekstowe [1000]***

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: promowanie odnawialnych źródeł energii

### 2.7.2.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie odnawialnych źródeł energii	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 22	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)	MW		
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie odnawialnych źródeł energii	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 97	Liczba wspieranych społeczności energetycznych i społeczności opartych na energii odnawialnej	Szt.		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie odnawialnych źródeł energii	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 31	Wytworzona energia odnawialna ogółem w tym: energia elektryczna, energia cieplna)	MWh/rok					
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie odnawialnych źródeł energii	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 32	Energia odnawialna: zdolność wytwórcza przyłączona do sieci (operacyjna)	MW					

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporności na klęski żywiołowe

### 2.7.3. Cel szczegółowy: Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporności na klęski żywiołowe

#### 2.7.3.1. Interwencje w ramach funduszy

##### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

##### 2.5. Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu

W ramach planowanej interwencji przewidziano wsparcie kompleksowych działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu poprzez m.in. dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, w tym z wykorzystaniem inteligentnych systemów zarządzania wodami opadowymi i likwidacją miejskich wysp ciepła. Wsparcie skierowane będzie do miast poniżej 100 tys. mieszkańców.

##### 2.6. Przeciwdziałanie skutkom suszy

W ramach działania wspierane będą inwestycje dot. retencjonowania wody, w tym małej retencji, mające na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody, minimalizację skutków suszy, przeciwdziałanie powodzi i odtworzenie lub zachowanie istniejących obszarów wodno-błotnych m.in. poprzez wspieranie pro-środowiskowych metod retencjonowania wody tj. zachowanie naturalnych „zbiorników retencyjnych”. Wsparcie uzyskają także inwestycje z zakresu budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszeniu skutków powodzi i suszy.

##### 2.7. Racjonalna gospodarka wody pitnej

W ramach planowanej interwencji przewidziano inwestycje w zakresie zaopatrzenie w wodę m.in. budowę i modernizację infrastruktury wodociągowej (ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowej) przy założeniu, iż projekty infrastruktury wodociągowej mogą być realizowane niezależnie od sieci kanalizacyjnej, jednakże system odbioru ścieków musi być na danym terenie zapewniony. Inwestycja musi także być uzasadniona adaptacją do zmian klimatu.

##### 2.8. Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych.

W ramach powyższego celu wspierane będą działania polegające na wyposażeniu jednostek służb ratowniczych w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych, dzięki czemu zostanie zapewniona skuteczniejsza i efektywniejsza pomoc mieszkańcom regionu w sytuacjach wystąpienia zjawisk katastrofalnych.

Dla działań 2.5, 2.6 elementem kwalifikowalnym projektu będzie promowanie oraz podnoszenie świadomości mieszkańców/institucji w zakresie mitygacji zmian klimatu.

##### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

2.5. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, jednostki samorządu terytorialnego

2.6. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, jednostki samorządu terytorialnego

2.7. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, jednostki samorządu terytorialnego

2.8. Użytkownikami sprzętu będą przede wszystkim mieszkańcy oraz służby ratownicze

## **Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporności na klęski żywiołowe

### ***Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:***

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporności na klęski żywiołowe* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia

### ***Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:***

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporność na klęski żywiołowe* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

### ***Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:***

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporność na klęski żywiołowe* dopuszcza się możliwość realizacji przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

### ***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.



## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporności na klęski żywiołowe

### 2.7.3.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporność na klęski żywiołowe</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 26	Zielona infrastruktura wybudowana w celu adaptacji do zmiany klimatu	ha		
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporność na klęski żywiołowe</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO30	Długość nowych lub zmodernizowanych linii wodociągowych dla gospodarstw domowych	km		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporność na klęski żywiołowe</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 35	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	osoby					

**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporności na klęski żywiołowe

Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporność na klęski żywiołowe</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 37	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi o pożarów lasów)	osoby						
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i odporność na klęski żywiołowe</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 38	Szacowany średni czas reakcji na klęskę żywiołową							

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej

### 2.7.4. Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej

#### 2.7.4.1. Interwencje w ramach funduszy

Powiązane rodzaje działań:

*Pole tekstowe [8 000]*

2.9. Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych, w tym budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków

Dla projektów z zakresu gospodarki ściekowej wsparciem będą objęte inwestycje realizowane na obszarze aglomeracji w rozumieniu ustawy *Prawo wodne* o wielkości od 2 000 RLM do 10 000 RLM, dokumentem warunkującym możliwość wsparcia jest KPOŚK.

2.10. Inwestycje dotyczące zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych

W ramach planowanej interwencji wspierane zostaną inwestycje mające na celu zagospodarowanie osadów ściekowych, powstałych w wyniku rozwoju sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych, polegające m.in. na budowie m.in.: kompostowni, suszarni oraz innych dostępnych nowoczesnych technologii ich przetwarzania, dla uzyskania osadów o mniejszej szkodliwości dla środowiska naturalnego.

2.11. Inwestycje mające na celu polepszenie jakości wody do spożycia

W celu implementacji wymagań dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wsparte będą inwestycje przedsiębiorstw i instytucji działających w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w tym także inwestycje w zakresie odnowienia istniejącej infrastruktury zaopatrzenia w wodę. Dofinansowanie uwarunkowane jest opracowaniem krajowego planu inwestycyjnego.

**Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

2.9. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, przedsiębiorcy, użytkownicy sieci wodno-kan.

2.10. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy

2.11. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy

**Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

**Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej* nie planuje się realizację realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

***Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:***

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej* nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej

### 2.7.4.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 30	Długość nowych lub zmodernizowanych linii wodociągowych dla gospodarstw domowych	km		
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 31	Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych linii kanalizacyjnych	km		
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 32	Zdolność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków	RLM		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 43	Straty wody w systemach dystrybucji publicznego zaopatrzenia w wodę	m <sup>3</sup> /rok					

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

### 2.7.5. Cel szczegółowy: Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

#### 2.7.5.1. Interwencje w ramach funduszy

##### *Powiązane rodzaje działań:*

*Pole tekstowe [8 000]*

2.12. Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi oraz zawierającymi azbest.

W ramach planowanej interwencji wsparcie uzyskają inwestycje spełniające warunki regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub inwestycje, których celem jest dostosowanie istniejącego zakładu do warunków instalacji regionalnej, polegające m.in. na budowie, rozbudowie lub modernizacji linii sortowniczych, przystosowanych do segregacji zarówno strumienia zmieszanych odpadów komunalnych, jak i sortowania odpadów ze zbiórki selektywnej. Wsparciem objęte zostaną także projekty związane z budową, rozbudową lub modernizacją punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Obligatoryjny element ww. projektów stanowi kampania, której przedmiotem będą działania informacyjno – edukacyjne dotyczące sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów. Ponadto, istnieje możliwość uzyskania wsparcia na inwestycje związane z oczyszczeniem terenu z odpadów zawierających azbest, a także usuwaniem azbestu z budynków użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budownictwa jednorodzinnego i innych obiektów (w tym gospodarskich) wraz z zapewnieniem bezpiecznego unieszkodliwienia odpadów. W ramach projektu dopuszcza się możliwość zastąpienia unieszkodliwionych odpadów innymi materiałami niezawierającymi azbestu. Warunkiem wsparcia inwestycji będzie ich uwzględnienie w regionalnym planie inwestycyjnym w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi (za wyjątkiem projektów dot. azbestu oraz instalacji do recyklingu odpadów).

2.13. Transformacja lokalnych przedsiębiorstw w kierunku Gospodarki o obiegu zamkniętym

W ramach planowanej interwencji wspierane będą inwestycje w przedsiębiorstwach mające na celu zmniejszenie zasobo- i materiałochłonności procesów produkcyjnych i logistycznych oraz zmniejszenie powstawania odpadów polegające m.in. na zmniejszeniu zużycia surowców pierwotnych (w tym wody) w procesach produkcyjnych, wdrażaniu czystych technologii w celu zapobiegania powstawaniu lub znaczącej redukcji masy odpadów, czy też mające na celu zwiększenie reużycia produktów, recyklingu (głównie upcyklingu) materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami, w tym modyfikacji metod zagospodarowania odpadów. Projekty realizowane w ramach działania nie będą miały charakteru badawczo-rozwojowego, dotyczyć będą wdrażania technologii.

Elementem kwalifikowalnym projektu będą działania informacyjno –promocyjne dotyczące gospodarki obiegu zamkniętego.

2.14. Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą

W ramach planowanej interwencji wsparciem objęte zostaną inwestycje z zakresu rekultywacji powierzchni ziemi zdegradowanej działalnością człowieka, rozumianej jako przywrócenie wartości użytkowych lub przyrodniczych poprzez usunięcie odpadów, remediację oraz ponowne kształtowanie lub przygotowanie do pełnienia nowych funkcji. Projekty realizowane będą na terenach nie należących do Skarbu Państwa.

##### *Główne grupy docelowe:*

*Pole tekstowe [1 000]*

2.12. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, jednostki samorządu terytorialnego

## **Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

2.13. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, przedsiębiorcy

2.14. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym* wsparcie oferowane będzie na terenie całego województwa śląskiego.

Dopuszcza się jednak koncentrację wsparcia na konkretne Obszary Strategicznej Interwencji wskazane w Strategii Województwa Śląskiego Śląskie 2030.

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym* dopuszcza się możliwość realizacji przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

### 2.7.5.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 34	Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów	t/rok		
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 107	Inwestycje w urządzenia do selektywnej zbiórki odpadów	Euro		
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO38	Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów	ha		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 46	Ludność obsługiwana przez instalacje recyklingu odpadów i małe systemy	osoby					



## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

					gospodarowania odpadami						
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 47	Odpady poddane recyklingowi	tony					
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 48	Odpady poddane recyklingowi wykorzystywane jako surowce	tony					
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 103	Odpady selektywnie zebrane	Tony/rok					
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR52	Tereny zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę mieszkań socjalnych lub działalność gospodarczą lub społeczną	ha					

## **Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń

### **2.7.6. Cel szczegółowy: Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń**

#### **2.7.6.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

##### **2.15. Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych**

W ramach planowanej interwencji przewidziano wsparcie kompleksowych działań na rzecz ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków rodzimych stanowiących zasoby przyrodnicze województwa śląskiego, m.in. z zakresu ochrony, poprawy i odtwarzania stanu siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków; umożliwiające wyeliminowanie, kontrolę lub odizolowanie populacji gatunków inwazyjnych na terenie obszarów cennych przyrodniczo; ograniczające antropopresję na terenach chronionych poprzez rozwój infrastruktury mającej na celu ukierunkowanie ruchu turystycznego; wspierające ośrodki prowadzące statutową działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej, która związana jest z gatunkami rodzimymi stanowiącymi zasoby przyrodnicze województwa śląskiego.

W ramach wszystkich typów projektów Beneficjent zobowiązany będzie do prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnej zwiększającej świadomość ekologiczną społeczeństwa.

Działaniami ochronnymi in-situ oraz/lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych mogą być objęte formy ochrony przyrody w rozumieniu art.6 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (za wyjątkiem parków narodowych i obszarów Natura 2000; dopuszcza się wsparcie z poziomu regionalnego w przypadku obszarów objętych inną formą ochrony przyrody, gdzie znajdują się także obszary Natura 2000).

##### **2.16. Ochrona różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime**

Oferowane wsparcie skierowane będzie na działania mające na celu tworzenie miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, np.: banki genowe, rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich, ogrody botaniczne, ekoparki. Wsparcie uzyskają także przedsięwzięcia służące rozwojowi zielonej infrastruktury i zazielenianiu obszarów miejskich i podmiejskich.

W ramach wszystkich typów projektów obowiązkowym elementem projektu będzie kampania informacyjno-edukacyjna zwiększająca poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa.

##### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*2.15. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, jednostki publiczne prowadzące działalność w zakresie ochrony przyrody*

*2.16. Użytkownikami infrastruktury będą przede wszystkim mieszkańcy, jednostki publiczne prowadzące działalność w zakresie ochrony przyrody*

##### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu

**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń

Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

**Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej* wsparcie oferowane będzie na terenie całego województwa śląskiego.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

**Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej* dopuszcza się możliwość realizacji przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

**Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń

### 2.7.6.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 36	Zielona infrastruktura wspierana do innych celów niż adaptacja do zmian klimatu	ha		
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCO 99	Powierzchnia poza obszarami Natura 2000 objęta środkami ochrony i odtworzenia	ha		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet II: Ekologiczne Śląskie	<i>Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej</i>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Słabiej rozwinięte	RCR 95	Ludność mająca dostęp do nowej lub zmodernizowanej zielonej infrastruktury	osoby					

## Priorytet II: Ekologiczne Śląskie

Cel szczegółowy: Promowanie zrównoważonej mobilności miejskiej

### 2.7.7. Cel szczegółowy: Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej

#### 2.7.7.1. Interwencje w ramach funduszy

##### *Powiązane rodzaje działań:*

##### 2.17. Zrównoważony transport miejski

W ramach celu szczegółowego wsparcie zostanie przeznaczone na infrastrukturę związaną ze zrównoważoną multimodalną mobilnością miejską. Przewiduje się realizację inwestycji związanych z węzłami/centrami przesiadkowymi obejmującą poczekalnie, przystanki, całą drobną infrastrukturę towarzyszącą taką jak np. ławki, wiaty, zadaszenia, oświetlenie, niezbędne ciągi pieszo-rowerowe, kładki, przejścia dla pieszych i rowerów, parkingi bike&ride oraz park&ride, miejsca obsługi podróżnych, połączenia pierwszej/ostatniej mili. Preferowane będzie ujęcie w projekcie elementów błękitno-zielonej infrastruktury, zgodnie z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu w celu m.in. zapobiegania występowania wysp ciepła oraz odpowiedniego retencjonowania wody na obszarach zurbanizowanych. Elementem projektu będą mogły być też wszelkie rozwiązania cyfrowe ułatwiające i zachęcające do korzystania z transportu publicznego w postaci systemów dynamicznej informacji pasażerskiej oraz innych podobnych rozwiązań. Dopuszczalne będą również inwestycje związane z dworcami i przystankami kolejowymi, szczególnie pod kątem ich dostosowania do zasad dostępności dla osób o ograniczonej mobilności, zapewnienia podróżnym odpowiednich środków bezpieczeństwa i komfortu oraz zapewnienia dostępu do infrastruktury towarzyszącej. Dopuszcza się również niezbędną przebudowę dróg lokalnych, ale tylko jako element większego projektu oraz w zakresie poprawy bezpieczeństwa poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych i w kontekście zmniejszenia ruchu samochodowego w centrach miast. Stosowne ograniczenia zostaną określone w dokumentach wdrożeniowych. W ramach centrów/węzłów przesiadkowych możliwa będzie również realizacja niezbędnej infrastruktury do tankowania/ładowania pojazdów zasilanych paliwami alternatywnymi.

W ramach celu szczegółowego wsparciem objęte zostaną również inwestycje związane z ograniczaniem indywidualnego ruchu samochodowego w centrach miast i miejscowościach w postaci wyznaczania stref wyłączonych z indywidualnego ruchu samochodowego, nadawania priorytetu dla transportu zbiorowego i alternatywnego, tworzenia buspasów, infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego (np. w postaci ścieżek rowerowych, chodników).

Wsparcie zostanie przeznaczone na zakup taboru niskoemisyjnego (w tym tramwajowego i trolejbusowego) wraz z niezbędną infrastrukturą do jego obsługi i tankowania/zasilania paliwami alternatywnymi. Dopuszcza się również realizację inwestycji polegających na budowie/przebudowie linii tramwajowych.

Finansowanie uzyskają również inwestycje związane z promocją alternatywnych, zeroemisyjnych form transportu takich jak: systemy roweru miejskiego, mikromobilność i aktywne formy mobilności, pojazdy autonomiczne, innowacyjne formy transportu zbiorowego (inne niż transport autobusowy, trolejbusowy i tramwajowy), car-sharing, wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych i wodorowych.

Duży nacisk powinien zostać położony na tworzenie cyfrowych rozwiązań integrujących zgodnych z koncepcją „mobilność jako usługa” w postaci systemów wspólnego biletu, aplikacji mobilnych, systemów informacji pasażerskiej, a także inteligentnych systemów transportowych w tym systemów zarządzania ruchem, flotą. Wsparcie będzie udzielane zarówno na niezbędną infrastrukturę jak i zakup sprzętu i narzędzi informatycznych niezbędnych do tworzenia i wdrażania cyfrowych rozwiązań integrujących.

W ramach promowania zrównoważonej mobilności pożądane będą projekty zintegrowane, systemowo rozwiązujące problemy związane z zatłoczeniem miast i miejscowości oraz zanieczyszczeniem generowanym przez transport indywidualny wraz z kampaniami promocyjnymi podnoszącymi świadomość mieszkańców, pracodawców i władz samorządowych wszystkich szczebli w zakresie propagowania korzystania z

## **Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie zrównoważonej mobilności miejskiej

niskoemisyjnego transportu zbiorowego i ruchu niezmotoryzowanego. Komplementarne wsparcie będzie oferowane w ramach programu krajowego.

W ramach celu szczegółowego zaplanowano wsparcie na rzecz tworzenia i rozwoju zrównoważonego, niskoemisyjnego, zbiorowego transportu subregionalnego. Przewozy subregionalne obejmują połączenia powiat z powiatem, obszary wiejskie z miastami. Wsparcie obejmie rozwój infrastruktury subregionalnych przewozów autobusowych (przystanki, wiaty, zajezdnie), zakup taboru oraz współfinansowanie przedsięwzięć towarzyszących, czyli m.in.: węzły przesiadkowe, ścieżki rowerowe, systemy IT (wsparcie zarządzania siatką przewozów, informacją i biletami), itp. Nacisk zostanie położony na wzmocnienie powiązań pomiędzy miastami i gminami ościennymi oraz poprawę dostępności do transportu publicznego na obszarach peryferyjnych i wiejskich oraz poprawę jakości i atrakcyjności usług przewozowych.

Inwestycje będą musiały wynikać z Zrównoważonych Planów Mobilności Miejskiej obejmujących właściwy Miejski Obszar Funkcjonalny.

### **2.18. Regionalne Trasy Rowerowe**

W ramach celu szczegółowego zaplanowano kontynuację wsparcia na rzecz rozwoju sieci regionalnych tras rowerowych, które pilotażowo było realizowane w ramach RPO WSL 2014-2020. Inwestycje w trasy rowerowe muszą być zgodne z Załoženiami Regionalnej Polityki Rowerowej Województwa Śląskiego wraz z koncepcją Regionalnych Tras Rowerowych (w ujęciu korytarzowym) realizowaną według jednolitych standardów. W ramach inwestycji dopuszczalne będzie tworzenie niezbędnej infrastruktury towarzyszącej takiej jak np. punkty odpoczynku. Dodatkowo tworzone trasy rowerowe powinny zapewniać integrację z innymi środkami transportu, przede wszystkim z transportem kolejowym.

### **Główne grupy docelowe:**

Główną grupę docelową stanowią użytkownicy komunikacji publicznej oraz alternatywnych form transportu. Odbiorcami wsparcia są także jednostki wykonujące zadania w zakresie publicznego transportu zbiorowego (na zasadzie użyteczności publicznej) – organizatorzy.

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

Pole tekstowe [2 000]

Wdrażanie celu szczegółowego będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

### **Szczególne terytoria docelowe, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

Planuje się zastosowanie Zintegrowanych/Regionalnych Inwestycji Terytorialnych. Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe:**

Pole tekstowe [2 000]

**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie zrównoważonej mobilności miejskiej

Nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie zrównoważonej mobilności miejskiej

**2.7.7.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 57	Pojemność ekologicznego taboru transportu publicznego	pasażerowie		
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 58	Infrastruktura przeznaczona specjalnie dla rowerów objęta wsparciem	km		
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 59	Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ladowania) objęta wsparciem	szt.		
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 60	Miasta z nowym lub zmodernizowanym cyfrowym systemem transportu miejskiego	szt.		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów								
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--



**Priorytet II: Ekologiczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie zrównoważonej mobilności miejskiej

Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 62	Roczna liczba pasażerów transportu publicznego	użytkownicy					
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 64	Roczna liczba użytkowników infrastruktury przeznaczonej specjalnie dla rowerów	użytkownicy					

### **Priorytet III: Mobilne Śląskie**

Cel szczegółowy: Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmiany klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

## **2.8. Priorytet III: Mobilne Śląskie**

### **2.8.1. Cel szczegółowy: Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmiany klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej**

#### **2.8.1.1. Interwencje w ramach funduszy**

#### ***Powiązane rodzaje działań:***

*Pole tekstowe [8 000]*

#### **3.1. Drogi wojewódzkie**

W ramach celu szczegółowego wsparciem objęte zostaną inwestycje polegające na budowie, przebudowie, modernizacji lub zmianie przebiegu dróg wojewódzkich, w tym w miastach na prawach powiatu. Inwestycje powinny być ukierunkowane na poprawę bezpośredniego dostępu do sieci TEN-T, miejsc inwestycyjnych, terminali intermodalnych/centrów logistycznych, węzłów transportowych. Dopuszczalne będą również inwestycje niezbędne do wykonywania usług publicznego transportu zbiorowego na zasadach użyteczności publicznej, oraz ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (np. likwidacja miejsc niebezpiecznych). Ponadto wsparciem mogą zostać objęte inwestycje ukierunkowane na zmniejszenie ruchu samochodowego w miastach, w tym obwodnice. Dopuszcza się również zastosowanie rozwiązań cyfrowych w ramach projektu. Wszystkie inwestycje w ramach działania muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego.

#### **3.2. Drogi lokalne**

W ramach celu szczegółowego wsparciem objęte zostaną inwestycje polegające na budowie, przebudowie, modernizacji lub zmianie przebiegu dróg lokalnych, które przyczyniają się do zmniejszenia ruchu samochodowego w centrach miast (w tym uspokojenie ruchu, zmniejszenie prędkości, nadanie priorytetowi publicznemu transportowi zbiorowemu lub przyczyniające się do jego lepszej dostępności) lub zapewniają poprawę bezpieczeństwa poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych. Celem inwestycji nie powinno być promowanie indywidualnego transportu samochodowego, ale poprawa dostępności transportowej, upowszechnienie transportu publicznego i zwiększenie bezpieczeństwa. Dopuszcza się również zastosowanie rozwiązań cyfrowych w ramach projektu.

#### **3.3. Tabor kolejowy wraz z zapleczem do jego obsługi**

W ramach celu szczegółowego wsparcie przeznaczone zostanie na zakup elektrycznego (lub wodorowego) taboru kolejowego na rzecz organizowanych przez Samorząd Województwa Śląskiego kolejowych pasażerskich przewozów o charakterze regionalnym. Dodatkowo możliwa będzie także realizacja inwestycji z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury niezbędnej do obsługi i serwisowania zakupionego taboru. Inwestycje te nie będą obejmować wydatków związanych z bieżącym utrzymaniem i remontami infrastruktury i taboru. Wszystkie inwestycje w ramach działania muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego.

#### ***Główne grupy docelowe:***

*Pole tekstowe [1 000]*

**Priorytet III: Mobilne Śląskie**

Cel szczegółowy: Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmiany klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

Główną grupą docelową będą mieszkańcy, w tym korzystający z kolejowych, wojewódzkich przewozów pasażerskich, a także administracja publiczna.

***Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:***

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

***Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:***

*Pole tekstowe [2 000]*

Nie przewiduje się zastosowania narzędzi terytorialnych.

***Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:***

*Pole tekstowe [2 000]*

Przewiduje się możliwość realizacji projektów międzyregionalnych lub transgranicznych na granicach województwa.

***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet III: Mobilne Śląskie**

Cel szczegółowy: Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

2.8.1.2. **Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet III: Mobilne Śląskie	rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 44	długość nowych dróg objętych wsparciem – inne	km		
Priorytet III: Mobilne Śląskie	rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 46	długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – inne	km		

### Priorytet III: Mobilne Śląskie

Cel szczegółowy: Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

Priorytet II Ekologiczne Śląskie	rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCO 57	Pojemność ekologicznego taboru transportu publicznego	pasażerowie			
----------------------------------	---	------	----------------------------	--------	---	-------------	--	--	--

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet III: Mobilne Śląskie	rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 55	użytkownicy nowo wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	Pasażerokilometr/rok					

**Priorytet III: Mobilne Śląskie**

Cel szczegółowy: Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

	mobilności transgranicznej										
Priorytet III: Mobilne Śląskie	rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 56	oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze drogowej	Osobodni/rok					
Priorytet II Ekologiczne Śląskie	rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej	EFRR	Regiony słabiej rozwinięte	RCR 62	Roczna liczba pasażerów transportu publicznego	użytkownicy					

## **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej

### **2.9. Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

#### **2.9.1. Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej**

##### 2.9.1.1. Interwencje w ramach funduszy

#### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

##### 4.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia

Interwencja ze środków EFS+ na realizację celu szczegółowego obejmować będzie wsparcie realizowane przez instytucje rynku pracy, w tym powiatowe urzędy pracy na rzecz ułatwień uczestnictwa w rynku pracy kierowane w szczególności do osób z niepełnosprawnościami, bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, kobiet, osób młodych, osób o niskich kwalifikacjach, osób w wieku 50+ oraz na poprawę sytuacji na rynku pracy osób ubogich pracujących, pracujących na umowach cywilno-prawnych, zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz osób odchodzących z rolnictwa, biernych zawodowo.

##### 4.2. Samozatrudnienie i zakładanie działalności gospodarczej

Dostępne środki EFS+ zostaną rozdysponowane na wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz odpowiednie wsparcie dla osób planujących samozatrudnienie zgodnie z ich potrzebami.

##### 4.3. Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej w ramach sieci EURES

Interwencja ze środków EFS+ skierowana będzie do osób zainteresowanych skorzystaniem z działań realizowanych w ramach kontynuacji sieci EURES z uwagi na zmieniającą się dynamicznie sytuację na regionalnym rynku pracy, wybór branż, zawodów czy sektorów, na których zostanie skoncentrowane wsparcie. Rodzaj wsparcia dostosowywany będzie na bieżąco, na podstawie przeprowadzanych analiz. W odniesieniu do udziału dużych przedsiębiorstw w targach EURES, należy mieć na uwadze, iż wsparcie w ramach sieci EURES jest ukierunkowane na aktywizację zawodową osób, nie zaś na wsparcie samego przedsiębiorstwa, dlatego nie można w tym kontekście mówić o wykluczaniu ze wsparcia dużych przedsiębiorstw.

#### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

4.1. Użytkownikami usług będą przede wszystkim osoby bezrobotne zamieszkałe w województwie śląskim, zwłaszcza te znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w szczególności w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, a także osoby ubogie pracujące, osoby odchodzące z rolnictwa, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, osoby bierne zawodowo.

4.2. Użytkownikami usług będą przede wszystkim osoby bezrobotne planujące rozpocząć działalność gospodarczą na terenie województwa śląskiego, zwłaszcza te znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w szczególności w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej

bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, a także osoby odchodzące z rolnictwa, osoby pracujące, w tym zatrudnione na umowach krótkoterminowych, pracujących w ramach umów cywilno – prawnych, ubogich pracujących. , 4.3. Użytkownikami usług będą przede wszystkim osoby bezrobotne zamieszkałe w województwie śląskim, zwłaszcza te znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w szczególności w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, a także osoby ubogie pracujące, osoby odchodzące z rolnictwa, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, osoby bierne zawodowo.

#### ***Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:***

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

#### ***Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:***

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

#### ***Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:***

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej* dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

#### ***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.



#### Priorytet IV: Społeczne Ślaskie

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej

##### 2.9.1.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej;	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO01	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej;	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO02	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej;	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO03	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej;	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO10	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby		

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej

	jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej;								
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO17	Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym przedsiębiorstw spółdzielczych i przedsiębiorstw społecznych).	osoby			
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby			

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów

Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR01	Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej

	jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej										
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CRO2	Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu	osoby					
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CRO3	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby					

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej

IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	osoby					
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR05	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu	osoby				Źródło danych: badanie ewaluacyjne	
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR06	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	osoby				Źródło danych: badanie ewaluacyjne	

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej

	długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej										
IV	Poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby					

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności

#### **2.9.2. Cel szczegółowy: Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności**

##### **2.9.2.1. Interwencje w ramach funduszy**

#### ***Powiązane rodzaje działań:***

*Pole tekstowe [8 000]*

4.4. Koordynacja współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze rynku pracy w zakresie rozwoju kompetencji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy.

Interwencja ze środków EFS+ obejmować będzie wsparcie na rzecz modernizacji Publicznych Służb Zatrudnienia poprzez doskonalenie ich potencjału przy użyciu działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji w celu skutecznego ukierunkowania polityki rynku pracy, wynikającego z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy. Koncentracja wsparcia jest niezbędna z uwagi na rolę instytucji na rynku pracy, których zadaniem jest organizowanie rynku pracy, dbałość o równy dostęp do rynku pracy, właściwe przekazywanie informacji w zakresie zatrudnienia i prawidłowa realizacja wypłaty świadczeń socjalnych, a także wszelkie działania w celu aktywizacji bezrobotnych na rynku pracy.

Wsparcie stanowić będzie odpowiedź na zmiany wynikające z konsekwencji wystąpienia pandemii COVID-19, jak również transformacji gospodarczej regionu w kierunku neutralności klimatycznej. Istotną kwestią w zakresie niniejszego wsparcia jest także potrzeba wskazania rewolucji technologicznej, jako tendencji długoterminowej. Ponadto, postępująca digitalizacja i automatyzacja pracy w wielu branżach będzie miała duży wpływ na to, jak zmieni się rynek pracy.

4.5. Wdrożenie instrumentów przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu w szczególności przez czynniki egzogeniczne (np. sytuacja epidemiczna) wypracowanych lub uregulowanych na poziomie krajowym.

W celu skutecznego reagowania na zmiany społeczno – gospodarcze, interwencja ze środków EFS + z poziomu regionalnego będzie odpowiedzią na działania realizowane na poziomie centralnym, dotyczące wypracowania przy udziale regionów mechanizmów przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu w szczególności przez czynniki egzogeniczne (np. sytuacja epidemiczna).

4.6. Wsparcie Publicznych Służb Zatrudnienia w świadczeniu usług w ramach sieci EURES.

Interwencja ze środków EFS+ zostanie skierowana na wsparcie pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia w świadczeniu usług w ramach sieci EURES ze względu na jego rolę (informuje o warunkach życia i pracy w krajach członkowskich, pomaga osobom poszukującym pracy oraz pracodawcom, którzy chcą zatrudnić pracowników z innych krajów członkowskich, umożliwia znalezienie informacji o ofertach pracy i możliwościach edukacji w Europie, dostarcza użytecznych wiadomości i porad o europejskim rynku pracy, umożliwia dostęp do bazy ofert pracy oraz, dla pracodawców, bazy CV potencjalnych pracowników), mające na celu zwiększenie pomocy dla polskich pracodawców w pozyskiwaniu pracowników z innych państw

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności

członkowskich UE/EFTA (w tym migrantów powrotnych) oraz w celu pomocy polskim bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia za granicą na unijnym rynku pracy przy zachowaniu równowagi na regionalnych i lokalnych rynkach pracy.

#### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Użytkownikami usług/wsparcia będą pracownicy Publicznych Służb Zatrudnienia

#### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wdrażanie celu szczegółowego Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności, będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.*

#### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności, nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.*

*Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".*

#### **Przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności, dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.*

#### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.



#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności

##### 2.9.2.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
IV	modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO16	Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym	szt.		
IV	modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba pracowników Instytucji Rynku Pracy (IRP) objętych wsparciem w Programie (osoby)	osoby		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności

IV	modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba pracowników Instytucji Rynku Pracy (IRP), którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu Programu (osoby)	osoby						
----	---	-----------------------------------	---------------------------	--	---	-------	--	--	--	--	--	--

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

### **2.9.3. Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia**

#### **2.9.3.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### **4.7. Wsparcie w obszarze ochrony zdrowia.**

Interwencja ze środków EFS+ w obszarze ochrony zdrowia realizowana będzie w celu polepszenia stanu zdrowia osób w wieku aktywności zawodowej, tym samym wydłużanie ich aktywności zawodowej. Realizacja działań koncentrować się będzie na wsparciu na rzecz intensyfikacji działań z zakresu zdrowia publicznego, profilaktyki i prewencji chorób, zwiększaniu dostępności usług zdrowotnych z uwzględnieniem zróżnicowań regionalnych, potrzebie wzrostu efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia. Realizowane będą programy na rzecz poprawy stanu zdrowia osób w wieku aktywności zawodowej, poprzez regionalne programy zdrowotne, dotyczące m.in. profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, realizowane zgodnie ze schematami znajdującymi się w repozytorium AOTMiT lub wdrażane jako kontynuacja RPZ uzgodnionych z AOTMiT w perspektywie finansowej 2014-2020, np.: działania wspierające: - rehabilitację umożliwiającą powrót do pracy, - poprawę stanu zdrowia psychicznego osób w wieku aktywności zawodowej przyczyniające się do zmniejszenia dezaktywizacji zawodowej, - zwiększenie dostępności do diagnostyki i profilaktyki zdrowotnej (w zakresie m.in. chorób nowotworowych, diagnostyki prenatalnej, chorób cywilizacyjnych) oraz edukacji zdrowotnej, jak również opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, z uwzględnieniem działań dotyczących przekwalifikowania osób starszych pracujących w trudnych warunkach, działań szkoleniowych, świadomościowych, wsparcia dla pracodawców, w tym dla administracji samorządowej szczebla wojewódzkiego. Wsparcie dotyczyć będzie również rozwiązań harmonizujących życie społeczne i zawodowe pracowników (idea work-life balance).

#### **4.8. Wsparcie w obszarze adaptacyjności – Podmiotowy System Finansowania**

Interwencja ze środków EFS+ będzie realizowana w szczególności w odpowiedzi na zmiany wynikające z trwającej rewolucji technologicznej oraz cyfryzacji obejmującej wszystkie aspekty życia społecznego i zawodowego. Zmiany te przyczynią się do zniknięcia z rynku pracy wielu zawodów i pojawienia się nowych form zatrudnienia. Ponadto, bardzo dynamiczna sytuacja na rynku pracy wymaga wprowadzenia działań naprawczych oraz wsparcia firm w walce z kryzysem, spowodowanym pandemią COVID-19, jak również uzupełniająco z transformacją gospodarczą regionu, związaną z odejściem od górnictwa w kierunku neutralności klimatycznej.

W związku z powyższym realizowane będą działania w zakresie usług rozwojowych w Podmiotowym Systemie Finansowania (PSF) dla pracodawców i ich pracowników, zgodne z ich zidentyfikowanymi potrzebami (system popytowy w oparciu o Bazę Usług Rozwojowych - BUR). Wsparcie ukierunkowane na rozwój przedsiębiorstw sektora MŚP będzie realizowane zgodnie z założeniami podejścia popytowego i zostanie skoncentrowane na usługach najbardziej skutecznych z punktu widzenia potrzeb przedsiębiorców. Tym samym, działania będą koncentrować się na bezpośrednim wsparciu przedsiębiorstw, gdzie to przedsiębiorca w oparciu o zidentyfikowane potrzeby będzie dokonywał wyboru usług w ramach oferty dostępnej w BUR.

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

##### **4.9. Wsparcie w obszarze adaptacyjności – outplacement.**

Interwencja ze środków EFS+ będzie stanowiła kontynuację działań realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 w odpowiedzi na dynamiczne zmiany kształtujące współczesny rynek pracy, związane z koniecznością dostosowania do cyfrowej, zielonej gospodarki. Konieczne jest wykorzystanie programów wsparcia o charakterze outplacementu tj.: dla przedsiębiorców i pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika, co możliwe będzie poprzez działania umożliwiające nabycie przez pracowników nowych umiejętności i kompetencji dostosowanych do aktualnych potrzeb regionalnego rynku pracy, czego efektem powinno być ograniczenie zwolnień, zwłaszcza grupowych. Ważne jest również tworzenie strategii naprawczych, jako formy wsparcia w szczególności dla mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich firm w kontekście walki z kryzysem.

#### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

4.7. Użytkownikami usług/wsparcia będą osoby w wieku aktywności zawodowej.

4.8. Użytkownikami usług/wsparcia będą pracownicy przedsiębiorstw sektora MŚP; kadra zarządzająca przedsiębiorstwem sektora MŚP (z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym).

4.9. Użytkownikami usług/wsparcia będą pracownicy zagrożeni zwolnieniem, przewidziani do zwolnienia lub zwolnieni z przyczyn nie dotyczących pracownika (niezależnie od wielkości firmy).

#### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia, będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

#### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia*, nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

#### **Przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe:**

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia, nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.*

**Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

##### 2.9.3.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO10	Liczba uczestników z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO17	Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym przedsiębiorstw spółdzielczych i przedsiębiorstw społecznych)	szt.		
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba objętych wsparciem dużych przedsiębiorstw	szt.		

#### Priorytet IV: Społeczne Ślaskie

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracownika objętych wsparciem w programie	Os.		
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w zakresie adaptacji środowiska pracy do szczególnych potrzeb pracowników, w tym eliminowania zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy	Szt.		
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej dzięki EFS	osoby		
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu	Szt.		
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba osób objętych działaniami wspierającymi rehabilitację umożliwiającą	osoby		

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

	środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia				podjęcie pracy lub kontynuowanie zatrudnienia			
--	---	--	--	--	---	--	--	--

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby					



**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	osoby						
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR05	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu	osoby						
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR06	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć	osoby						

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

	przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia				miesiące po opuszczeniu programu						
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych), którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej, finansowanej z EFS	osoby					
	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw, którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej, finansowanej z EFS	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia.

	się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia										
IV	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty		Liczba osób, które w wyniku realizacji wsparcia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	osoby					

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

#### **2.9.4. Cel szczegółowy: Promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich**

##### **2.9.4.1. Interwencje w ramach funduszy**

#### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### **4.10 Edukacja przedszkolna**

Interwencja ze środków EFS+ przeznaczona zostanie na wsparcie edukacji przedszkolnej, w tym na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji włączającej skierowanej do dzieci w wieku przedszkolnym, kadr i rodziców. Możliwa będzie realizacja projektów mających na celu podnoszenie jakości edukacji przedszkolnej, w szczególności w zakresie zajęć wspierających rozwój psychofizyczny dzieci, zajęć specjalistycznych rozwijających uzdolnienia i zainteresowania dzieci, naukę języków obcych oraz zajęć kształtujących postawy prozdrowotne, proinnowacyjne, proprzedsiębiorcze i świadomość ekologiczną. W ramach tego działania możliwe będzie wspieranie lokalnych/ oddolnych inicjatyw w formie minigrantów. Dla realizacji zakładanego zakresu interwencji niezbędne będzie również wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli, kadry dydaktycznej i zarządzającej OWP. Dopuszcza się również realizację projektów mających na celu modernizowanie bazy lokalowej i wyposażenia w istniejących przedszkolach oraz tworzenie nowych placówek.

#### **4.11 Kształcenie ogólne**

Interwencja ze środków EFS+ na realizację celu szczegółowego obejmować będzie bezpośrednie wsparcie uczniów, kadry dydaktycznej i zarządzającej w ramach kompleksowych programów rozwojowych, ukierunkowanych na podniesienie jakości edukacji, kształtowanie kompetencji kluczowych, w tym społecznych, proinnowacyjnych, proprzedsiębiorczych i prozdrowotnych. Przewiduje się możliwość finansowania zajęć dodatkowych, w tym pozaszkolnych form edukacji.

Podejmowane działania będą miały na celu przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy poprzez wspieranie rozwijania kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, w tym w szczególności cyfrowych, a także podnoszenie świadomości w zakresie planowania ścieżki zawodowej. Środki EFS+ przysłużą się także podnoszeniu jakości edukacji dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym edukacji włączającej skierowanej do dzieci, młodzieży, kadr pedagogicznych i rodziców, z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi i metod zgodnie z potrzebami. Działania obejmować będą realizację programów mających na celu upowszechnienie systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wdrażanie rozwiązań w zakresie opieki psychologiczno-pedagogicznej i logopedycznej i poprawę jakości kształcenia tych uczniów na terenie całego regionu poprzez podniesienie niezbędnych kwalifikacji zawodowych kadry pedagogicznej oraz wsparcie dla rodziców.

W ramach celu szczegółowego planuje się również programy wsparcia utalentowanych uczniów, w tym z niepełnosprawnościami zakładające doradztwo w zakresie poszukiwania właściwego kierunku kształcenia,

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

pomoc w kontakcie z uczelnią / szkołą w celu opracowania indywidualnej ścieżki kształcenia, pomoc stypendialną, zapewnienie niezbędnych narzędzi do nauki (w tym np.: zakup komputera wraz z oprogramowaniem komputerowym adekwatnie do potrzeb i zainteresowań ucznia).

W ramach tego działania możliwe będzie wspieranie lokalnych/ oddolnych inicjatyw w formie minigrantów.

Dla realizacji zakładanego zakresu interwencji niezbędne będzie również wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli, kadry dydaktycznej i zarządzającej szkołami, w tym w szczególności cyfrowych. Dopuszcza się również realizację projektów mających na celu modernizowanie bazy lokalowej i wyposażenia w istniejących szkołach.

#### 4.12 Szkolnictwo zawodowe

Interwencja oferowana ze środków EFS+ obejmować będzie dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz gospodarki, m. in. poprzez realizację kształcenia dualnego, staży. Realizacja celu szczegółowego przyczyni się również do rozwoju współpracy szkół z otoczeniem szkolnictwa zawodowego, tj. z pracodawcami, instytucjami rynku pracy i uczelniami wyższymi, nakierowanej na bieżące dostosowywanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz gospodarki, w tym unowocześnienie i podniesienie jakości przygotowania i realizacji procesu kształcenia zawodowego w szkołach i placówkach oraz przedsiębiorstwach. Interwencja uzupełniana będzie przez kampanie świadomościowe, mające na celu podniesienie prestiżu szkolnictwa zawodowego i absolwentów szkół poprzez budowanie wizerunku specjalisty i fachowca niezbędnego dla zaspokajania życiowych potrzeb społeczeństwa.

Środki EFS+ przeznaczone będą również na kształtowanie u uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, w tym w szczególności cyfrowych, jak również nabywanie umiejętności i kompetencji oraz podnoszenie jakości życia poprzez zwiększanie świadomości i kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Planuje się również realizację projektów przyczyniających się do wyrównania szans uczniów z niepełnosprawnościami oraz wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez skuteczne modele finansowania edukacji włączającej.

W ramach tego działania możliwe będzie wspieranie lokalnych/ oddolnych inicjatyw w formie minigrantów.

Ponadto interwencja będzie obejmować podnoszenie kwalifikacji zawodowych, w tym w szczególności cyfrowych, nauczycieli, pracowników dydaktycznych i kadry zarządzającej szkołami i placówkami prowadzącymi kształcenie zawodowe, w tym centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego. Dodatkowo przewidziano możliwość poprawy jakości usług w zakresie doradztwa zawodowego.

Dopuszcza się również realizację projektów mających na celu modernizowanie bazy lokalowej i wyposażenia w istniejących szkołach branżowych I i II stopnia.

#### 4.13 Szkolnictwo wyższe

Interwencja oferowana ze środków EFS+ obejmować będzie wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego, w tym podnoszenie kompetencji kadr naukowych szkolnictwa wyższego, kooperację pomiędzy uczelniami wyższymi a szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe oraz przedsiębiorcami.

Środki EFS+ przeznaczone zostaną na realizację staży dla studentów i doktorantów kierunków branżowych RIS oraz PRT we współpracy z pracodawcami/ przedsiębiorstwami w zakresie zgodnym z regionalnymi

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

specjalizacjami oraz na tworzenie nowych kierunków studiów zgodnych z zapotrzebowaniem regionu we współpracy z przedsiębiorcami (Kierunki Zamawiane).

Ponadto, interwencja w ramach celu szczegółowego będzie obejmować rozwój kompetencji studentów, realizację działań w zakresie certyfikacji umiejętności, tworzenie zintegrowanych programów studiów (dostosowanych do potrzeb społeczno-ekonomicznych regionu, jak również nabywanie praktycznych umiejętności zawodowych, kształcenie w językach obcych, włączenie wykładowców zagranicznych posiadających doświadczenie naukowe i praktyczne). Powyższe działania będą mogły zostać wzmocnione przez lojalnościowe<sup>5</sup> wsparcie stypendialne dla studentów i doktorantów, zdobywających wykształcenie na kierunkach studiów powiązanych z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Śląskiego 2030. Dodatkowo wspierane będzie tworzenie interdyscyplinarnych programów studiów doktoranckich ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji regionalnych. Działaniem uzupełniającym finansowanym w ramach celu szczegółowego będzie podnoszenie kompetencji kadr naukowych uczelni.

#### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*4.10. Użytkownikami usług będą przede wszystkim dzieci w wieku przedszkolnym; rodzice/opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym, nauczyciele, kadra pedagogiczna i zarządzająca.*

*4.11. Użytkownikami usług będą przede wszystkim uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, rodzice/opiekunowie prawni uczniów, kadra pedagogiczna i zarządzająca, .*

*4.12. Użytkownikami usług będą przede wszystkim uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, młodociani pracownicy; szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe; Pracodawcy/Przedsiębiorcy/Rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia; nauczyciele, w tym nauczyciele kształcenia zawodowego i instruktorzy praktycznej nauki zawodu; doradcy zawodowi i brokerzy edukacyjni; jednostki samorządu terytorialnego oraz inne organy prowadzące szkoły zawodowe; partnerzy społeczno – gospodarczy.*

*4.13. Użytkownikami usług będą przede wszystkim studenci, w tym studenci studiów doktoranckich, doktoranci, kadra szkolnictwa wyższego, kadra naukowa uczelni, pracodawcy/przedsiębiorcy.*

#### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wdrażanie celu szczegółowego Promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym*

<sup>5</sup> Stypendia udzielane na cele socjalne, wypłacane za zobowiązaniem się świadczeniobiorcy do przepracowania w regionie 2 lat w ciągu 5 lat od dnia uzyskania potwierdzenia zakończenia stopnia edukacji, którego dotyczy stypendium.

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

#### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie.2030”.

#### **Przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich* planuje się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

#### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

#### Priorytet IV: Społeczne Ślaskie

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

#### 2.9.4.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO10	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby		
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	osoby		
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	sztuki		



#### Priorytet IV: Społeczne Ślaskie

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba uczniów objętych wsparciem w Programie	osoby		
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba uczniów uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby		
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w Programie	osoby		
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu	sztuki		
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z niepełnosprawnością	osoby		

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

	wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich				mi, objętych wsparciem w Programie			
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba uczniów, którzy skorzystali z usług asystenta	osoby		
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w Programie z zakresu edukacji włączającej	osoby		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

	szczegółności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich										
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	sztuki					

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

	ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich										
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	osoby					
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują przez co najmniej 2 lata po uzyskaniu	sztuki					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

	się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich				dofinansowaniu ze środków EFS						
Priorytet IV	promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (v) Edukacja włączająca -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje z zakresu edukacji włączającej po opuszczeniu programu	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich.

	edukacyjnej dla wszystkich										
--	----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej

**2.9.5. Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej.**

##### **2.9.5.1. Interwencje w ramach funduszy**

#### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### **4.14 Kształcenie osób dorosłych**

Interwencja oferowana ze środków EFS+ obejmować będzie usługi rozwojowe w ramach PSF - za pośrednictwem BUR oraz podnoszenie kompetencji zgodnie z zapotrzebowaniem, w tym cyfrowych realizowane poza systemem BUR i PSF umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways, tj. ścieżki podnoszenia kwalifikacji, poprzez m.in. kształcenie podyplomowe i doskonalenie zawodowe.

#### **4.15 Lokalne punkty wsparcia edukacji**

W zakresie przedmiotowej interwencji planuje się wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych (na przykładzie LOWE) np. poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia kształcenia osób dorosłych, w tym służących aktywizacji osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami.

#### **4.16 Podnoszenie kompetencji kadr administracji samorządowej szczebla wojewódzkiego**

Interwencja oferowana ze środków EFS+ obejmować będzie kadry administracji samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz jej jednostki organizacyjne zainteresowanych nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych, w tym kwalifikacji cyfrowych m.in. w obszarze cyberbezpieczeństwa.

#### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Użytkownikami usług będą osoby dorosłe/mieszkańcy, w tym pracownicy województwa śląskiego

#### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wdrażanie celu szczegółowego (vi) Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj.*

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej

*przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia*

*horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.*

#### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego (vi) *Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzenia procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

#### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego (vi) *Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej* nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

#### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.



**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej

**2.9.5.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	CO04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	osoby		
Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	CO10	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby		
Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	CO16	Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym	podmioty		

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej

Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vi) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi w programie	osoby		
Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vi) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia roli lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych	sztuki		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	CR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej

Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vi) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje dzięki skorzystaniu z usług rozwojowych w programie	osoby						
Priorytet IV	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy	EFS+	Słabiej rozwinięte	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vi) -projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba lokalnych ośrodków kształcenia osób dorosłych funkcjonujących po zakończeniu programu	sztuki						

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie

### **2.9.6. Cel szczegółowy: Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie**

#### **2.9.6.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

##### **4.17 Wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej**

Interwencja ze środków EFS+ przeznaczona zostanie na wzmacnianie rozwoju sektora ekonomii społecznej, w szczególności poprzez dotacje na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych poprzez zakładanie przedsiębiorstw społecznych, wsparcie istniejących przedsiębiorstw społecznych oraz ekonomizację podmiotów ekonomii społecznej, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej celem zwiększania ich potencjału i możliwości realizacji usług na rzecz społeczności lokalnej, w tym za pośrednictwem BUR, animację lokalną. Należy kontynuować profesjonalne wsparcie ekonomiczne biznesowe PES i PS, w tym w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwój tych podmiotów, w szczególności w kluczowych obszarach – usługach społecznych oraz zielonej gospodarce. Rolę koordynatora w systemie wsparcia ekonomii społecznej pełni Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Powyższe działania przyczynią się do utrzymania dotychczasowych i tworzenia nowych miejsc pracy dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w nowych i istniejących przedsiębiorstwach społecznych.

##### **4.18 Wsparcie na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin**

Interwencja ze środków EFS+ będzie miała na celu tworzenie kompleksowych programów wspierających włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami mające na celu umożliwienie pracy zawodowej, jak również tworzenie nowych lub wsparcie istniejących podmiotów reintegracyjnych (w tym doposażenie), m.in. Zakładów Aktywności Zawodowej, Warsztatów Terapii Zajęciowej w celu aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem. Wsparcie udzielane będzie również na rzecz podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr podmiotów reintegracyjnych.

##### **4.19 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych społecznie**

Interwencja ze środków EFS+ na realizację celu szczegółowego polegać będzie na udzielaniu kompleksowego wsparcia realizowanego na rzecz ułatwień uczestnictwa w rynku pracy kierowanego do osób wykluczonych społecznie, w tym biernych zawodowo, obejmującego działania integracyjne, pomoc psychologiczną i aktywizację zawodową, społeczną, edukacyjną i zdrowotną zgodnie z zapotrzebowaniem. Środki EFS+ posłużą do tworzenia nowych lub wspierania istniejących podmiotów reintegracyjnych (Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej) oraz programy aktywności lokalnej.

Włączenie do rynku pracy osób niepracujących i nieposzukujących pracy staje się istotne z uwagi na wyzwania demograficzne, związane w szczególności ze starzeniem się społeczeństwa i depopulacją oraz wyzwania związane z rozwojem gospodarczym regionu.

##### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*4.17. Użytkownikami wsparcia będą przede wszystkim osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.*

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie

*4.18. Użytkownikami wsparcia będą przede wszystkim osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby z niepełnosprawnościami i otoczenie osób, obejmujące w/w grupy docelowe, osoby bierne zawodowo,*

*4.19. Użytkownikami wsparcia będą przede wszystkim osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, otoczenie tych osób, obejmujące w/w grupy docelowe, osoby bierne zawodowo.*

#### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

#### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie.2030”.

#### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie* planuje się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

#### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie

**2.9.6.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO03	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO10	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO17	Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) (przedsiębiorstwa)	sztuki		
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vii) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	sztuki		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie

	wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)						wartość odniesienia				
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR01	Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu (osoby)	osoby					
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vii) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	osoby					
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vii) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	osoby					
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vii) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	sztuki					
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vii) – projekt	Liczba osób pracujących po 24 miesiącach od uzyskania zatrudnienia	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie

	poprawy szans na zatrudnienie.			WLWK 2021-2027 EFS+	w PES w ramach projektu						
IV	Aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (vii) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby					



#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie

### **2.9.7. Cel szczegółowy: Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie**

#### **2.9.7.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### ***Powiązane rodzaje działań:***

#### **4.20 Wsparcie w obszarze migracji zarobkowych**

Interwencja ze środków EFS+ na realizację celu szczegółowego będzie realizowana w odpowiedzi na potrzebę wspierania integracji społeczno-gospodarczej migrantów, obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych z uwagi m.in. na utrzymujący się niedobór siły roboczej w województwie śląskim. Działania będą prowadzone w kierunku wsparcia pracodawców w procesie integracji na rynku pracy, zatrudniania cudzoziemców, obywateli państw trzecich, społeczności marginalizowanych zgodnie z ich umiejętnościami, doświadczeniem i wykształceniem. Typy wsparcia koncentrować się będą przede wszystkim na zintegrowanych, kompleksowych usługach aktywizacji społeczno - zawodowych dla cudzoziemców, obywateli państw trzecich, społeczności marginalizowanych, które pozwolą im na zbliżenie do ogółu społeczeństwa, w tym lepsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych, społecznych, zawodowych), m.in. kursy języka polskiego, szkolenia z zakresu kultury polskiej, szkolenia zawodowe, dostarczanie praktycznych informacji dotyczących różnych aspektów życia w Polsce i województwie śląskim. Zakres wsparcia będzie obejmował także działania na rzecz likwidacji barier, które utrudniają zatrudnianie społeczności marginalizowanych i integrację ze społecznością większościową. Aby osiągnąć zaplanowane efekty w ramach celu szczegółowego również instytucje regionalne zostaną odpowiednio przygotowane do zarządzania procesami migracyjnymi oraz do wspierania cudzoziemców, obywateli z państw trzecich, społeczności marginalizowanych w procesie ich integracji na rynku pracy. Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie stanowiło kontynuację dotychczas oferowanego wsparcia dla społeczności romskiej w PO WER 2014-2020, w zakresie aktywizacji społeczno – zawodowej.

##### ***Główne grupy docelowe:***

*Pole tekstowe [1 000]*

4.20. Użytkownikami usług będą przede wszystkim cudzoziemcy, w tym obywatele państw trzecich, imigranci, emigranci i reemigranci powracający do Polski i zamierzający podjąć pracę na terenie województwa śląskiego, a także społeczności marginalizowane, rodziny wyżej wymienionych.

##### ***Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:***

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wdrażanie celu szczegółowego promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.*

##### ***Szczególne terytoria docelowe, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:***

*Pole tekstowe [2 000]*

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie

*W ramach celu szczegółowego promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.*

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".

#### **Przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.*

#### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie

**2.9.7.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
IV	Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO13	Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności zmarginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO11	Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO12	Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie	osoby		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
IV	Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR01	Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie

IV	Promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby						
----	---	-----------------------------------	---------------------------	------	--	-------	--	--	--	--	--	--

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

#### **2.9.8. Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej**

##### **2.9.8.1. Interwencje w ramach funduszy**

#### **Powiązane rodzaje działań:**

Pole tekstowe [8 000]

#### **4.21 Poprawa dostępu do usług społecznych**

Interwencja ze środków EFS+ podejmowana będzie w odpowiedzi na wyzwania związane zwłaszcza z potrzebami osób z niepełnosprawnościami i starzejącego się społeczeństwa, w szczególności w zakresie rozwoju usług świadczonych w mieszkaniach wspomaganych, chronionych i treningowych kierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych, wspierających proces ich integracji społecznej lub zawodowej (w tym doposażenie mieszkań), rozwoju usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, asystenckich i zdrowotnych, usług opieki wytchnieniowej dla osób zależnych, potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz działań wspierających ich opiekunów faktycznych. Środki EFS+ zostaną również wydatkowane na opracowanie i wdrożenie narzędzi służących rozwojowi oraz standaryzacji środowiskowych usług społecznych na poziomie lokalnym i zwiększenie potencjału lokalnych usługodawców do świadczenia usług społecznych w formie środowiskowej. Dzięki wsparciu ze środków EFS+ możliwy będzie rozwój środowiskowych form usług społecznych świadczonych w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej oraz zlikwidowane zostaną bariery dostępu do miejsc świadczenia tych usług poprzez upowszechnianie transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. W ramach realizowanych projektów środki EFS+ będą również wspierały rozwój kadr świadczących wysokiej jakości usługi społeczne.

Oprócz działań dotyczących wzrostu jakości usług prowadzone będą działania wspierające procesy deinstytucjonalizacji, w szczególności tych usług społecznych, których większe efekty w ograniczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego osiąga się poprzez środowiskową formę świadczenia. Działania te będą stanowiły uzupełnienie działań realizowanych ze środków publicznych, jako wzmocnienie działań na rzecz deinstytucjonalizacji. Środki EFS + będą mogły być wykorzystywane do wykorzystania potencjału istniejącej infrastruktury usług całodobowych, które mogą zostać wykorzystane na rzecz rozwoju usług w środowisku lokalnym.

Możliwe będzie wspieranie również rozwoju zintegrowanych usług zdrowotnych i społecznych.

#### **4.22 Wsparcie usług dla dzieci, młodzieży, rodzin oraz pieczy zastępczej**

Interwencja ze środków EFS+ stanowiła będzie kontynuację działań podejmowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 na rzecz podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; tworzenie i rozwój pieczy zastępczej w formie zdeinstytucjonalizowanej, z uwzględnieniem działań promujących rodzicielstwo zastępcze (m.in. kampanie świadomościowe i edukacyjne), wsparcie i rozwój form pracy z rodziną wspierających wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym wsparcie dla

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

rodzin, promocję i upowszechnienie idei rodzicielstwa adopcyjnego, rozwój działań adopcyjnych oraz wspieranie kandydatów i rodzin adopcyjnych, w tym w formie specjalistycznego wsparcia postadopcyjnego, rozwój kadr świadczących wysokiej jakości usługi społeczne tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej. Ponadto, środki EFS+ będą służyły kompleksowemu wsparciu osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą, usługi dla rodzin wychowujących dzieci, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, usługi wsparcia dla młodzieży przebywającej w różnego rodzaju ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych, itp.

##### 4.23 Poprawa dostępu do usług w zakresie opieki długoterminowej

Interwencja ze środków EFS+ będzie realizowana w odpowiedzi na rosnącą presję demograficzną, umożliwienie powrotu do pracy zawodowej osobom sprawującym opiekę nad osobami zależnymi, rosnącą świadomość społeczną osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ich opiekunów i otoczenia. Podejmowane działania przyczynią się do rozwoju i poprawy dostępu do usług w zakresie opieki długoterminowej, z uwzględnieniem usług: opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych lub zdrowotnych, oraz tworzenia nowych, wspierania funkcjonujących placówek (modernizacja bazy lokalowej i wyposażenia).

##### 4.24 Poprawa dostępu do usług zdrowotnych

Interwencja ze środków EFS+ podejmowana będzie w odpowiedzi na wyzwania związane z potrzebami osób z niepełnosprawnościami i starzejącego się społeczeństwa, w szczególności w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia, w tym psychicznego osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, rozwoju i poprawie dostępu do usług w zakresie opieki krótkoterminowej z uwzględnieniem usług: opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych lub zdrowotnych. Środki EFS+ zostaną również wydatkowane na opracowanie i wdrożenie regionalnych programów zdrowotnych, w tym programów profilaktycznych zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami. Interwencja ze środków EFS+ umożliwi również realizację programów kształtujących postawy prozdrowotne, w tym promocję aktywności zdrowotnej. Możliwe będzie wspieranie również rozwoju zintegrowanych usług zdrowotnych i społecznych.

##### 4.25 Poprawa dostępu do wysokiej jakości pakietów usług skierowanych do osób najbardziej potrzebujących, w tym dzieci i młodzieży w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu

Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży to kolejny obszar, w którym interwencja z EFS+ zostanie wydatkowana na rzecz ograniczania skutków społecznych i zdrowotnych, nasilającego się problemu zaburzeń psychicznych lub behawioralnych u dzieci i młodzieży. Dzięki interwencji ze środków EFS+ możliwa będzie realizacja programów na rzecz poprawy stanu zdrowia psychicznego osób najbardziej potrzebujących oraz dzieci i młodzieży, w tym tworzenie i funkcjonowanie placówek wsparcia zdrowia psychicznego oraz zwiększenie dostępności do zrównoważonych i dobrej jakości usług skierowanych do dzieci i młodzieży w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu poprzez m.in.: rehabilitację, diagnozowanie i korygowanie zaburzeń rozwoju, diagnozę i wsparcie w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, zapobiegania skutkom chorób cywilizacyjnych. Możliwa będzie realizacja programów lub inicjatyw wspierających lokalne społeczności uwzględniających specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności oraz programów wspierających, integrujących i wyrównujących deficyty dzieci z problemami, w tym przebywających w pieczy zastępczej.

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

W ramach działań promowane będą działania zmierzające do deinstytucjonalizacji usług regionalnej pieczy zastępczej - tj. zmniejszenie liczby miejsc w regionalnych placówkach opiekuńczo terapeutycznych, poprzez utworzenie mniejszych 14 osobowych placówek, wraz z zapleczem terapeutycznym.

#### **4.26 Rozwój usług społecznych/ zdrowotnych – inicjatywy oddolne**

Jednym z elementów skutecznej integracji społecznej i aktywizacji społeczności lokalnej jest umożliwienie realizacji projektów zgłaszanych oddolnie, przez lokalnie działające grupy mieszkańców. Inicjatywy oddolne mają charakter zbiorowego działania zmierzającego do określonego celu i do wywołania zmiany w środowisku lokalnym, działania na rzecz dobra wspólnego. Interwencja ze środków EFS+ będzie przeznaczana na projekty w formule małych grantów, realizowane przez podmioty o mniejszym potencjale organizacyjnym, które będą wynikały z potrzeby społeczności lokalnej, służyły rozwiązaniu problemu zdiagnozowanemu przez daną społeczność lub będą służyły pobudzeniu aktywności, tj. zwiększeniu własnych zdolności społeczności lokalnej do rozwiązywania problemów.

#### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*4.21. Użytkownikami usług będą przede wszystkim osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie.*

*4.22. Użytkownikami usług będą przede wszystkim rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziców/rodziny zastępcze lub adopcyjne, podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie.*

*4.23. Użytkownikami usług będą przede wszystkim osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie.*

*4.24 Użytkownikami usług będą przede wszystkim osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie.*

*4.25 Użytkownikami usług będą przede wszystkim osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie, w szczególności dzieci i młodzież dotknięta problemami społecznymi i zdrowotnymi, w szczególności w zakresie zdrowia psychicznego.*

*4.26 Użytkownikami usług będą przede wszystkim mieszkańcy.*

#### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości,

#### **Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

#### ***Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:***

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.*

*Dopuszcza się możliwość przeprowadzania procedury wyboru projektów na wybranych Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030".*

#### ***Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:***

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej nie planuje się realizacji przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.*

#### ***Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:***

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac



#### Priorytet IV: Społeczne Ślaskie

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

##### 2.9.8.2. Wskaźniki

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO10	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby		
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO15	Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich	osoby		
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	CO16	Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym	podmioty		
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności,	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba podmiotów leczniczych objętych wsparciem	podmioty		

#### Priorytet IV: Społeczne Ślaskie

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

	efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.								
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby			
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej dzięki EFS	osoby			
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu	sztuki			
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba opiekunów faktycznych objętych wsparciem w programie	osoby			

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów

Priorytet	Cel szczegółowy (cel „Zatrudnienie i	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
-----------	--------------------------------------	---------	-------------------	------------------------	----------------	-----------------	--------------------	------------------	------------	---------------------	-------------

#### Priorytet IV: Społeczne Śląskie

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

	wzrost”) lub obszar wsparcia (EFMR)						wartość odniesienia				
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	sztuki					
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	sztuki					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

	dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.										
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba wspartych miejsc świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	sztuki					
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób świadczących usługi społeczne w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie	osoby					

**Priorytet IV: Społeczne Śląskie**

Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

	społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.										
IV	zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	Europejski Fundusz Społeczny Plus	Region słabiej rozwinięty	Wskaźniki kluczowe EFS_ monitorowane w CS (ix) – projekt WLWK 2021-2027 EFS+	Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie	osoby					

## **Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury

### **2.10. Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury

#### **2.10.1.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

##### **1.1. Infrastruktura kształcenia zawodowego**

Z EFRR podejmowane zostaną działania mające na celu zwiększenie efektywności szkolnictwa zawodowego poprzez wykorzystanie potencjału szkół i placówek kształcących w zawodach. Inwestycje powinny być ukierunkowane na unowocześnienie bazy techno-dydaktycznej, tak aby warunki nauczania były dostosowane do potrzeb pracodawców i zachodzących zmian, w związku z postępem technologicznym. Premiowane będą przedsięwzięcia, które dotyczą dostosowania/ tworzenia laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu do wymagań i potrzeb specjalizacji regionalnych. Przystosowana zostanie również infrastruktura do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w celu likwidacji barier w dostępie i użytkowaniu obiektów oraz stworzenia im możliwości nabywania umiejętności i kompetencji zawodowych.

##### **1.2. Infrastruktura szkolnictwa wyższego**

Wsparcie z EFRR zostanie udzielone na realizację inwestycji infrastrukturalnych służących prowadzeniu działalności dydaktycznej na poziomie wyższym zgodnych z inteligentnymi lub technologicznymi specjalizacjami regionu lub przemysłem 4.0. Realizowane projekty będą w szczególności polegały na: przebudowie lub rozbudowie istniejących obiektów infrastruktury (laboratoriów wraz z wyposażeniem w aparaturę wykorzystywaną w procesie dydaktycznym) oraz dostosowaniu stanu technicznego infrastruktury do wymogów nowoczesnego wyposażenia. Przystosowana zostanie również infrastruktura do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w celu likwidacji barier w dostępie i użytkowaniu obiektów.

##### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

##### **5.1 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego:**

- szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe;
- uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe;
- jednostki samorządu terytorialnego oraz inne organy prowadzące szkoły zawodowe;
- państwowe jednostki, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań w zakresie edukacji;
- pracodawcy/ przedsiębiorcy/ rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia.

##### **5.2 Infrastruktura szkolnictwa wyższego:**

- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym;
- osoby uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym.

##### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art.

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury

6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

**Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

**Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury* nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

**Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury

**2.10.1.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
5	Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO - 67	Liczba miejsc w objętych wsparciem ośrodkach kształcenia (nowych lub zmodernizowanych)	osoby		



**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
5	Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR - 71	Roczna liczba uczniów korzystających z objętych wsparciem ośrodków kształcenia	użytkownicy/ rok					

## **Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne

2.10.2. **Cel szczegółowy: Zwiększenie** integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne

2.10.2.1. **Interwencje w ramach funduszy**

### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

5.3 Infrastruktura placówek zapewniających opiekę osobom w podeszłym wieku

Celem działań planowanych do realizacji z EFRR jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez dofinansowanie tworzenia i rozwoju placówek dziennego popytu i placówek krótkookresowego pobytu w formie całodobowej lub dziennej za opiekuna faktycznego (opieka zastępcza na czas odpoczynku/ nieobecności opiekuna faktycznego) wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewnione zostanie wsparcie seniorom poprzez korzystanie z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmujące usługi w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym w celu zaktywizowania i zaangażowania seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

5.4 Rozwój mieszkalnictwa chronionego

W celu rozszerzenia oferty usług świadczonych przez podmioty funkcjonujące w obszarze pomocy i integracji społecznej, w ramach EFRR planowane są działania dotyczące rozwoju mieszkalnictwa chronionego (treningowe, wspierane), w opraciu o istniejącą infrastrukturę. Wsparcie polegać będzie na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach chronionych. Wsparcie istniejących mieszkań chronionych możliwe jest pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług, z zachowaniem obowiązujących uregulowań prawnych dotyczących mieszkań chronionych. Prace budowlane mogą obejmować części wspólne budynku, w którym miałyby się znajdować mieszkania chronione, polegające na dostosowaniu budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Kluczowym efektem wsparcia będzie wzrost usamodzielnienia się ekonomicznego i społecznego osób objętych komplementarnym wsparciem z EFS lub zgodnym z celami EFS.

### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

5.3 Infrastruktura placówek zapewniających opiekę osobom w podeszłym wieku

- osoby w wieku senioralnym (nieaktywne zawodowo w wieku 60+) wraz ich otoczeniem.

5.4 Rozwój mieszkalnictwa chronionego

- osoby pełnoletnie, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki.

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

**Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Działania będą realizowane na terenie całego województwa, natomiast preferencję będą miały projekty na obszarach rewitalizacji oraz w gminach tracących funkcje społeczno – gospodarcze wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego – Śląskie 2030.

**Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne* nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

**Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne

**2.10.2.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
5	Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO - 65	Pojemność wyremontowanych budynków mieszkalnych - innych	osoby		
5	Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO - 70	Liczba miejsc w objętych wsparciem obiektach infrastruktury socjalnej (innych niż budynki mieszkalne)	osoby/rok		

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
5	Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR - 67	Wykorzystanie wyremontowanych budynków mieszkalnych - innych	użytkownicy/rok					
5	Zwiększenie integracji społeczno – ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR - 74	Roczna liczba osób korzystających z objętych wsparciem ośrodków opieki społecznej	użytkownicy/rok					

## Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca

Cel szczegółowy: Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

### **2.10.3. Cel szczegółowy: Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej**

#### 2.10.3.1. Interwencje w ramach funduszy

##### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### 5.5 Infrastruktura ochrony zdrowia

W ramach interwencji z EFRR wspierane będą kompleksowe działania mające na celu zwiększenie jakości specjalistycznych usług medycznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, ukierunkowane na:

1. grupy chorób, które są najczęstszymi przyczynami zgonu mieszkańców województwa śląskiego;
2. specyficzne grupy chorobowe istotne dla regionu.

Dodatkowo, ze względu na zmieniające się trendy demograficzne (malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym) wsparcie uzyskują projekty inwestycyjne dotyczące obszaru świadczeń opieki geriatrycznej, rehabilitacji w schorzeniach specyficznych dla regionu oraz dziedzin medycyny, ukierunkowanych na opiekę nad matką i dzieckiem.

Zdrowie psychiczne mieszkańców województwa śląskiego należy do jednego w ważniejszych zasobów współczesnego społeczeństwa, natomiast jego ochrona stanowi ważny obszar polityki zdrowotnej Samorządu Województwa Śląskiego. Zaburzenia i choroby psychiczne wymieniane są wśród najważniejszych chorób przewlekłych, które mają negatywny wpływ na rynek pracy, a także gospodarkę. Stąd za szczególnie istotne uznaje się upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej, co przyczyni się do poprawy jakości leczenia – jego dostępność, ciągłość i komplekowność.

Wybuch pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 spowodował, że system ochrony zdrowia stanął przed koniecznością zabezpieczenia społeczeństwa przed niezbadanym zagrożeniem. Obecny stan infrastruktury medycznej na Śląsku, umożliwiający specjalistyczne leczenie chorób zakaźnych, plasuje region na drugim miejscu w Polsce. Pandemia obnażyła rozmiar braków w zakresie specjalistycznego leczenia chorób zakaźnych, a specyfika pracy niektórych śląskich przedsiębiorstw, czy rozwijająca się do niedawna turystyka międzynarodowa, zwielokrotniające ryzyko zakażeń nakazują wręcz przyjęcie w województwie śląskim rozwiązań w zakresie zorganizowania adekwatnej do stanu faktycznego bazy leczniczej. Wsparcie infrastruktury dotyczącej chorób zakaźnych oraz chorób będących następstwem COVID-19 odpowiada również na prognozowane scenariusze rozwoju stanów epidemicznych w przyszłości, wskazujące na prawdopodobieństwo pojawiania się nowych patogenów, które w ocenie wirusologów mogą być równie groźne co SARS-COV-2. Stąd ważne jest, aby podejmować działania długookresowe, zabezpieczające w takiej sytuacji odpowiednią infrastrukturę medyczną.

W związku z powyższym, wspierane będą kompleksowe przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie jakości specjalistycznych usług medycznych w zakresie ww. obszarów, polegające na przeprowadzeniu niezbędnych, z punktu widzenia świadczeń zdrowotnych, prac remontowo – budowlanych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także wyposażeniu w sprzęt medyczny oraz – jako element projektu – rozwiązaniach w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt).

Z uwagi na charakter świadczeń realizowanych w POZ, planowane wsparcie w tym zakresie może być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń

## **Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, przy czym powinny one przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem zintegrowanych form opieki środowiskowej.

Warunkiem realizacji działań będzie uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i regionalnego w zakresie ochrony zdrowia, co oznacza, że konieczność realizacji danej inwestycji musi odpowiadać na wyzwania i wnioski wskazane w Policy Paper dla obszaru zdrowia na lata 2021-2027, mapie potrzeb zdrowotnych czy Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego – Śląskie 2030 i Regionalnej Polityce Zdrowotnej (w trakcie przygotowania). W przypadku wsparcia Centrów Zdrowia psychicznego wsparcie będzie uwzględniało zapisy dokumentu określającego strategię rozwoju zasobów ochrony zdrowia psychicznego.

Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

Inwestycje będą realizowane wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (publiczne i prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

5.5 Infrastruktura ochrony zdrowia

- mieszkańcy województwa śląskiego.

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

Wdrażanie celu szczegółowego *Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej* będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.

### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

W ramach celu szczegółowego *Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej* nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Pole tekstowe [1 000]*

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.



**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

**2.10.3.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
5	Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO - 69	Liczba miejsc w objętych wsparciem ośrodkach opieki zdrowotnej	osoby/ rok		

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
5	Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR - 73	Roczna liczba osób korzystających z objętych wsparciem ośrodków opieki zdrowotnej	użytkownicy/ rok					

## **Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

### **2.10.4. Cel szczegółowy: Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych**

#### **2.10.4.1. Interwencje w ramach funduszy**

#### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### **5.6 Kultura i dziedzictwo kulturowe**

W ramach EFRR wspierana będzie ochrona dziedzictwa kulturowego, rozwój nowoczesnej infrastruktury kultury oraz innowacyjnych produktów kulturalnych ze szczególnym uwzględnieniem funkcji aktywizujących społeczność regionalną oraz zaangażowanie społeczeństwa w procesy decyzyjne w modelu partycypacyjnym.

Województwo śląskie, jako region o silnej tradycji wielokulturowości, unikalnych zasobach dziedzictwa industrialnego, a jednocześnie postrzegany dotychczas, jako region przemysłowy o niewystarczająco atrakcyjnej ofercie kulturalnej, dąży do uczynienia z sektora kultury oraz powiązanych z nim sektorów kreatywnych silnej przeciwwagi gospodarczej dla sektorów tradycyjnych, a także podstawy rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i kreatywności.

Ochrona dziedzictwa związanego z tożsamością województwa śląskiego, jako regionu górniczego, a także innowacyjne wykorzystanie potencjału sektora kultury w transformacji regionu będzie miało także istotne znaczenie dla przeprowadzenia tego procesu w sposób bardziej sprawiedliwy, zrozumiały i społecznie akceptowalny.

Dodatkowo, doświadczenia pandemii oraz wyzwania związane z cyfryzacją i neutralnością klimatyczną wymagają zwiększenia odporności sektora kultury na kryzysy, rozwoju innowacyjnych form upowszechniania dóbr kultury, a także promocji zrównoważonej i ekologicznej infrastruktury kulturalnej. Jednocześnie wsparcia wymaga integracyjna rola kultury oraz współpraca sektora kultury z sektorami nauki, edukacji i przedsiębiorczości.

W tym kontekście istotne jest finansowanie przedsięwzięć w obszarze kultury i dziedzictwa kulturowego o skali regionalnej o strategicznym znaczeniu, które w widoczny sposób przyczynią się do zachowania tożsamości regionalnej przy jednoczesnym wykreowaniu nowego wizerunku województwa śląskiego. Projekty te będą wspierane w trybie pozakonkursowym.

Wsparcie zostanie skierowane w szczególności na obiekty o znaczeniu regionalnym wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w tym obiekty o dużym potencjale sieciowania tj. rozwoju istniejących szlaków kultury i dziedzictwa kulturowego, jak również obiekty unikatowe, wyróżniające region na tle kraju. Działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego regionu przyczynią się do wzmocnienia tożsamości regionalnej, zabezpieczenia obiektów o wysokiej wartości historycznej oraz poprawy atrakcyjności oferty turystycznej regionu.

Następnie, wsparciem zostaną objęte instytucje kultury o znaczeniu regionalnym wpisane do rejestru instytucji kultury (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, obiekty koncertowe, filharmonie) wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, w celu nadania lub rozwinięcia w szczególności ich funkcji kulturowych, ale też pośrednio funkcji ekonomicznych, społecznych, środowiskowych, czy przestrzennych oraz poprawy efektywności ich działania. Środki zostaną skierowane w szczególności na zapewnienie wielofunkcyjności obiektów, wzmocnienie ich społecznego, edukacyjnego i integracyjnego wymiaru oraz zapewnienie dostępności dla jak najszerszego grona odbiorców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Działania na rzecz rozwoju sektora kultury przyczynią się w szczególności do

## **Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

zwiększenia udziału mieszkańców w kulturze, rozwoju potencjału społecznego na rzecz budowania gospodarki opartej na wiedzy oraz wzmocnienia aktywności tych placówek na rzecz rozwoju branż kreatywnych.

Ponadto, wsparcie ukierunkowane zostanie na infrastrukturę instytucji i placówek edukacji artystycznej, które staną się centrami nowych form i narzędzi kształcenia, ośrodkami aktywności kulturalnej oraz kuźnią kadr dla sektora kultury i rozwijających się branż kreatywnych. Działania w tym obszarze przyczynią się do poprawy jakości i innowacyjności oferowanych treści kultury oraz rozwoju kadr sektora kultury i sektora kreatywnego.

Istotnym obszarem wsparcia będzie także zwiększenie współpracy międzysektorowej w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych, w szczególności przedsięwzięć dotyczących nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury, wynikających ze współpracy uczelni i szkół artystycznych oraz instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. Działania te przyczynią się do wzmocnienia powiązań między szeroko rozumianym sektorem kultury i sektorem kreatywnym na rzecz szerszego wykorzystania produktów ich współpracy w gospodarce regionalnej.

W ramach powyższych przedsięwzięć promowane będzie wprowadzenie zrównoważonych i zasobooszczędnych rozwiązań oraz zielonej infrastruktury w obiektach kultury i dziedzictwa kulturowego, jak również spełnienie wymogów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

### **Główne grupy docelowe:**

5.6 Kultura i dziedzictwo kulturowe

- mieszkańcy województwa śląskiego, korzystający z infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego,
- osoby spoza województwa korzystające z obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego,
- pracownicy, uczniowie i studenci szkół i uczelni artystycznych,
- organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa oraz inne podmioty z sektora kultury i branż kreatywnych.

### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

W ramach celu szczegółowego *Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych* nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

W ramach celu szczegółowego *Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych* dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.

### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.

**Priorytet V: Śląskie dla mieszkańca**

Cel szczegółowy: Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

2.10.4.2. **Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
5	Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO - 77	Liczba objętych wsparciem obiektów kulturalnych i turystycznych	szt.		

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
5	Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR - 77	Liczba osób odwiedzających wsparte obiekty kulturalne i turystyczne	odwiedzający/rok					

## Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

### 2.11. Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców

#### 2.11.1. Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

##### 2.11.1.1. Interwencje w ramach funduszy

#### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### 6.1. Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym

Zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami subregionalnymi, planowane jest wsparcie w szczególności prorozwojowej i wspólnototwórczej roli kultury i dziedzictwa kulturowego oraz turystyki, które zostaną uzupełnione o odpowiednie działania z CP 1-4 w uzgodnieniu z reprezentacjami samorządów lokalnych województwa śląskiego w ramach instrumentu ZIT, aby w sposób wieloaspektowy umożliwić wykorzystanie endogenicznych potencjałów subregionów, jak również wzmocnić tożsamość lokalną i aktywizować społeczność lokalne.

Mimo bogatych zasobów dziedzictwa kulturowego i wysokiej atrakcyjności turystycznej części terytoriów w subregionach, potencjał prorozwojowy tych sektorów nie jest należycie zagospodarowany. Dlatego, wspierane będzie wykorzystanie endogenicznych potencjałów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych na rzecz rozwoju ponadlokalnych i subregionalnych produktów turystycznych i marek regionalnych i lokalnych. Ponadto, wspierany będzie rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz promocja aktywnych form spędzania czasu wolnego, jako elementu budowania postaw prozdrowotnych mieszkańców, w tym starzenia się w dobrym zdrowiu w odpowiedzi na problemy tj. otyłość dzieci, choroby układu krążenia, starzenie się społeczeństwa.

Wspierane będą w szczególności obiekty przynależne do funkcjonujących w regionie szlaków tj.: Szlaku Zabytków Techniki, Szlaku Orlich Gniazd, Szlaku Architektury Drewnianej, Szlaku Dziedzictwa Kulturowego Paulinów, a także przedsięwzięcia ponadlokalne na rzecz tworzenia nowych oraz rozwoju istniejących szlaków dziedzictwa kulturowego, w tym uwzględniające rozbudowę systemów e-informacji kulturalnej, spójnego oznakowania obszarów atrakcyjnych kulturowo wraz z promocją szlaków dziedzictwa kulturowego.

Następnie, wsparcie będzie przeznaczone na tworzenie i rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o endogeniczne potencjały na obszarach o wysokiej atrakcyjności turystycznej, jak również sieciowanie tej infrastruktury na rzecz utworzenia lub rozszerzenia szlaków turystycznych różnych rodzajów (pieszych, rowerowych, konnych, narciarskich, wodnych), w tym infrastrukturę poprawiającą dostępność obiektów i atrakcji turystycznych i zagospodarowanie ich otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla niepełnosprawnych, zielona infrastruktura).

Wsparcie nakierowane będzie na działania powiązane, zintegrowane, umożliwiające zaoferowanie mieszkańcom i turystom rozwiązań pakietowych, kompleksowych m.in. łączących bardziej rozpoznawalne produkty turystyczne i kulturalne z produktami mniejszej skali, bardziej lokalnymi.

Wsparcie realizowane będzie ze szczególnym uwzględnieniem promowania rozwiązań cyfrowych, niskoemisyjnych i zasoboszczędnych, chroniących środowisko naturalne oraz promujących wielofunkcyjność i zwiększoną rolę społeczną i edukacyjną utworzonej infrastruktury.

## Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Wsparcie będzie realizowane w ramach instrumentu ZIT w trybie niekonkurencyjnym, w oparciu o kompleksowe Strategie ponadregionalne / Plany działań ZIT, spełniające wymagania strategii terytorialnych, ze szczególnym uwzględnieniem prorozwojowej roli kultury i turystyki.

Powyższe działania przyczynią się do lepszego wykorzystania endogenicznych potencjałów i zasobów subregionów na rzecz zintegrowanego i inkluzywnego rozwoju społecznego i gospodarczego w obszarach funkcjonalnych.

### 6.2. Poprawa jakości zarządzania i rozwój współpracy w subregionach

Mimo efektywnej realizacji instrumentu ZIT/RIT w latach 2014-2020, w subregionach nadal występuje niedostatek projektów zintegrowanych i partnerskich, niewystarczająca współpraca gmin między sobą oraz z innymi interesariuszami, braki w zaangażowaniu społeczności lokalnej w procesy rozwojowe, zaś tryb konkursowy okazał się nieoptymalny dla wspierania zintegrowanych projektów i kompleksowych wiązek projektów w subregionach.

Dlatego w ramach kontynuacji wdrażania instrumentu ZIT niezbędne jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnego reprezentacji JST w subregionach w sferze planistycznej, koordynacyjnej i monitoringowej na rzecz zwiększenia kompetencji do zarządzania rozwojem w wymiarze ponadlokalnym, poprawy koordynacji działań rozwojowych w subregionach, zwiększenia podaży projektów sieciowych, zintegrowanych i partnerskich, jak również animowania interesariuszy lokalnych i wspierania gmin w szerszym włączeniu mieszkańców w procesy rozwojowe.

Wsparcie nakierowane będzie na wzmocnienie potencjału Związków ZIT do kompleksowego zarządzania rozwojem w wymiarze subregionalnym, w tym w zakresie opracowania strategii terytorialnych oraz innych dokumentów planistycznych i analitycznych wspierających kompleksowy rozwój w obszarach funkcjonalnych, a następnie ich monitorowanie i ocenę. Ponadto, wsparcie zostanie ukierunkowane na działania koordynacyjne, animacyjne, szkoleniowe i promocyjne w subregionach, służące poprawie jakości projektów, jak również wprowadzania innowacji i dobrych praktyk w zarządzaniu rozwojem oraz szerszego włączenia mieszkańców w procesy rozwojowe.

Powyższe działania będą w sposób kompleksowy wspierać podmioty zarządzające rozwojem w subregionach w realizacji bardziej zintegrowanej, spójnej oraz włączającej mieszkańców polityki rozwojowej.

### 6.3. Rewitalizacja obszarów miejskich

Interwencja w ramach EFRR odpowiada na znaczące i nadal nie zaspokojone potrzeby w zakresie kompleksowej rewitalizacji przestrzeni miejskiej, zwłaszcza miast małych i średnich oraz miast pogórnich i przemysłowych. Kumulujące się problemy przestrzenne i społeczne, związane m.in. ze starzeniem się społeczeństwa, powodują odpływ mieszkańców z terenów miejskich i dalszą degradację miast. Dlatego też, konieczna jest kontynuacja wsparcia rewitalizacji, w formule innego instrumentu terytorialnego (IIT) w trybie konkursowym, w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR), spełniające wymogi strategii terytorialnej.

Wsparcie zostanie przeznaczone na zagospodarowanie terenów i obiektów w miastach, w tym obiektów pogórnich /przemysłowych/ powojaskowych/ popegeerowskich/ po-kolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.

Wsparcie będzie ukierunkowane na działania kompleksowe, odpowiadające na wyzwania i problemy społeczne obszarów rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań zrównoważonych, zasobooszczędnych, wykorzystaniem zielonej i błękitnej infrastruktury oraz dostosowaniem obiektów i przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

## **Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

W ramach wsparcia rewitalizacji obszarów miejskich promowane będzie powiązanie projektów infrastrukturalnych EFRR z projektami społecznymi EFS+ lub projektami realizującymi cele EFS+ w zakresie włączenia społecznego.

Zakłada się realizację kompleksowych projektów rewitalizacyjnych, łączących różne typy wsparcia oraz kategorie interwencji m.in. z CP 1-4, aby ułatwić i uprościć proces inwestycyjny i zminimalizować liczbę niezbędną do przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.

Działania te przyczynią się do wieloaspektowej rewitalizacji obszarów miejskich województwa śląskiego w ujęciu społecznym, ekonomicznym, środowiskowym, technicznym i przestrzennym, zgodnie z potrzebami wskazanymi w gminnych programach rewitalizacji.

### **Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*Mieszkańcy subregionów województwa śląskiego.*

*Wspólnoty lokalne oraz interesariusze lokalni i subregionalni.*

*Mieszkańcy miast województwa śląskiego objętych gminnymi programami rewitalizacji.*

*Organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy działający w miastach objętych gminnymi programami rewitalizacji.*

### **Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wdrażanie celu szczegółowego 5 (i) będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.*

### **Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych**

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wsparciem objęte zostaną Regionalne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) w ujęciu funkcjonalnym tj. subregiony odpowiadające miejskim obszarom funkcjonalnym (MOF). Wsparcie na obszarze subregionów będzie wdrażane z zastosowaniem instrumentu ZIT.*

*Ponadto, wsparciem zostaną objęte Regionalne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) – obszary miejskie w zakresie rewitalizacji. Wsparcie rewitalizacji obszarów miejskich będzie wdrażane z zastosowaniem instrumentu IIT.*

### **Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego 5 (i) dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.*

### **Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.*



**Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

2.11.1.2. **Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
6	Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	EFRR	Stabiej rozwinięte	RCO 74	Ludność objęta strategiami zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	Do ustalenia	Do ustalenia
6	Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	EFRR	Stabiej rozwinięte	RCO 75	Wspierane zintegrowane strategie rozwoju terytorialnego	szt	Do ustalenia	Do ustalenia
6	Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	EFRR	Stabiej rozwinięte	RCO 77	Liczba objętych wsparciem obiektów kulturalnych i turystycznych	szt	Do ustalenia	Do ustalenia

**Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
6	Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO (nowy)	Przestrzeń utworzona lub zrewitalizowana na obszarach miejskich	m2	Do ustalenia	Do ustalenia

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
6	Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 77	Liczba osób odwiedzających wsparte obiekty kulturalne i turystyczne	odwiedzający / rok	Do ustalenia	2021	Do ustalenia	Do ustalenia	Do ustalenia

## **Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

### **2.11.2. Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**

#### **2.11.2.1. Interwencje w ramach funduszy**

##### **Powiązane rodzaje działań:**

*Pole tekstowe [8 000]*

#### **6.4 Odnowa obszarów wiejskich**

Dotychczasowe doświadczenia z lat 2014-2020 wykazały, iż obszary rewitalizacji w gminach wiejskich charakteryzują się inną specyfiką niż na terenach miejskich tj. dostrzec można większe rozproszenie i punktowość działań oraz brak typowej koncentracji wsparcia, jak również niższy potencjał administracyjny i realizacyjny gmin wiejskich wobec silnej konkurencji gmin miejskich w ubieganiu się o środki na rewitalizację, a także mniejszą sprawność w przygotowaniu programów rewitalizacji. Mając jednak na uwadze jednolitość rozwiązań ustawowych dot. rewitalizacji dla gmin wiejskich i miejskich, IZ wdroży na obszarach wiejskich, podobnie jak na obszarach miejskich, inny instrument terytorialny (IIT) w trybie konkursowym na rzecz odnowy obszarów wiejskich, w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR), spełniające wymogi strategii terytorialnych. Interwencja w ramach instrumentu zostanie dostosowana do potrzeb obszarów wiejskich, wskazanych w ww. programach.

Wsparcie zostanie przeznaczone na zagospodarowanie terenów i obiektów na obszarach wiejskich, w tym po-górnicych /poprzemysłowych/ powojkowych/ popegeerowskich/ po-kolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na cele realizacji zadań i funkcji niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb społeczności gmin wiejskich.

Wsparcie zostanie dedykowane projektom kompleksowym, adresującym zróżnicowane potrzeby i problemy obszarów wiejskich w sferze ekonomicznej, społecznej, przestrzennej, środowiskowej i technicznej, w szczególności odpowiadające na pogłębiające się procesy depopulacyjne i starzenie się mieszkańców obszarów wiejskich regionu oraz wymagających dostosowania infrastruktury usług publicznych, w tym społecznych, edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych, opiekuńczych do sytuacji demograficznej.

Zakłada się realizację kompleksowych projektów rewitalizacyjnych, łączących różne typy wsparcia oraz kategorie interwencji m.in. z CP 1-4, aby ułatwić i uprościć proces inwestycyjny dla gmin wiejskich i zminimalizować liczbę niezbędnej do przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.

W ramach wsparcia rewitalizacji obszarów wiejskich promowane będzie powiązanie projektów infrastrukturalnych EFRR z projektami społecznymi EFS+ lub projektami realizującymi cele EFS+ w zakresie włączenia społecznego.

Dodatkowo, wsparciem objęte zostanie opracowanie m.in. diagnoz, analiz oraz usługi doradcze niezbędne dla opracowania przez gminy wiejskie wysokiej jakości gminnych programów rewitalizacji (GPR), odpowiadających specyfice rewitalizacji tych terenów oraz zwiększających ich potencjał do zarządzania rozwojem lokalnym. Wsparcie realizowane będzie ze szczególnym uwzględnieniem promowania rozwiązań cyfrowych, niskoemisyjnych i zasoboszczędnych, chroniących środowisko naturalne oraz promujących wielofunkcyjność infrastruktury, jak również dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

**Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

**Główne grupy docelowe:**

*Pole tekstowe [1 000]*

*Mieszkańcy obszarów wiejskich województwa śląskiego objętych gminnymi programami rewitalizacji.*

*Organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy działający na obszarach wiejskich objętych gminnymi programami rewitalizacji.*

**Działania zapewniające równość, włączenie i niedyskryminację:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wdrażanie celu szczegółowego 5 (ii) będzie odbywać się zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi, w tym warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ramowym art. 6, 11 i 67, tj. przepisami w zakresie zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji i dotyczącymi spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III do ww. rozporządzenia.*

**Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*Wsparciem zostaną objęte Regionalne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) – obszary wiejskie w zakresie rewitalizacji. Wsparcie rewitalizacji obszarów wiejskich będzie wdrażane z zastosowaniem instrumentu IIT.*

**Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:**

*Pole tekstowe [2 000]*

*W ramach celu szczegółowego 5 (ii) dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem śląskim.*

**Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:**

*Do uzupełnienia na dalszym etapie prac.*

**Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

**2.11.2.2. Wskaźniki**

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
6	Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	EFRR	Stabiej rozwinięte	RCO 74	Ludność objęta strategiami zintegrowanego rozwoju terytorialnego (GPR)	osoby	Do ustalenia	Do ustalenia
6	Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	EFRR	Stabiej rozwinięte	RCO 75	Wspierane zintegrowane strategie rozwoju terytorialnego (GPR)	szt	Do ustalenia	Do ustalenia

**Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
6	Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	EFRR	Słabiej rozwinięte	-	Przestrzeń utworzona lub zrewitalizowana na obszarach wiejskich	m2	Do ustalenia	Do ustalenia

**Priorytet VI: Śląskie bliżej mieszkańców**

Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów											
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok referencyjny	Cel (2029)	Źródło danych [200]	Uwagi [200]
6	Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	EFRR	Słabiej rozwinięte	Brak	Brak	Brak	Brak	0	0	-	-

## Priorytet Pomoc Techniczna

### 2.12. Priorytet pomocy technicznej

#### 2.12.1. Priorytet pomocy technicznej zgodnie z art. 30 ust. 4

##### 2.12.1.1. Interwencje w ramach funduszy

#### Powiązane rodzaje działań:

Pole tekstowe [8 000]

Cel. 1 Skuteczne zarządzanie i wdrażanie Programu - zapewnienie odpowiedniego systemu wynagradzania i motywowania pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie, monitoring i kontrolę RPO WSL 2021-2027

- wsparcie biura Rzecznika Funduszy Europejskich WSL w tym działań zmierzających do usprawnienia programu;
- wsparcie IZ/IC w zakresie procesu certyfikacji wydatków;
- zapewnienie odpowiednich kompetencji i rozwoju pracowników poprzez różnorodne, dopasowane do potrzeb formy edukacyjne/szkoleniowe;
- wsparcie wymiany doświadczeń i wzajemnego uczenia się instytucji, w tym tworzenie i zapewnienie sprawnego funkcjonowania grup, komitetów oraz sieci tematycznych, a także innych ciał dialogu angażujących partnerów, także spoza administracji publicznej;
- Zapewnienie odpowiedniego zaplecza technicznego i organizacyjnego dla pracowników zaangażowanych w realizację Programu.

Cel. 2 Zapewnienie skutecznego i sprawnego systemu wsparcia zarządzania i wdrażania

- przygotowanie i wdrażanie regionalnych dokumentów wyznaczających kierunki i określających warunki realizacji Programu. Operacja realizowana w formie zadań zleconych;
- wsparcie eksperckie (m.in. ekspertyzy, analizy, badania).

Cel. 3 Efektywne wsparcie i rozwój potencjału beneficjentów, potencjalnych beneficjentów oraz wzmocnienie ich kompetencji

- organizacja i współorganizacja szkoleń i warsztatów dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów z wyłączeniem zagadnień horyzontalnych objętych zakresem POPT;
- wsparcie procesu wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie przygotowania i wdrażania projektów;
- działania animacyjne i doradczo-wspierające
- pozostałe działania wskazane w Planie działań informacyjno-promocyjnych.

Cel. 4 Zapewnienie skutecznego poziomu komunikacji i promocji

- tworzenie, utrzymanie i rozwój systemu portali /serwisów internetowych związanych z Programem oraz wykorzystanie innych narzędzi komunikacji elektronicznej, w tym mediów społecznościowych;
- przygotowanie, produkcja, dystrybucja publikacji, materiałów promocyjnych;
- prowadzenie kampanii informacyjnych i promocyjnych skierowanych do opinii publicznej;
- organizacja i współorganizacja wydarzeń (m.in. konferencji, kongresów, pikników, targów) , akcji promocyjnych i społecznych i konkursów edukacyjnych i promocyjnych;
- pozostałe działania informacyjno-promocyjne wskazane w Planie działań informacyjno-promocyjnych.

#### Główne grupy docelowe:

Pole tekstowe [1 000]

Głównymi grupami docelowymi prowadzonych działań będą:



## **Priorytet Pomoc Techniczna**

*cel. 1 Instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu RPO WSL 2021-2027, partnerzy społeczno-gospodarczy, instytucje kluczowe z punktu widzenia realizacji Programu.*

*cel. 2 Instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu RPO WSL 2021-2027*

*cel. 3 beneficjenci i potencjalni beneficjenci,*

*cel.4 ogół społeczeństwa, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, JST, partnerzy społeczno-gospodarczy, uczelnie wyższe, instytuty naukowe, stowarzyszenia i partnerstwa jst.*

Priorytet Pomoc Techniczna

2.12.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu wraz z odpowiednimi celami pośrednimi i docelowymi

Tabela 2: Wskaźniki produktu								
Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik [255]	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel (2029)
7 Pomoc Techniczna	Cel. 1 Skuteczne zarządzanie i wdrażanie Programu	EFRR	Słabiej rozwinięte	x	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	szt		
					Liczba form szkoleniowych dla instytucji	szt		
7 Pomoc Techniczna	Cel. 2 Zapewnienie skutecznego i sprawnego systemu wsparcia zarządzania i wdrażania	EFRR	Słabiej rozwinięte	x	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	szt		
7 Pomoc Techniczna	Cel. 3 Efektywne wsparcie i rozwój potencjału beneficjentów i	EFRR	Słabiej rozwinięte	x	Liczba form szkoleniowych dla beneficjentów	szt		

**Priorytet Pomoc Techniczna**

	potencjalnych beneficjentów oraz wzmocnienie ich kompetencji							
7 Pomoc Techniczna	Cel. 4 Zapewnienie skutecznego poziomu komunikacji i promocji	EFRR	Słabiej rozwinięte	x	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	szt		

### **3. PLAN FINANSOWY**

*Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. f) ppkt (i)–(iii); art. 106 ust. 1–3, art. 10; art. 21; CPR*

*Do uzupełnienia na dalszym etapie prac*

Warunki podstawowe

4. WARUNKI PODSTAWOWE

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. h) CPR

Tabela 12: Warunki podstawowe							
Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy (nie dotyczy EFMR)	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do odpowiednich dokumentów	Uzasadnienie
			Tak/ Nie	Kryterium 1	T/N	[500]	[1 000]
Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji	EFRR: 1. Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej	1. Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej		Strategia (strategie) inteligentnej specjalizacji powinna (powinny) być wspierane przez:  1. Aktualną analizą wąskich gardeł dyfuzji innowacji, w tym cyfryzacji  2. Istnienie właściwych regionalnych/krajowych instytucji lub organu odpowiedzialnych za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji  3. Narzędzia monitorowania i oceny w celu pomiaru skuteczności w osiągnięciu celów strategii  4. Skuteczne funkcjonowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania			

Warunki podstawowe

				<p>5. Działania mające na celu poprawę krajowych i regionalnych systemów badań naukowych i innowacji</p> <p>6. Działania na rzecz zarządzania transformacją przemysłową</p> <p>7. Środki na rzecz współpracy międzynarodowej</p>			
Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie	EFRR	Zrównoważona, inteligentna i intermodalna mobilność odporna na zmiany klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, obejmująca lepszy dostęp do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej		<p>Gotowe jest multimodalne tworzenie map istniejącej i planowanej infrastruktury do 2030 r., które:</p> <p>1. Zawiera uzasadnienie ekonomiczne planowanych inwestycji, poparte solidną analizą zapotrzebowania i modeli przepływów transportowych, które powinny uwzględniać spodziewany wpływ liberalizacji kolei</p> <p>2. Odzwierciedla plany ochrony powietrza, z uwzględnieniem w szczególności krajowych odchodzenia od paliw kopalnych</p>			

**Warunki podstawowe**

				<p>3. Obejmuje inwestycje w korytarze sieci bazowej TEN-T zgodnie z definicją w rozporządzeniu (UE) nr 1316/2013, zgodnie z odpowiednimi planami prac TEN-T</p> <p>4. W przypadku inwestycji poza podstawową siecią TEN-T zapewnia komplementarność przez zapewnienie odpowiedniej łączności regionów i lokalnych społeczności w ramach sieci bazowej TEN-T i jej węzłów</p> <p>5. Zapewnia interoperacyjność sieci kolejowej przez wdrożenie ERTMS spełniającego wymagania wzroca-3 obejmującego co najmniej europejski plan wdrożenia</p> <p>6. Promuje multimodalność, określając potrzeby w zakresie transportu multimodalnego lub przeladunkowego oraz terminali pasażerskich i</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

**Warunki podstawowe**

				<p>aktywnych sposobów przemieszczania się</p> <p>7. Obejmuje środki mające na celu promowanie paliw alternatywnych zgodnie z odpowiednimi krajowymi ramami polityki</p> <p>8. Obejmuje ocenę zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu drogowego zgodnie z istniejącymi krajowymi strategiami bezpieczeństwa drogowego, wraz z zaznaczeniem dotkniętych dróg i odcinków oraz zapewnieniem kolejności odnośnych inwestycji</p> <p>9. Dostarcza informacji na temat środków budżetowych i finansowych odpowiadających planowanym inwestycjom, koniecznych do pokrycia kosztów eksploatacji i konserwacji istniejącej i planowanej infrastruktury</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--



**Institucja programu**

**5. INSTYTUCJE PROGRAMU**

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. j); art. 65 i 78 CPR

<b>Tabela 13: Instytucje programu</b>			
<b>Institucje programu</b>	<b>Nazwa instytucji [500]</b>	<b>Imię i nazwisko osoby do kontaktów [200]</b>	<b>E-mail [200]</b>
Institucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego 40-037 Katowice, ul. Ligonía 46 Departament Rozwoju Regionalnego 40-037 Katowice, ul. Ligonía 46 Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 40-037 Katowice, ul. Ligonía 46 Departament Europejskiego Funduszu Społecznego 40-037 Katowice, ul. Ligonía 46	
Institucja audytowa	Szef Krajowej Administracji Skarbowej	Ministerstwo Finansów Departament Audytu Środków Publicznych 00-916 Warszawa, ul. Świętokrzyska 12	
Organ otrzymujący płatności od Komisji	Ministerstwo Finansów, Departament Instytucji Płatniczej	Ministerstwo Finansów Departament Instytucji Płatniczej	

**Institucja programu**

		00-916 Warszawa, ul. Świętokrzyska 12	
W stosownych przypadkach organ lub organy, które otrzymują płatności od Komisji w przypadku pomocy technicznej zgodnie z art. 30 ust. 5			
Funkcja księgową w przypadku powierzenia tej funkcji innemu podmiotowi niż instytucja zarządzająca			

*Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 akapit 4 CPR*

Podział zwróconych kwot na pomoc techniczną zgodnie z art. 30 ust. 5 w przypadku zidentyfikowania większej liczby podmiotów otrzymujących płatności od Komisji

## 6. PARTNERSTWO

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. g) CPR

Pole tekstowe [10 000]

Zgodnie z zapisami art. 6 rozporządzenia ogólnej Instytucja Zarządzająca FE SL 2021-2027 zapewnia przestrzeganie zasady partnerstwa, kluczowej w przygotowaniu i wdrażaniu programu. Realizując założenia oparte o wielopoziomowy system zarządzania w tym procesie przedstawiciele Instytucji Zarządzającej uczestniczyli w pracach grup roboczych powołanych przez resort funduszy europejskich i tym samym byli zaangażowani w wypracowanie wstępnych zasad programowania, zakresu wsparcia z interwencji regionalnej.

W ramach koordynacji prac w tym zakresie na szczeblu wojewódzkim Instytucja Zarządzająca opracowując projekt dokumentu przeprowadzi warsztaty konsultacyjne z udziałem szerokiego gremium ekspertów działających w powołanych zespołach szczebla wojewódzkiego, w tym przedstawicieli szczebla administracji rządowej i samorządowej, samorządów lokalnych, środowiska naukowego, społecznego i gospodarczego, a także organizacji pozarządowych. W związku z tym konsultacje te odbędą się m.in. z przedstawicielami instytucji takich jak Związki Gmin i Powiatów Województwa Śląskiego (stanowiące trzon planowania i realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych w ramach ZIT/RIT perspektywy 2014-2020), Komitet Sterujący Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego, Śląska Rada Innowacji, Zespół ds. wdrażania i monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, Regionalna Rada ds. Energii Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego.

W pracach na projekcie programu uczestniczyć będą członkowie Komitetu Monitorującego o którym mowa w art. 33 rozporządzenia ogólnego. W skład komitetu monitorującego wejdą partnerzy w rozumieniu art. 6 rozporządzenia ogólnego i tym samym wezmą udział w procesie monitorowania i ewaluacji programu, a także zatwierdzania kryteriów wyboru projektów.

W celu uspołecznienia procesu związanego z pracami nad programem Instytucja Zarządzająca utworzyła stronę internetową: <https://rpo.slaskie.pl/OProgramie>, konstruując w ten sposób bazę kluczowych informacji niezbędnych do programowania funduszy europejskich w ramach polityki spójności 2021-2027.

Przeprowadzenie warsztatów konsultacyjnych odnoszących się do poszczególnych części programu będzie tematycznie obejmowało jego kluczowe elementy takie jak m.in. rodzaj planowanej interwencji, grupy docelowe, projekty strategiczne, rozwój instrumentów terytorialnych opartych o strategię terytorialną, wsparcie celowane dla lokalnych grup działania, czy formy wsparcia. Zakres kluczowych elementów programu będzie wytyczną do prowadzenia konsultacji z wszelkimi interesariuszami/grupami docelowymi uczestniczącymi w realizacji założeń FE SL 2021-2027.

Dla projektu dokumentu Fundusze Europejskie dla Śląska na lata 2021-2027 zostanie opracowana strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, wynikająca z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247). Tym samym projekt programu wraz ze SOOŚ zostanie poddany szerokim konsultacjom społecznym w trybie przewidzianym przez cytowaną ustawę.

## Komunikacja i widoczność

### 7. KOMUNIKACJA I WIDOCZNOŚĆ

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. i) CPR, art. 42 ust. 2 CPR

*Pole tekstowe [4 500]*

Komunikacja o Programie to informowanie o jego ofercie, rezultatach i wpływie polityki spójności na rozwój województwa śląskiego i Unii Europejskiej w zakresie obszarów wsparcia uwzględnionych w Programie.

Widoczność to działania podnoszące świadomość o roli i wartości dodanej wsparcia UE w ww. zakresie.

Informowanie o Programie stanowi element krajowego systemu komunikacji marki Fundusze Europejskie, który podkreśla cele i znaczenie Unii Europejskiej. Działania komunikacyjne wiążą cele programu z głównymi celami polityki spójności, które są zgodne z celami UE.

Działania komunikacyjne prowadzone są przez IZ oraz IP we współpracy z instytucjami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, a także partnerami społeczno-gospodarczymi i beneficjentami.

Szczegóły założeń przedstawionych w tym rozdziale znajdują się w strategii komunikacji, która doprecyzowuje unikalny wkład programu w komunikację o Funduszach Europejskich.

Cele

Działania komunikacyjne mają na celu:

- aktywizację do sięgania po Fundusze Europejskie,
- wsparcie w realizacji projektów,
- zapewnienie wysokiej świadomości działań rozwojowych województwa śląskiego, realizowanych przy pomocy Funduszy Europejskich i roli UE.

Działania prowadzone są wyłącznie w obszarze Funduszy Europejskich w zakresie ww. celów, z wyłączeniem działań mających inny zakres, np.: promowania instytucji lub osób.

Grupy docelowe

Szczegółowo grupy docelowe zostaną scharakteryzowane w Strategii Komunikacji Programu:

1. potencjalni beneficjenci
2. beneficjenci
3. mieszkańcy województwa śląskiego
4. media

Kanały komunikacji

Kanały i narzędzia komunikacji będą dobierane do grupy docelowej i będą wynikały z analizy bieżących trendów konsumpcji mediów przez poszczególne grupy odbiorców.

Planowane działania będą koncentrować się na wszystkich grupach docelowych, a wybór konkretnych kanałów i narzędzi będzie powiązany z wyznaczonymi celami. Priorytetowe kanały to m.in.:

- serwis internetowy Programu
- media społecznościowe (FB, Instagram)
- portal Funduszy Europejskich – wspólna platforma internetowa dla wszystkich programów
- regionalne i lokalne media o szerokim zasięgu (np. telewizja, radio, prasa, kino, Internet – z geotargetowaniem na województwo śląskie)
- wydarzenia informacyjne i promocyjne

### Komunikacja i widoczność

- reklama zewnętrzna
- publikacje i materiały audio-wideo
- sieć PIFE.

W komunikacji duży nacisk położony będzie na wykorzystanie potencjału komunikacyjnego beneficjentów i zaangażowanie ich w rolę ambasadorów marki FE. Aby wesprzeć beneficjentów w prowadzeniu promocji projektów, opracowano m.in. przewodnik i wzory grafik do pobrania.

#### Monitoring i ewaluacja

Działania komunikacyjne podlegają stałej ewaluacji i monitoringowi pod kątem ich jakości, trafności w realizacji celów komunikacyjnych i skuteczności w dotarciu do grup docelowych. Służą temu m.in. bieżące badania ankietowe, badania jakościowe (FGI, IDI, analizy eksperckie), analizy użyteczności. Działania na stronie internetowej programu oraz we własnych kanałach w mediach społecznościowych badane są na bieżąco za pomocą narzędzi do analizy statystyk.

Planując działania komunikacyjne IZ będzie korzystała z wyników ewaluacji strategicznej obejmującej systematyczne monitorowanie osiągnięcia założonych celów i wskaźników strategii komunikacji oraz z badania społeczeństwa polskiego pod kątem oceny wiedzy i świadomości oraz rozpoznawalności FE i dostarczenia użytecznych rekomendacji dla prowadzonych działań.

Monitoringowi i ocenie podlega szereg wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania w tym m.in.:

1. Odsetek respondentów dostrzegających wpływ Funduszy Europejskich na rozwój Polski
2. Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w województwie śląskim.
3. Odsetek mieszkańców Polski uważających, że osobiście korzystają z Funduszy Europejskich

**8. STOSOWANIE KOSZTÓW JEDNOSTKOWYCH, PŁATNOŚCI RYCZAŁTOWYCH, STAWEK RYCZAŁTOWYCH  
I FINANSOWANIA NIEPOWIĄZANEGO Z KOSZTAMI**

*Podstawa prawna: art. 88 i 89 CPR*

**Do uzupełnienia na dalszym etapie prac**